

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 404

Wydanie P

Poznań, środa dnia 2 września 1936

Rok 31

Poznań, 1 września.

O „uspołecznienie” czy unarodowienie handlu

Zagadnienie ustroju społecznego i gospodarczego Polski zajmuje coraz żywiej umysły. Zjawiają się różne programy. Z pośród idei, wysuwanych przez sfery lewicowe, względnie lewicowo - „sanacyjne”, zasługuje na uwagę dążenie, by organizację handlu oprzeć na spółdzielczości; ustrój spółdzielczy, usuwający indywidualny handel, ma być podstawą nowego porządku w Polsce. W tym duchu wypowiedział się na odbytym niedawno zjeździe spółdzielni „Społem” ich prezes p. B. Rapacki. W ostatnich dniach zjazd „kadry działaczy chłopskich” wypowiedział pogląd, że handel przez spółdzielczość powinien zostać „uspołeczniony”.

Naszym celem, prostym i jasnym, jest unarodowienie handlu. To znaczy, by handel polski był naprawdę polskim handlem. Dobre są wszystkie instytucje, wszystkie formy handlu, które wiedzą do tego celu, oczywiście, o ile do niego naprawdę wiedzą, a nie tylko pozornie. Z tego też powodu nie odrzucamy spółdzielczości. Przeciwnie, przypisujemy jej wielką wagę, i to w różnych jej zastosowaniach. Ale nie możemy się pogodzić z różnymi ideologiami spółdzielczymi, które nie mają poczucia rzeczywistości, obojętne są na narodową funkcję handlu, a kierują się doktryną.

Nie jest rzeczą możliwą, by spółdzielczość potrafiła ogarnąć cały handel. Istniały co do tego złudzenia i przesadne nadzieje u entuzjastów ruchu spółdzielczego w krajach zachodnich; ale bodajże i oni wyzyli się już tych złudzeń. Rozwój spółdzielczości wymaga specjalnych warunków, które nie urzeczywistniają się we wszystkich dziedzinach wytwórczości.

Zależy on też w pewnym stopniu od charakteru narodowego. Można stwierdzić, że np. Polacy mają mniejszą skłonność do organizowania się w formach instytucyj spółdzielczych, aniżeli np. Rusini. Fakt ten nas nie przeraża, o ile analogiczne zadania spełni indywidualny polski handel.

Powstało w Polsce wiele sklepów spożywczych, jak np. kółek rolniczych w dawnej Galicji, które po pewnym czasie przeobraziły się na prywatne sklepiki. Kółka rolnicze były szkołą indywidualnego handlu. Z pracowników spółdzielni wyrastali nieraz tężdy indywidualni kupcy. Z punktu widzenia doktryny ten fakt jest czemś ujemnym; z punktu widzenia narodowego było to objawem dodatnim.

Nie chcemy widzieć w spółdzielczości wroga indywidualnego handlu i drobnych zakładów kupieckich. Forma spółdzielcza może doskonale uzupełniać formę indywidualną handlu. Jeżeli kupcy tworzą spółdzielczą hurtownię, jeżeli rolnicy zawiązują syndy-

Z pobytu gen. Rydza-Śmigłego we Francji

Serdeczne powitanie przez min. Daladiera — Defilada sił lotniczych pod Reims —
Z głosów prasy angielskiej i włoskiej

Paryż. (PAT). Minister obrony narodowej Deladier wydał wczoraj śniadanie na cześć gen. Śmigłego-Rydza. W śniadaniu wzięli m. in. udział ze strony francuskiej: premier Blum, minister spraw zagr. Delbos, marszałek Petain, generał Gamelin, szef sztabu generalnego gen. Colson.

W przemówieniu min. Deladier oświadczył m. in. „Panie generale, jestem dumny, mogąc powitać w imieniu armji francuskiej w pańskiej osobie wodza naczelnego armji polskiej. Z chwilą, gdy przekroczył pan naszą granicę, do serca pana przemówiła nasza ojczyzna. W ciągu kilku dni będzie pan śledził swym wzrokiem wodza prace armji francuskiej. Niech pan będzie pewien, że armja ta będzie się czuła dumna, występując przed panem i wykazując jednocześnie, że Francja może na nią liczyć dla zapewnienia swej niepodległości i wolności. Cała Francja wkłada w przyjęcie pana całą żarliwość uczuć głębokich, jakie żywi dla wielkiego narodu polskiego, przyjącego i sprzymierzonego dla ochrony pokoju.

Przemówienie swe zakończył min. Deladier toastem na cześć gościa, na cześć armji polskiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Generał Śmigły-Rydz w krótkich słowach gorąco podziękował ministrowi obrony narodowej, wyrażając swą wdzięczność za przyjęcie, jakie zgotowane mu zostało we Francji.

Paryż. (PAT). Największa baza lotnicza francuska w Courcy, położona pod słynną z czasów wojny europejskiej stolicą Szampanji Reims, ozdobiona była flagami o barwach polskich i francuskich. O godz. 4 przybył samolotem min. lotnictwa Cot, by powitać gen. Rydza-Śmigłego. O godz. 4.30 zjechały od strony miasta samochody które o godz. 2 opuściły Paryż. Z pierwszego wysiadł gen. Rydz-Śmigły w towarzystwie gen. Gamelina.

Gen. Rydz-Śmigły przywitał się z ministrem lotnictwa i towarzyszącymi mu oficerami, oraz oczekującymi również merem miasta, b. ministrem Marchandeau i prefektem dep. Marny Berthoin. Po odegraniu hymnów na-

rodowych przez orkiestrę gen. Rydza-Śmigły przeszedł przed frontem, salutując sztandary obydwu pułków lotniczych. Następnie zaś odjechał autem na teren lotniska, by zwiedzić eskadry samolotów bombowych i myśliwskich, ustawione w różnych punktach lotniska.

O godz. 5 zaczęły się ukazywać kolejno nad lotniskiem nadciągające z różnych stron eskadry stacjonowane w Dijon, Metz, Nancy i Le Bourget. Eskadry te połączyły się w długą kolumnę i przeleciały w defiladzie przed gen. Rydza-Śmigłym.

Po defiladzie gen. Rydz-Śmigły powrócił do Reims.

London. (PAT). Prasa angielska podaje obszernie sprawozdania z pobytu gen. Rydza-Śmigłego w Paryżu.

„Times” stwierdza, że lista osób, z którymi się gen. Rydz-Śmigły widział, wskazuje na doniosłość wizyty. Dziennik podkreśla ton niezwyklej serdeczności i poszanowania w przemówieniu Daladiera w czasie śniadania. Wedle „Timesa” nie ulega wątpliwości, że wizyta posiada nie tylko wojskowe, ale także i polityczne znaczenie, nie jest również pozbawiona znaczenia gospodarczego. Niedawna wizyta gen. Gamelina w Warszawie niewątpliwie przyczyniła się do usunięcia pewnego chłodu, jaki zapanował w stosunkach francusko-polskich. Opinia francuska w Paryżu wyraża nadzieję na jeszcze ściślejsze porozumienie w wyniku rozmów gen. Rydza-Śmigłego. Nie oznacza to jednak konieczności zawarcia dalszych sztywnych układów, lecz je-

dynie wprowadzenie nowego ducha w zastosowaniu układów już istniejących.

„Times” podkreśla, że rząd francuski, aczkolwiek wzmacnia swoje związki z Polską, jednak zdecydowany jest nie zaniedbać żadnej sposobności, aby doprowadzić do poprawy stosunków z Niemcami mimo, iż widoki tej poprawy nie są obecnie w tym zakresie wielkie.

Rzym (P. A. T.). Dzienniki w korespondencjach z Paryża obszernie omawiają wizytę generalnego inspektora sił zbrojnych gen. Śmigłego-Rydza w Paryżu. „Messagero” zwraca szczególną uwagę na te głosy prasy francuskiej, która przewiduje, że w toku paryskich rozmów wojskowych rozważana będzie również sprawa ożywienia stosunków gospodarczych między Francją a Polską. Ponadto „Messagero” cytuje opinię, iż pomyślny wynik wizyty gen. Śmigłego Rydza w Paryżu może wywrzeć duży wpływ również na politykę Rzymu.

Korespondent „Giornale d'Italia” donosi, że koła francuskie pragną widzieć w gen. Sigym-Rydzynie nie tylko szefa armji. W Paryżu sądzą, że pobyt nad Sekwaną gen. Śmigłego-Rydza może dać po niedawnym geście kanclerza Hitlera więcej uspokojenia Francji, niż wizyta dr. Schachta. Sojusz francusko-polski znowu zjawia się na pierwszym planie przed oczyma francuskich sfer umiarkowanych. Opinia francuska dopatruje się w aliansie z Polską zasadniczego czynnika równowagi Europy, który należy uczynić jak najbardziej skutecznym.

Komitet międzynarodowy w Londynie

London. (PAT). Poza Francją i W. Brytanią następujące kraje wezmą udział w Komitecie międzynarodowym, który zbierze się w Londynie, celem zbadania zarządzeń odnośnie nieinterwenjowania w Hiszpanji: Włochy, Polska, Norwegia, Austria, Belgja, Danja, Turcja, Bułgarja, Łotwa i Albanja. W

obradach również wezmą udział przedstawiciele wszystkich krajów, które zastosowały embargo na wywóz broni do Hiszpanji.

Jak donoszą, Francja zwróciła się do Z. S. R. o wzięcie udziału w pracach komitetu.

Jutro:

AUTOR „PANI BOVARY” MIĘDZY POLAKAMI

przez dr. Władysława Folkierskiego,
prof. Uniw. Jagiellońskiego

kat dla sprzedaży swoich produktów, to równocześnie i średnia i drobna własność się umacnia i spółdzielczość rozwija.

Nie możemy jednak uznać spółdzielczości, wyposażonej przez państwo w specjalne przywileje, dzięki którym może ona prowadzić niezupełnie lojalną konkurencję z prywatnym handlem. Nie możemy też pogodzić się z ustawami o spółdzielniach, które, pragnąc wyeliminować pierwiastek indywidualnego zysku, nie pozwalają np. rozdzielać majątku spółdzielni między jej członków w razie jej likwidacji. Ta socjalistyczna doktryna odbiła się ujemnie właśnie na rozwoju ruchu spółdzielczego.

Oczywiście zależy nam na rozwoju polskiej spółdzielczości, jako jednej z

form polskiego handlu. Polityka spółdzielcza nie może być wolna od względów narodowych. Spółdzielnie polskie i żydowskie mają odrębne cele; niema celu łączyć je w jednej organizacji. Szkodliwym również objawem jest etatyzacja spółdzielczości, która krępuje jej samodzielny rozwój i prowadzi czasami do finansowej zależności spółdzielni od państwowego aparatu administracyjnego.

Wielu ludzi, którzy niechętnie patrzyli na walkę o spolszczenie handlu, pod naciskiem konieczności godzi się na pewien kompromis i uznaje spółdzielczość jako pożądaną formę organizacji polskiego handlu. Niewątpliwie ruch spółdzielczy, mimo różnych przeszkód i doktrynalnych zбочeń, ma w tej dziedzinie duże zasługi. Ale gdy-

byśmy spółdzielczości przyznali monopol i zaniedbali popierania indywidualnego polskiego handlu, proces unarodowienia handlu byłby zatrzymany.

W bardzo licznych przypadkach spółdzielczość nie zdoła wyrugować żydowskiego kupca, tak drobnego, jak i wielkiego. Spółdzielnie, przeciwstawione ruchliwemu i przedsiębiorczemu żydowskiemu żywiolowi kupieckiemu, nie potrafią przeprowadzić z nim skutecznej walki. Liczne rzesze bezrobotnych na wsi, dorastająca młodzież po wsiach i miastach, nie zdoła znaleźć zajęcia w samych tylko spółdzielniach.

Niechęć do indywidualnego handlu ma różne źródła i przyczyny. W każdym razie w bardzo znacznym stopniu ta niechęć ułatwia sytuację żydowskiemu handlowi, który nie kieruje się żadną doktryną, a ciągnie zyski z polskiego społeczeństwa. Dlatego też wydaje się nam mocno podejrzanym hasło, by handel „uspołecznić”. Przedewszystkiem chcemy ten handel unarodowić.

ROMAN RYBARKI

Ferment polityczny w Sowietach

Prasa francuska donosi o spiskach wśród wojskowych i studentów

Paryż. (PAT). Prasa francuska podaje wiadomości, świadczące o poważnym fermentie politycznym w Sowietach, zarówno wśród kół partyjnych, jak i w szerokich masach, a przede wszystkim na Ukrainie Sowieckiej. Charakterystycznym jest, że wiadomości te, pierwotnie podawane w formie pogłosek, potwierdzone zostały przez Agencję Havasa.

Wiadomości powyższe wykazują, że na Ukrainie wrzenie już uwidoczniło się w sposób zupełnie otwarty. Wśród sfer wojskowych i urzędniczych przeprowadzona jest na wielką skalę czystka. Specjalna komisja wojskowa wysłana została przez Jagodę, celem oczyszczenia kadr wojskowych. Aresztowano wielu komendantów pułków, stacjonowanych na Ukrainie.

„Matin“ donosi, że kierownicze koła sowieckie zostały głęboko poruszone odkryciem organizacji terrorystycznej „proświtów“ wśród studentów, członków komsomołu. Celem lepszej konspiracji centrum tej organizacji znajdowało się w Woroneżu, w wyższej szkole rolniczej. Na czele organizacji stało trzech studentów, członków partii: Tardyj, Popow i Rosenbaum.

O co będzie oskarżony Doboszyński?

Warszawa. (Tel. wł.) Śledztwo w sprawie napadu myślnickiego prowadzone jest dalej w bardzo szybkim tempie. W nadchodzącym tygodniu odbędzie się rozprawa przeciwko tym ludziom, którzy stoją pod zarzutem ukrywania Doboszyńskiego przed pościgiem policji.

W wyniku dotychczasowych dochodzeń, które mają przedstawić się rewelacyjnie, rozeszły się pogłoski, że Doboszyński będzie oskarżony nie tylko o przestępstwo pospolite, ale odpowiadać będzie także za zbrodnię stanu z artykułu, który mówi o tworzeniu lub braniu udziału w bezprawnym związku zbrojnym. Najniższa kara wynosi 5 lat więzienia.

Wobec postępów, które śledztwo czyni, należy oczekiwać, że już w najbliższym czasie wyjaśni się, czy pogłoski te odpowiadają prawdzie. (w)

Gordon-Bennett

Moskwa. (PAT). Do godz. 3 w nocy (czasu moskiewskiego) dnia 1 września nie nadeszły tu żadne nowe wiadomości o losach balonów, biorących udział w zawodach o puchar Gordon-Benneta. Balony po raz ostatni widziano dnia 31 sierpnia o godz. 3 zrana nad terytorjum Białorusi sowieckiej.

Ofiary katastrofy górniczej

Berlin. (Tel. wł.) Katastrofa górnicza w Bochum pociągnęła za sobą według najnowszych doniesień 25 zabitych i 18 rannych; poza tym dwóch górników notuje się jeszcze narazie jako zaginionych.

We wtorek przed południem zmarło w szpitalu dalszych trzech górników z pośród ciężko rannych.

Wiadomości

— Z Mińska donoszą, że wczoraj około godz. 3 w nocy zauważono 12 balonów nad terytorjum Białorusi sowieckiej.

— W jednym z wielkich szpitali w Sztokholmie 4 pacjentom robiono zastrzyk znieczulający, na skutek którego 2 zmarło, a stan 2 pozostałych jest bardzo ciężki. Toczy się dochodzenie, czy zawinił tu personel szpitala, czy też szpitalna apteka.

— Czterech alpinistów z Genewy padło ofiarą katastrofy. Na skutek pęknięcia liny 3 poniosło śmierć, jeden ocalał.

— W Symferopolu na Krymie wykryto, według doniesień ze źródeł sowieckich, grupę „episkopów“ wśród urzędników krymskiego komisariatu rolnictwa. Grupa składała się z 5 osób, trockistów i nacjonalistów tatarskich.

— Lotnicy sowieccy Lewoniewski i Lewczenko wylądowali w Zigańsku nad Lena. Jak wiadomo, lotnicy ci wystartowali z Los Angeles, zamierzając dolecieć do Moskwy.

— Ustalono ilość ofiar tajfunu, który spustoszył Koreę południową. Jest 1516 zabitych, 1183 rannych, 769 osób zaginionych bez wieści, 28.000 domów zostało zniszczonych, 4.000 domów uniosła woda, która zalała ogółem 46.000 budynków. Obecnie woda opada, komunikację drogą wznowiono.

Rozgałęzienia prowadziły do Kijowa, Charkowa, Swierdłowska oraz Gorkiego (b. Niznij Nowgorod). W laboratoriach chemicznych szeregu szkół technicznych wykryto przygotowane materiały wybuchowe, jak również podob-

no maszyny piekielne. Dotychczas miano aresztować około 50 osób, w przeważającej liczbie młodzież z kół studenckich. Mają oni być sądzeni w trybie nagłym przed sądem tajnym.

Protest przeciwko usunięciu Titulescu

Paryż. (Tel. wł.) Korespondent „Petit Parisien“ donosi z Bukaresztu o zsolidaryzowaniu się rumuńskich dyplomatów na placówkach zagranicznych z Titulescu. Kilku z posłów rumuńskich na placówkach zagranicznych zgłosiło podobno swe ustąpienie jako protest przeciwko usunięciu z rządu ministra Titulescu. Ustąpienie swe zgłosili podobno posłowie rumuńscy: w Warszawie, Moskwie, Hadze, Sztokholmie, Rydze, Rewlu, Waszyngtonie i w Ankarze.

Zdaniem „Petit Parisien“ akcja dy-

plomatów rumuńskich utrudni poważnie stanowisko nowemu ministrowi spraw zagranicznych, p. Antonescu, który też podobno ma zamiar ustąpić.

Przywódcą narodowej partii chłopskiej, dr. Lupu, który w chwili obecnej bawi w Pradze, wyjeżdża do Francji, aby spotkać się z Titulescu.

Bukareszt. (PAT). Sekretarz generalny ministerstwa spraw zagr. Arion podał się do dymisji. Na jego miejsce został mianowany Paraschivescu, poseł pełnomocny, urzędujący w centrali.

Porozumienie z Niemcami w sprawie tranzytu

Berlin. (PAT). W przeprowadzeniu zawartego w kwietniu rb. zasadniczego polsko-niemieckiego porozumienia co do sposobu ruchu tranzytowego z Prus Wschodnich do reszty Niemiec i z powrotem, zostały w dniu 31 sierpnia rb. podpisane w min. komunikacji Rzeszy i w min. gospodarki Rzeszy dwa układy regulujące otwarte kwestje finansowe i techniczne ruchu tranzytowego do końca 1936 r.

W pierwszym z tych układów został ruch tranzytem w interesie zaoszczędzenia kosztów skupiony na naj-

krótszej drodze. W drugim układzie, zajmującym się sprawą zaległych jeszcze polskich wierzytelności w ruchu tranzytem, przewidziana została likwidacja tych zaległości przez przerachowanie niemieckimi pretensjami finansowymi w Polsce, oraz przez dodatkowy wywóz towarów niemieckich do Polski. W ten sposób na drodze obopólnego porozumienia zostały rozwiązane te zagadnienia.

Ulica Poznańska i Krakowska w Paryżu

Znamienny wniosek członka rady m. Paryża

Paryż. (PAT). Jeden z radnych Paryża p. Bruneseaux złożył w radzie miejskiej wniosek o nadanie dwu ulicom Paryża nazw upamiętniających dwa miasta polskie, a mianowicie Poznań i Kraków. W obszernym motywie p. Bruneseaux wskazał na tradycyjne węzły przyjaźni, łączące Francję z Polską, a w szczególności Paryż, który zarówno w okresie przedwojennym, jak i podczas wojny niejednokrotnie dawał wyraz tym uczuciom, oddając hołd pamięci Szopena, Mickiewicza, Lelewela i ks. Poniatowskiego

przez nazwanie ulic ich nazwiskami. Radny p. Bruneseaux proponuje nazwanie jednej z ulic ulicą Poznańską dla uczczenia pierwszego miasta polskiego, jakie spotyka Francuz na terytorjum polskiem, a drugiej — Krakowską, dla uczczenia Krakowa, polskiego sanktuarium, miasta sztuki i historii, które, jak podkreśla, od wieków średnich było ogniskiem klasycznej kultury łacińskiej, przez co przyczyniło się do zachowania w Polsce uczucia narodowego i niezachwianej wiary w los narodu.

Echa podróży Schachta

Paryż. (PAT). Berliński korespondent Havasa donosi, że w berlińskich kołach politycznych wyrażają się z optymizmem o wynikach podróży min. Schachta do Paryża. Nie ukrywa się tu, że przeprowadzone zostały rozmowy, które mogą mieć zbawienny wpływ na dalszy rozwój stosunków francusko-niemieckich.

Korespondent informuje dalej, że według pogłosek, krążących w tych kołach, nietylko przewidywany ma być nowy przyjazd min. Schachta do Paryża, lecz, że wkrótce ma przybyć do Berlina wybitna osobistość francuska z poza kół politycznych, celem nawiązania rozmów gospodarczych.

Zaprzeczenie Włoch

Berlin. (PAT). Rzymski korespondent „Berliner Tageblattu“ donosi, iż pogłoski, które krążyły w Rzymie na temat bliskiej podróży Mussoliniego do Berchtesgaden celem spotkania się tam z kanclerzem Hitlerem, zostały przez wszystkich kompetentne koła w Rzymie zdementowane.

Norwegia nie odmawia Trockiemu azylu

Oslo. (PAT). Minister spraw zagranicznych Koht wygłosił wczoraj wieczorem przemówienie, w którym m. in. poruszył sprawę Trockiego.

„Gdy rząd norweski — mówił minister — udzielił Trockiemu zezwolenia na pobyt w Norwegii, to kierował się

Papiery procentowe
5% państw. poz. konwers. 47.— P.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,50 P.
4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 38.— P.
Tendencja spokojna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 1. 9. 1936 r.

Spędzono: wołów 28, buhajów 105, krów 197, świń 1495, cieląt 455, owiec 135, razem 2415 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi: Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczzone nie- 68— 72
orzęgowo
Mięsiste tuczone młodsze do 60— 64
lat 3
Mięsiste tuczone starsze 54— 58
Miernie odżywione 44— 50

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste 64— 66
Tuczone mięsiste 56— 60
Nietuczzone dobrze odżywione 50— 54
starsze
Miernie odżywione 44— 48

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 64— 70
Tuczone mięsiste 56— 60
Nietuczzone dobrze odżywione 44— 50
Miernie odżywione 18— 20

Jałowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 68— 72
Tuczone mięsiste 60— 64
Nietuczzone dobrze odżywione 54— 58
Miernie odżywione 44— 50

Młodzież:
Dobrze odżywione 44— 50
Miernie odżywione 40— 42

Cielęta:
Najprzedsniejsze cielęta wytu- 92— 96
czone
Tuczone cielęta 82— 90
Dobrze odżywione 70— 80
Miernie odżywione 56— 66

OWCE:
Wytuczzone pełnomięsiste ja- 62— 70
gnięta i młodsze skopy
Tuczone starsze skopy i ma- 54— 60
ciórki
Dobrze odżywione 00— 00
Miernie odżywione 00— 00

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 98— 102
kg. żywej wagi
Pełnomięsiste od 100 do 120 94— 96
kg. żywej wagi
Pełnomięsiste od 80 do 100 88— 92
kg. żywej wagi
Mięsiste świnie połącz 82— 86
żywej wagi
Maciory i późne kastraty 86— 96
Przebieg targu spokojny.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 1. 9. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg. STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:
Żyto zdrowe suche 14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.
Pszenica (Usposob. spokojne) 21,50— 21,75
Jęczmień browarowy 19,50— 20,50
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 630—640 g/l. 15,75— 16,25
Jęczmień 667—676 g/l. 17,00— 17,25
Jęczmień 700—715 g/l. 18,00— 19,00
Usposobienie słabe.
Owies 13,25— 14,00
Usposobienie spokojne.

M a k a
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 23,25— 23,50
żytnia gat. I 0-50% wł. w. 22,75— 23,00
żytnia gat. II 0-65% wł. w. 21,75— 22,25
żytnia gat. III 50-65% wł. w. 16,50— 17,50
żytnia posł. pon. 65% wł. w. 15,00— 16,00
Usposobienie spokojne.

pszenica gat. I wyc. 2-20% wł. w. 36,00— 37,75
pszenica gat. IA 0-45% wł. w. 35,25— 35,75
pszenica gat. IB 0-55% wł. w. 34,25— 34,75
pszenica gat. IC 0-60% wł. w. 33,75— 34,25
pszenica gat. ID 0-55% wł. w. 32,75— 33,25
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. 32,00— 32,50
pszenica gat. IIB 20-55% wł. w. 31,50— 32,00
pszenica gat. IID 45-65% wł. w. 29,00— 29,50
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. 24,75— 25,25
pszenica gat. IIG 60-65% wł. w. 23,25— 23,75
pszenica gat. IIIA 60-70% wł. w. 21,25— 21,75
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. 19,25— 19,75
Usposobienie spokojne.

Otreby żytnie stand. 10,00— 10,50
Otreby pszenne grube stand. 10,75— 11,25
Otreby pszenne średnie stand. 9,75— 10,50
Otreby jęczmieńne 11,25— 12,50
Rzepak zimowy 35,00— 36,00
Słone lniane 34,00— 37,00
Gorzyczka 31,00— 34,00
Groch Viktoria 21,00— 24,00
Groch Polgera 23,00— 25,00
Mak niebieski 59,00— 65,00
Inkarnatka 34,00— 37,50
Makuch lniany w taflach 17,50— 17,75
Makuch rzepak w taflach 13,75— 14,00

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 9. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 47.—; pozatem poszukiwano 4% premj. doł. po 48.— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% złotowe listy zast. 40,50, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 38.—; w końcu poszukiwano 4½% listy zast. złote w zlocie po 43.— bez oddawców. Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominatu wzgl. w złotych za sztukę.

Ogólny obrot: 2522,2 tonn, w tem żyta 683 tonn, pszenicy 490 tonn, jęczmienia 525 tonn, owsa 150 tonn.

Na wileńskim bruku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Wilno, 31 sierpnia.

Wakacje kończą się. Wilnianie po pięknym, upalnym lecie powracają na „zimowe łoża”. Po paru miesiącach odpoczynku powracają do kłopotów, rozrywek i plotek miejskich. Na porządku dziennym stają przed nimi zagadnienia i sprawy, od których odezwali się na czas urlopów i odpoczynku wakacyjnego.

A lato na ten raz przyniosło szereg poważnych zmian, które na życiu Wilna niewątpliwie odbiją się bardzo poważnie.

Zacznijmy od spraw teatralnych.

Teatr dramatyczny niebawem powróci z drewnianej budy w ogrodzie pobernardynskim do swej siedziby zimowej na Wielkiej Pohulance. Po komedjowym sezonie letnim przystąpi do poważnego repertuaru zimowego. Jak się z tego wywiąże, pokaże dalsza przyszłość. Narazie dyrekcja teatru pod doświadczonym kierownictwem dyr. Szpakiewicza przystąpiła do „przegrupowania sił”. Istnieje jakoby tendencja poszukiwania młodych talentów aktorskich. Stara gwardja ma ponoć pozostać w rezerwie i zapewne jej poszczególni przedstawiciele gościć będą w Wilnie na krótkich występach. Kadra ma być odmłodzona.

Ale nie obejdzie się bez wyjątków. Takim wyjątkiem ma być p. Władysław Szczawiński, który żegna się z operetką i przechodzi na stałe do teatru dramatycznego. Nazwisko Szczawińskiego tak się zrosło z operetką najpierw warszawską, a potem wileńską, że trudno sobie wyobrazić, że już nie zobaczymy jego nazwiska na afiszach operetkowych.

Mówiąc nawiasem, operetka wileńska także, ma się odmłodzić. Odchodzi nie tylko Szczawiński, lecz nie powrócą na stałe do Wilna także Dembowski, Domosławski i inni. Kogo zaangażuje dyrekcja „Lutni” na ich miejsce, narazie niewiadomo. Mają to być ludzie młodzi i Wilnu jeszcze nieznanymi.

Czy eksperyment uda się, niebawem przekonamy się. Kierownicy operetki, w osobach pp. Wyrwicz, Rychłowski i Smiałowski, po triumfalnych występach w Krynicy i w Krakowie, są nastroszeni bardzo optymistycznie i są pewni powodzenia.

Jak się ustosunkują w tym roku do spraw teatralnych władze administracyjne i miejskie? Czy nadal wspomagać będą tylko teatr dramatyczny, czy też część subsydjów otrzyma „Lutnia”? (można byłoby to zrobić chociażby kosztem zbędnego wspomagania sceny żydowskiej) — na to pytanie dziś również odpowiedzieć nie możemy.

Nie bez wpływu pozostanie stanowisko nowego kuratora wileńskiego okręgu szkolnego, którego poglądów na sprawy teatralne nie znamy.

Dotychczasowy kurator, p. Szlą-

gowski, jak wiadomo, ustąpił z zajmowanego stanowiska w związku z aferą, ujawnioną na terenie kuratorjum. Tak przynajmniej podała prasa wileńska, która szczegółów tej afery ze względu na toczące się śledztwo ujawnić nie mogła. Wiadomo tylko, że przed paru dniami został aresztowany dyrektor jednej z wileńskich szkół zawodowych.

Ustąpienie kuratora Szlągowskiego było dla Wilna nieładą sensacją ze względu na rolę, jaką odegrał on zarówno w życiu społecznym, jak i politycznym kresów północno-wschodnich, gdyż na stanowisku kuratora był przedewszystkiem gorącym wyznawcą „ideologii państwowej”.

Skorosmy poruszyli sprawę sensacyjną zmian, nie można pominąć tak ważnej zmiany, jak ta, jaka nastąpiła w sądownictwie wileńskim.

Mianowicie opuścili swe stanowiska dwaj prezesi: sądu apelacyjnego p. Wyszynski i sądu okręgowego p. Kaduszkiewicz.

Komornik Wojciechowski został aresztowany za defraudację z polecenia komisji ministerjalnej, która przeprowadzała w lipcu lustrację sądów wileńskich.

Działalność tej komisji, pod kierunkiem sędziego Sądu Najwyższego, p. Kaczyńskiego, jeszcze nie została

zakończona i zapewne zgotuje ona nie jedną sensację i to nie tylko Wilnu.

Jako następcę p. Wyszynskiego wymieniają prokuratora apelacji wileńskiej, p. Przyłuskiego. Również i na miejsce p. Kaduszkiewicza ma ponoć przyjść ktoś z prokuratury wileńskiej.

Mniej sensacyjną jest wiadomość o ustąpieniu ze swego stanowiska naczelnika wydziału bezpieczeństwa, p. Birkenmayera. Karjera tego dygnitarza bierze swe początki także z czasów wyborczo-sejmowych. P. Birkenmayer robił wybory, posłował do Sejmu i sekretarował B. B. W. R-owi. Gdy ostatnio musiał wycofać swoją kandydaturę, jako narzuconą w sposób zbyt jaskrawy, zaś B. B. W. R. zlikwidowano, otrzymał stanowisko szefa bezpieczeństwa, na którym dał się poznać z tej samej strony, co w sekretarjacie B. B. W. R. O ustąpieniu jego mówi się już od paru miesięcy, ściślej mówiąc, od procesu młodych narodowców, oskarżonych o akcję petardową.

Ale nie tylko na stanowiskach administracyjnych zaszły w okresie wakacyjnym bardzo poważne zmiany. Również i na froncie organizacyjno-partijnym „sanacji” zaszły nader znaczne przegrupowania.

WILNIANIN.

UWAGI

Dzienniki norweskie dają opis brzemienia w skutki przesłuchania w zeszy czwartek w komisariacie policyjnym w Oslo, które zakończyło się internowaniem Trockiego.

Już od wczesnego ranka gromadziły się tłumy ciekawych przed gmachem policji, przeczuwając, że nastąpi dla byłego dygnitarza sowieckiego decydująca chwila. Na jasno sformułowane żądanie władz norweskich, by Trocki powstrzymał się dalszej działalności politycznej na terenie Norwegii, oraz by zanichał kontaktów z tajnymi komórkami akcji zagranicznej, odpowiedział pozwany — „nie”. Rezultatem było przytrzymanie go i odebranie mu wolności ruchów. Internowano go wraz z żoną w willi, którą od dłuższego czasu zamieszkiwał w okolicach Oslo. Ostra kontrola policyjna nie dopuszcza nikogo i bada uważnie korespondencję.

Ów epizod w Oslo, wraz z innym epizodem, który miał miejsce jednocześnie w Moskwie — mianowicie nagła ucieczkę wdowy po Leninie, Krupskiej, z mieszkania, przyznanego jej dożywotnio, jako siedziba honorowa po zmarłym wojowniku bolszewizmu — są

niezaprzeczalnie końcowym aktem walki o władzę, jaka jest epilogiem każdej wielkiej rewolucji.

Stalin, jako dyktator, kończy generalną „czystkę”. Wielkie gwiazdy bolszewizmu — Zinowjew i Kamieniew — spadły już z firmamentu. Przyszła kolej na Trockiego, który pod zamknięciem obcej policji dogorywał ma w odosobnieniu. Inne procesy, które jeszcze przyjdą, kroczą po tej samej linii. A ostać się ma tylko sam Stalin, „czerwony Napoleon”, jak go nazwano pewne pismo. Ten, który Trockiemu zarzucił knowania „faszystowskie”.

Doprawdy pomieszanie pojęć. Bo albo uważa się „fasyzm” za wyraz doktryny narodowej, — a wówczas ni Trocki, ni Stalin pod termin ten nie podpadają. Albo też „fasyzmem” uogólnia się dyktaturę, a wtedy odnosi się to nie do pozostającego na wygnaniu Trockiego, lecz do piastującego całą władzę Stalina. To pomieszanie pojęć charakteryzuje cały chaos ideologii. Rzecz dobrze znana w każdym końcowym etapie rewolucji.

Przypominają się walki wielkich gwiazd rewolucji francuskiej o strzępy topniejącej władzy: Marat zamordowany w r. 1793, Danton stracony w r. 1794, wreszcie Robespierre, który poszedł w ślady tegoż ostatniego o kilka miesięcy później.

Sięgając dalej w przeszłość, walka o spadek władzy po wielkim dyktatorze starożytności — Aleksandrze Wielkim. Długotrwała walka djadochów.

Jeśli walki spadkobierców władzy dyktatorskiej są następstwem każdej dyktatury, ma Europa w perspektywie burzliwą jeszcze przyszłość.

MUSSOLINI WŚRÓD WIEŚNIACZEK

Mussolini rozmawia w przerwie między manewrami w miejscowości Potenza z wieśniaczkami.

Zjazd „Deutsche Vereinigung”

W dniach 5 i 6 września br. odbędzie się w Bydgoszczy zjazd delegatów „Deutsche Vereinigung”, organizacji Niemców w Wielkopolski i Pomorza. Zjazd tegoroczny poświęcony jest m. in. przedyskutowaniu programu działalności kulturalnej w najbliższej zimie oraz omówieniu form prac organizacyjnych D. V. na rzecz zjednoczenia elementu niemieckiego w Polsce pod sztandarami ideologii narodowo-socjalistycznej. (Do tego samego zmierzają reszta również cała działalność „Jungdeutsche Partei”).

Interesująco przedstawia się program zjazdu, szczególnie program pierwszego dnia zjazdowego. Po zebraniu, które odbędzie się w południe, a które poświęcone jest sprawom organizacyjnym i programowym, delegaci obejrzą film dźwiękowy „Ucieczka”, oparty na przeżyciach kolonistów niemieckich na Dalekim Wschodzie. Z kolei delegacje wezmą udział w wspólnym obiedzie, na którym podane zostaną potrawy z kotła („Eintopfgericht”). W obu wypadkach, podobnie jak i w przedstawieniu niemieckiego teatru amatorskiego, które odbędzie się tego samego dnia wieczorem, wstęp na imprezy i korzystanie z nich jest bezpłatne. Po przedstawieniu delegaci zjazdowi spotkają się na zebraniu towarzyskim w Domu Niemieckim oraz w kasynie.

W zjeździe tegorocznym biorą udział tylko delegaci „D. V.” z Wielkopolski i Pomorza, gdyż zmiany statutowe, przyjęte na nadzwyczajnym zjeździe delegatów w dniu 25 stycznia br., nie zostały jeszcze zatwierdzone. Jak wiadomo, zmiany te zmierzały

do rozciągnięcia działalności organizacyjnej „D. V.” na obszar całego państwa.

Przy sposobności należy wyrazić życzenie, by kompetentne czynniki administracyjne zrewidowały jeszcze raz statut „D. V.” i usunęły zeń miejsce, mówiące o tym, że członkiem „D. V.” może być każdy obywatel polski. Jest to zręczna pułapka, przeznaczona na przyciągnięcie do organizacji mniej opornych na obietnice i niezdeklarowanych narodowo jednostek polskich. Tolerowanie tego rodzaju rzeczy doprowadziło n. p. do tego, że „D. V.” zdołał sobie zwerbować członków nawet wśród robotników portowych w Gdyni. (ZAP)

Zjazdy powiatowe „Młodoniemców”

„Jungdeutsche Partei” organizuje w ostatnim czasie na terenie Wielkopolski liczne powiatowe zjazdy partyjne. Na zjazdach tych podkreśla się konieczność zjednoczenia elementu niemieckiego pod sztandarami „Jungdeutsche Partei” jako „jedynych w Polsce reprezentantki ideologii narodowo-socjalistycznej”.

Przed tygodniem takie zjazdy powiatowe odbyły się w Śmiglu i w Międzychodzie. Niezależnie od tych imprez prawie we wszystkich miejscowościach, w których znajdują się oddziały miejscowe „Jungdeutsche Partei”, organizuje się niemiecką uroczystość dożynkową (t. zw. „Erntefest”).

Sprawy osobiste

Ktoby z nas już nie chodził w sprawie osobistej do osób wpływowych, dostojników, zwierzchników, by doprosić się pewnych względów. Często zdobywa się przyrzeczenie: „zobaczę”, „pomyślę” lub podobnie zbywającym słowem wyrażone załatwienie sprawy.

Częściej doznają wysłuchania swych próśb osoby, zwierzające swe potrzeby osobiste Najwyższemu Panu i Stwórcy. A więc przedewszystkiem do Boga, zarówno próśby w każdej potrzebie i w każdej sytuacji. Posłuchanie u Boga uzyskasz każdej chwili, nawet nocą, i na każdym miejscu, w czystym polu, czy wśród swoich czterech ścian, a przedewszystkiem w Jego świątyni.

A swą niezłomną wiarę i nadzieję doznania pomocy od Boga przypieczętuj aktem miłości Boga w postaci pewnej ofiary, wedle możliwości, na resztę kosztów budowy Pomnika Wdzięczności Narodu wobec Boga za wskrzeszenie Ojczyzny, wzniesionego w Poznaniu, gdyż jest on widomym znakiem naszej narodowej niezmiennej wierności Bogu.

Ofiary uprasza się nadsyłać pod adresem Komitetu Budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, ul. Św. Marcina 69, za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr. 207.470.

Zamordowani w Abisynji

London. (PAT). Reuter donosi z Adis Abeby, że dwaj misjonarze Kanadyjczyk Tom Devers i Nowozelandczyk Olliford Mitchell zostali zamordowani w końcu maja przez bandytów ze szczerpu Galla. Należeli oni do t. zw. „misji Sudanu środkowego”, której wielu członków znajduje się jeszcze w Abisynji i nie daje o sobie znaku życia.

Po liście pasterskim biskupów w Fuldzie

List pasterski biskupów niemieckich, uchwalony na konferencji biskupów w Fuldzie, a przeczytany z ambon w ubiegłą niedzielę, nie znalazł jeszcze tego echa w opinii niemieckiej, na jakie ważny ten akt zasługiwał. Wyczuć można jednak z tych odgłosów, jakie do tej pory ukazywały się w prasie, że sfery narodowo-socjalistyczne odczuwają z powodu listu pasterskiego żywe zadowolenie.

„Essener National-Zeitung”, jeden z czołowych organów nadreńskich, który znany jest z bliskich związków z osobą Göringa, wybija na pierwszy plan uchwałę biskupów niemieckich wznoszenia modłów za „Führera” i jego dzieło i cytuje szczególnie ustęp rezolucji, która gloryfikuje akcję Rzeszy przeciw komunizmowi międzynarodowemu. Jest to dla sfer, stojących blisko osoby Hitlera, dużą satysfakcją, że konferencja wszystkich biskupów niemieckich, z trzema kardynałami na czele, podpisała ów list pasterski i zawarte w nim wyrazy uznania dla narodowego socjalizmu. Dziennik podkreśla zwłaszcza fakt, że nie obyło się to bez udziału specjalnego wysłannika Watykanu, co tylko jest potwierdzeniem, iż sfery rzymskie szukają obecnie porozumienia z reżimem hitlerowskim.

Z drugiej strony stwierdzić wypada, że jeszcze w ostatnich dniach nie ustawały w prasie niemieckiej opisy procesów, jakie prowadzone są stale w Rzeszy przeciw klasztorom.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Targi Lipskie pod znakiem eksportu

Lipsk, 31 sierpnia.

Kupcy berlińscy, którzy w niedzielę udawali się do Lipska na otwarcie targów jesiennych, jechali w niezbyt różowych humorach. Kupiectwo berlińskie bowiem silnie odczuwa zawód, jaki sprawiła pod względem obrotów olimpiada.

Przedewszystkiem spodziewano się znacznie większego napływu cudzoziemców. Okazało się ponadto, że dzisiejszy turysta z zagranicy jest podobnie oszczędny w zakupach podczas podróży, jak znani z powściągliwości dzisiejsi turyści z Niemiec, skazani na nieliczne marki, jakie im skąpo wypłaca władza dewizowa. Jednym słowem, obroty w większych magazynach berlińskich w czasie olimpiady były nieznaczne. Zarobiły na fali przyjezdnych jedynie restauracje i lokale rozrywkowe. Z wyjątkiem pewnych artykułów technicznych (aparaty fotograficzne, optyka, galanteria stalowa), zakupywanych zwłaszcza przez przybyszów z Dalekiego Wschodu i Ameryki Południowej, większość magazynów miała martwy sezon.

Jakby zaprzeczeniem tych pesymistycznych zapowiedzi są świetnie obeślane tego roku lipskie targi jesiennie, które pod każdym względem wykazują poprawę w porównaniu z ubiegłymi latami. Wzrosła nietylko liczba

IWONICZ-ZDRÓJ

3-ci sezon od 21 sierpnia

Zł 153,— ryczałt 3 tygodniowy
żądające prospektów.
ng 15496

wystawców, która wynosi obecnie 5148 (Wzrost o 412), także przestrzeń wystawy jest o 4 tys. metrów większa, wynosząc 78 967 m. Z pośród wystawców zagranicznych widać poważny napływ z Austrii. Na czele zagranicy stoi, jak zwykle, Czechosłowacja (111 firm).

Wszakże przyczyna tak licznych obelśniania targów tego roku leży zapewne w przewidywaniach cięższej niż dawniej walki konkurencyjnej i potrzeby dalszego jeszcze zbliżenia się wytwórcy do konsumenta. Stąd silny nacisk położony jest tego roku na reklamę. Osobna wystawa wzorowej reklamy leży niewątpliwie po linii tegorocznych wymogów rynku.

Jeśli niemieccy kupcy skarżą się na nasycenie rynku niemieckiego na dłuższy przeciąg czasu, tem silniej czynione są ze strony producentów zabiegi o wzmożenie eksportu.

Wprawdzie targi jesiennie są w mniejszym stopniu nastawione na eksport, niżli targi wiosenne, jednakowoż zdwojono tym razem wysiłki, by osiągnąć tu pewne wyniki. Specjalna

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GÓRCZYN

Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 2 września na sali kina „Polonia”, ul. Marszałka Focha 177. Początek o godz. 20.

KOŁO OSIEDLE

Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 3 września, w lokalu przy ul. Czerniejewskiej 27. Początek o godz. 20.

KOŁO ŚW. MICHAŁA

Zebranie plenarne Koła św. Michała (dawniej Koła Łazarsko-Jeżyckiego) odbędzie się w czwartek, dnia 3 września, na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 4 września w lokalu p. Zawadki, ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KURS KANDYDATÓW

Pierwsza lekcja kursu kandydatów odbędzie się w piątek 4 września w sali S. N. Początek o godz. 20.

Sekretariat Koła S. N. Śródmieście przyjmuje zapisy kandydatów codziennie prócz środy i soboty od godz. 19 do 21.

poradnia eksportowa (Exportberatungsstelle) ma zbliżyć interesentów do siebie i zaczęła od razu w pierwszym dniu targów działać. Według przewidywań urzędu targowego osiągnie cyfra zagranicznych gości co najmniej 6 tys. przyjezdnych. W roku zeszłym było niewiele ponad 5 000, a zatem postęp jest widoczny.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **W sprawie opakowań blaszanych.** Firma „Emcha” — Fabryka wyrobów blaszanych w Poznaniu donosi nam w związku z notatką o podwyższeniu cen opakowań blaszanych o 15—40 proc. przez „Centralne Biuro Sprzedaży Opakowań Blaszanych” w Warszawie, że jako czysto polskie i katolickie przedsiębiorstwo tej branży do „Centralnego Biura” nie przystąpiło i dostarcza towaru po cenach niższych o 10 do 15 proc., niż ceny kartelowe. Firma ta jest dostawcą całego szeregu poważnych przedsiębiorstw przemysłowych. Niema zatem potrzeby popierać kartel i przyjmować jego warunki!

(k) **Katastroficznie niskie ceny owoców i warzyw.** Jak donosi nasz korespondent ze Środy (ak), dowóz warzyw i owoców na targi jest bardzo wielki, szczególnie gruszek i śliwek, jednak sprzedawcy nie mają na nie nabywców wśród zubożałej ludności prowincjonalnej. Doszło już do tego, że rolnicy wprost proszą się o kupno pomidorów, ogórków czy gruszek. Na ostatnim targu cena kopy ogórków wynosiła 15 groszy, a pod koniec targu spadła nawet do 12 groszy.

Na stację kolejową w Środzie przybywa z wagonem co pewien czas nabywca ogórków, płacąc za ctr. początkowo 60 gr., w końcu 40 groszy. Jeden z gospodarzy z pod Zaniemyśla, wiozący hełę ogórków do Środy, dowiedział się w drodze o tak niskiej cenie zawrócił. Zdarzyło się, że w czasie jazdy obłuźniła się tylna kłapa wozu i ogórki poczęły się spływać na szosę. Rozżalony rolnik nie zbierał ich wcale, mówiąc, że „za te kilka groszy nie będę schodził z fury”. Smutny to znak czasu, nadprodukcji i zubożenia ludności!

(k) **Czy będziemy mieć tańszy owoc zagraniczny?** Wysokie ceny owoców zagranicznych są spowodowane nietylko wygórowaną ceną nabycia oraz przeróżnymi opłatami fiskalnymi, lecz również brakiem odpowiedniej organizacji handlu zamorskiego. Jak dowiadujemy się — stosunki na polskim rynku owoców zagranicznych mają ulec w czasie najbliższym zmianie. Normalizację tych stosunków mają spowodować aukcje owocowe, dla przeprowadzania których powstały już w Gdyni specjalne towarzystwa aukcyjne. Przez uzyskanie kredytów bankowych krajowych i zagranicznych otworzą się nowe możliwości dla zwiększonego importu, co niewątpliwie wpłynie na potaniecie owoców zagranicznych na rynku krajowym. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Podwyżka podatku od dochodów spółek w Niemczech.** Rząd Rzeszy przyjął w dniu 28 ub. m. ustawę na której podstawie podwyższony zostaje podatek płacony przez osoby prawne, to znaczy podatek dochodowy od spółek i mas kapitałowych, a w szczególności spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Podwyżka wchodzi w życie z terminem wstecznym od 1 lipca r. b. i wyniesie na rok 1936 — 25 proc. dotychczasowej stawki, na rok 1937 zaś — 50 proc. stawek dotychczasowych. Komunikat urzędowy, wydany w związku z tem zarządzeniem, zwraca uwagę na poważny wzrost wpływów podatkowych w ciągu ostatnich trzech lat, a to w związku z polityką rządową dostarczania prac oraz z poważnym ożywieniem w gospodarce. Bieżące dochody podatkowe są również wyraźnie wyższe od preliminowanych. Jednocześnie jednak z wzrostem wpływów podatkowych w jeszcze większym stopniu zwiększyły wydatki skarbu, zarówno na cele pokrycia deficytów z poprzednich lat, jak i na cele przeprowadzenia wielkich robót publicznych i realizacji innych celów polityki państwowej. Wzmoczone wydatki te wymagają powiększonych dochodów. Dążeniem rządu Rzeszy jest oparcie wydatków tych na podstawach najbardziej pewnych. Celowi temu służyć ma właśnie podwyżka

Szczególnie odpada w tym roku wzrost zgłoszonych gości z krajów bałtyckich (o 50 proc. w porównaniu z rokiem zeszłym). Także Austria zdaje się korzystać z najnowszych ułatwień obrotowych z Rzeszą, również przyjazd kupców z Francji, Anglii, Belgii i Holandji silniejszy jest niż w ubiegłych latach. Jedynie Hiszpanja odpadła całkowicie jako klient, a także z Polski nie jest zapowiadany liczny udział interesentów.

B. L.

Judaica gospodarcze

Miejsce Polaka zajął Żyd

Ogół kupców żelazniaków dobrze zna firmę „Globus”, fabrykę pilek do metali w Katowicach. Przedstawicielem fabryki był przez lat 10 p. Worsztynkiewicz, Poznań ul. Prusa 10.

Fabryka zawiadomiła, że przedstawicielem został p. Kaczmarek. Zmiana ta nie budziła początkowo żadnych podejrzeń. Zresztą firma „Globus” uchodzi do dziś za solidną.

Okazało się jednak, że do kupców w Gdyni na Pomorzu zamiast p. Worsztynkiewicza czy Kaczmarka zaczął się zgłaszać p. Benjamin Kornfeld, oryginalny i rasowy Żyd z Warszawy.

Kupiectwo, które powzięło uchwałę w sprawie przedstawicieli żydowskich, z faktu tego wyciąga właściwe wnioski. Firma „Globus” będzie się musiała pogodzić z tem, że żydowski przedstawiciel odstręczy wielu klientów. (p)

(z) **Eksploracja Abisynji.** W najbliższym czasie podjęte zostaną poważne prace badawcze, zmierzające do przygotowania eksploatacji bogactw naturalnych Abisynji przez przemysł włoski. W szczególności dotyczy to włókiennictwa. Korporacja tego przemysłu rozpoczęła już studia nad wydobyciem wólków wschodnio-afrykańskich. Jednocześnie podjęte zostały prace badawcze, zmierzające do racjonalnej hodowli zwierząt futerkowych w Abisynji.

Krótkie informacje gospodarcze

— W poszczególnych gałęziach przemysłu okręgu kielecko-radomskiego dało się ostatnio zauważyć ożywienie. Przemysł metalowo-odlewniczy znajduje się w pełnym sezonie, przyczem stan zatrudnienia w poszczególnych fabrykach stale wzrasta. W przemyśle garbarskim całkowita produkcja jest natychmiast sprzedawana. Również w innych gałęziach (przemysł ceramiczny i wapienniczy) daje się odczuć ożywienie produkcji.

— Czteroletni plan robót inwestycyjnych w pow. olkuskim przewiduje również budowę kolei Zawiercie-Kozłów. Koszt ogólny obliczony jest na około 3 miliony zł. Doceniając doniosłość sprawy budowy kolei poszczególne gromady, a nawet prywatni właściciele zadeklarowali bezpłatne oddanie gruntów pod budowę na łączną sumę około 100.000 zł.

Łódź

w szeregach narodowych

Sobota i niedziela 29 i 30 sierpnia ubiegły w Łodzi pod znakiem akcji propagandowej Stronnictwa Narodowego. W ciągu tych dwóch dni odbyło się w Łodzi 18 większych zebrań Stronnictwa Narodowego, oraz mnóstwo zebrań mniejszych, t. zw. domowych.

Między innymi w sobotę odbyły się zebrania w kole Str. Narod. im. Chrobrego (przemawiał m. in. major Bardzik z Lublina, 300 uczestników), na ul. Słowiańskiej (400 uczestników, przemawiał red. Morzycki z Lublina), i na Żubarczi (300 uczestników, przemawiał red. Giertych z Warszawy i kpt. Grzegorzak z Łodzi).

W niedzielę odbyły się m. in. zebrania: na ul. Senatorskiej (1.000 uczestników, przemawiali red. Giertych z Warszawy, red. Matosz z Pomorza, p. Kożuchowski i kpt. Grzegorzak z Łodzi), na Bałutach (2.500 uczestników, przemawiali red. Morzycki z Lublina i red. Bilan z Przemysła), zebranie kobiet (2.000 uczestn., p. Pater z Łodzi, major Bardzik z Lublina, red. Matosz z Pomorza i inni), zebranie na Widzewie (500 uczestników, przemawiali major Bardzik, red. Bilan, adwokat Kowalski, b. radny Czernik, red. Morzycki), zebranie na Targowej (250 ucz., red. Giertych) i inne.

Zebrania odbyły się w nastroju żywiołowego entuzjazmu uczestników. Faktem charakterystycznym było, że na niektórych zebraniach — np. na Widzewie i na Senatorskiej — zjawily się liczniejsze grupy socjalistów i komunistów, lecz nie przedsięwzięły nawet najlżejszych prób przeciwstawiania się wywodom mówców. Niektórzy socjaliści i komuniści pod koniec wiecu gorąco oklaskiwali mówców.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 73 506,83 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry”:

Zarząd Tow. Gimn. „Sokół” w Białymostku zamiast kwiatów na trumnę ś. p. K. Topolanowej, wice-prezesa Okr. Ostrowskiego wydziału Sokolic	5,—
	66.585,37
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	6.921,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	73.506,83

Bombardowanie Irunu

Ofensywa powstańców rozwija się

Paryż. (Tel. wł.) Z pogranicza hiszpańskiego donoszą:

We wtorek rano o godz. 7,30 rozpoczęły wojska narodowe zapowiedziane bombardowanie Irunu. Sześć samolotów unosi się na wysokości mniej więcej 2.000 metrów nad miastem, rzucając bomby w odstępach mniej więcej 5 do 10 minut. Olbrzymie słupy dymu wskazują miejsca eksplozji bomb. Stary fort San Marcial, umocniony ostatnio przez oddziały czerwone, jest specjalnie celem bombardujących samolotów. Niesamowicie rozlega się echo eksplozji z gór. Samoloty ostrzeliwane są z karabinów maszynowych i dział, lecz, jak dotąd, bez skutku.

Artylerja wojsk powstańczych przystąpiła również do bombardowania, koncentrując swój ogień na pozycje czerwonych przed fortem San Marcial. Większość bomb powstańczych, 15 w pierwszej pół godzinie, padło w dzielnicy zachodniej miasta.

W Hendaye obiegają dziś pogłoski, że władze wojskowe w Irun nakazały sprowadzenie do miasta 700 zakładników, umieszczonych w forcie Guadalupe. Zakładnicy mają być przykuci do murów na ulicach i placach Irunu i zginąć od pocisków artylerji powstańców.

5000 uchodźców

Paryż. (ATE). Z Hendaye donoszą, że dworzec w Hendaye oraz inne gmachy publiczne przepełnione są uchodźcami z Irun. Liczba uchodźców przekroczyła 5.000. Władze francuskie zorganizowały specjalną służbę sanitarną. Uchodźcy, wśród których znajduje się wiele dzieci, poddawani są szczerpieniu ochronnemu. Uciekinierzy są wędrowni na grupy i transportowani do miejscowości, położonych w głębi Francji.

U bram Toledo

Paryż. (Tel. wł.) Sukcesem powstańców jest posunięcie się naprzód w kierunku Toledo wojsk gen. Franco. Kolumna wojsk powstańczych pod dowództwem płk. Yague znajduje się u bram Toledo. W ostatnich 4 dniach kolumna płk. Yague rozgromiła dwa bataliony czerwonej milicji, zdobywając 16 karabinów maszynowych, 20 armat, 800 karabinów ręcznych, 9 moździerzy, 36 samochodów ciężarowych, 6 motocykli, kilka ambulansów sanitarnych i 400.000 naboju karabinowych.

W prowincji Oviedo

Generał de Llano oświadczył w poniedziałek wieczorem przez radiostację w Sewilli, że udało się wojskom nacjonalistycznym odeprzeć wszystkie ataki czerwonych w prowincji Oviedo.

Madryt

Madryt bombardowano ponownie z samolotów powstańczych. Celem bombardujących samolotów było specjalnie ministerstwo wojny i spraw wewnętrznych, oraz dworzec północny. Systematyczne bombardowania Madrytu wywołały dużą panikę.

Samoloty powstańcze nad Majorką

Paryż. (ATE). Z Palma donoszą, że w piątek pojawiły się po raz pierwszy samoloty powstańcze nad Majorką. W godzinach południowych samoloty zaatakowały stojące w porcie Casabona wojenne i handlowe okręty rządowe, zmuszając je do ucieczki.

Tajemnicza delegacja opuściła Hiszpanię

Paryż. (Tel. wł.) Z Perpignan donoszą, że dziś z rana przejechali przez stację pociągiem do Paryża hiszpański minister oświaty Marcelino Domingo, b. minister finansów Antonio Lara oraz deputowana komunistyczna z Oviedo p. Iriburi, zwana „la pasionaria“ (szalona). Delegacji towarzyszyło kilkunastu żołnierzy milicji hiszpańskiej. W jakim celu delegacja przybyła do Paryża, nie zdołano ustalić.

Przeniesienie ambasady niemieckiej

Berlin. (Tel. wł.) Niemieckie Biuro Informacyjne komunikuje urzędowo o przeniesieniu niemieckiej ambasady z Madrytu do miasta portowego Alicante.

Dokoła zabiegów pojednawczych Londyn. (Tel. wł.) Z miarodaj-

Przy obstrukcji, zaburzeniach na rządów trawienia, zgadze, uderzeniach krwi do głowy, bólach głowy i ogólnym niedomaganiu zażywa się rano nacztero szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lek. Tg 1494

nych źródeł londyńskich nie uzyskano dotychczas potwierdzenia wiadomości, podanej przez pisma angielskie, o roz-

kierunku zlikwidowania wojny domowej w Hiszpanji spotkały się w angielskich kołach rządowych z kategorycznym dementi.

Możliwe jest, że niektórzy ambasadorowie usiłują podjąć akcję pojednawczą pomiędzy Madrytem a powstańcami, lecz tego rodzaju wysiłki byłyby całkowicie nieoficjalne.

Koła zbliżone do „Foreign Office“ potwierdzają wiadomość o demar-

Uczyn coś więcej dla swoich zębów: pielęgnuj je pastą

Chlorodont

znaną ze swej niedoścignionej jakości.

Prawdziwość pasty gwarantuje czerwona głowa lwa na opakowaniu.

Wyłączna sprzedaż: Miraculum, Kraków.

Tg 1495

mowach prowadzonych przez przedstawicieli dyplomatycznych państw z delegatami obu obozów walczących w Hiszpanji, w sprawie humanitarnych sposobów prowadzenia walki.

Informacje o akcji medjacyjnej w

Torpedowiec amerykański „Kane“ obrzucony bombami

Nowy Jork. (ATE). Prezydent Roosevelt, który odbywa obecnie podróż po obszarach, nawiedzonych klęską suszy, otrzymał oficjalne zawiado-

radcy ambasady angielskiej w Madrycie w sprawie bardziej ludzkiego traktowania jeńców. Krok ten podjęty samorzutnie przez dyplomatę angielskiego, spotkał się z całkowitą aprobatą ministerstwa spraw zagranicznych.

mienie o bombardowaniu przez hiszpański samolot rządowy kontrtorpedowca amerykańskiego „Kane“, znajdującego się o 38 mil od granicy hiszpańskiej.

Samolot, którego znaków rejestracyjnych nie rozpoznano, rzucił kilka bomb, z których żadna nie padła na pokład statku amerykańskiego. Kontrtorpedowiec „Kane“ odpowiedział ogniem z baterji przeciwlotniczych. Samolot odleciał w niewiadomym kierunku.

Nota protestacyjna

Sekretarz stanu Hull wystosował do rządu madryckiego oraz do rządu tymczasowego w Burgos (ponieważ nie ustalono czy samolot należał na pewno do wojsk rządowych) noty protestacyjnej.

Wrażenie w Ameryce

Nowy Jork (ATE). Z Waszyngtonu donoszą, że bombardowanie amerykańskiego kontrtorpedowca „Kane“ przez samolot hiszpański wywołało w amerykańskich kołach rządowych jak najgorsze wrażenie. Ogólnie przeważa zdanie, że chodzi w tym wypadku o fakt odosobniony.

Gdyby jednak okazać się miało, iż bombardowanie to było celowe, wówczas, zdaniem miarodajnych kół waszyngtońskich, spodziewać się należy energicznego wystąpienia rządu Stanów Zjednoczonych. Niebrak głosów, które w incydencie widzą celowy akt rządu madryckiego, stanowiący odpowiedź na notę amerykańską, podkreślającą z naciskiem nieuznawanie blokady wybrzeży hiszpańskich, zarządzanej przez rząd madrycki. W razie potwierdzenia tych wersji należałoby liczyć się z poważnym zaostreniem stosunków między Stanami Zjednoczonymi a Hiszpanją.

Sekretarz stanu Hull spędził całą noc ubiegłą w departamencie dla spraw zagranicznych i pozostawał w stałej łączności z departamentem marynarki wojennej oraz prezydentem Rooseveltem.

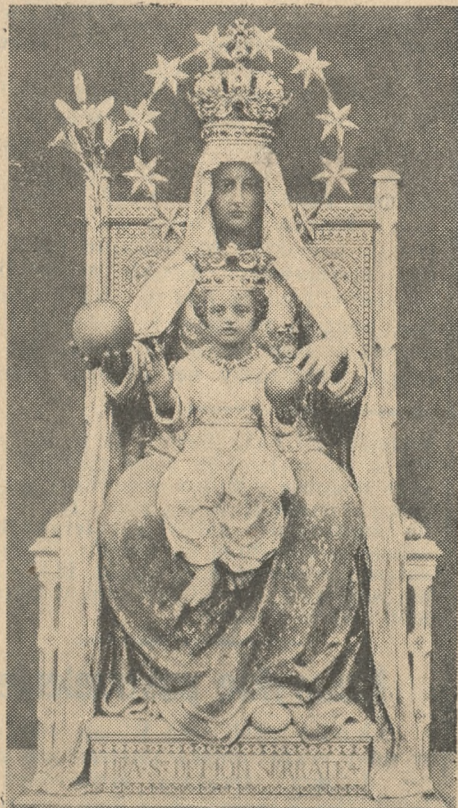
O Hiszpanji w kilku słowach

Wyruszyła z Paryża kolumna angielskich samochodów ciężarowych, przeznaczonych dla Czerwonego Krzyża w Barcelonie. Samochody te wejdą do taboru sanitarnego wojsk rządowych. Na czele żeńskiego oddziału Czerwonego Krzyża, udającego się do szpitali wojsk rządowych w Hiszpanji, stoi lady Churchill.

W bitwie pod Naval-Geral, gdzie wojska rządowe zadaly klęskę powstańcom, ciężko ranny został płk. Escamez b. dowódca pułku „Fertio“, jeden z najzdolniejszych pomocników gen. Mola. Płk. Escamez amputowano nogę.

Los opactwa benedyktyńskiego w Montserrat

Wśród gór katalońskich znajduje się słynne opactwo benedyktyńskie z IX wieku, z cudownym obrazem Matki Boskiej, bogatą biblioteką i muzeum.

Cudowna Matka Boska z Montserrat.

Gdy w Hiszpanji wybuchła rewolucja i rozpoczął się szalony terror, podczas którego z rąk komunistów ginęło wielu kapłanów i zakonników oraz palono i niszczoneo wspaniałe zabytki sztuki: kościoły i klasztory, los sławnego opactwa budził obawy.

Obecnie drogą przez Rzym nade-

szła do nas wiadomość o losach tego opactwa. Jak nam donoszą, po wybuchu rewolucji władze barcelońskie wysłały na Montserrat oddział policji, aby bronił tego zabytku kultury na ziemi katalońskiej.

Gdy komuniści i wzburzone tłumy rozagitowanych przez komunę Barcelończyków domagały się uśmiercenia wszystkich zakonników, wtedy policjanci wezwali OO. Benedyktynów, aby ratowali się ucieczką w przebraniu cywilnym.

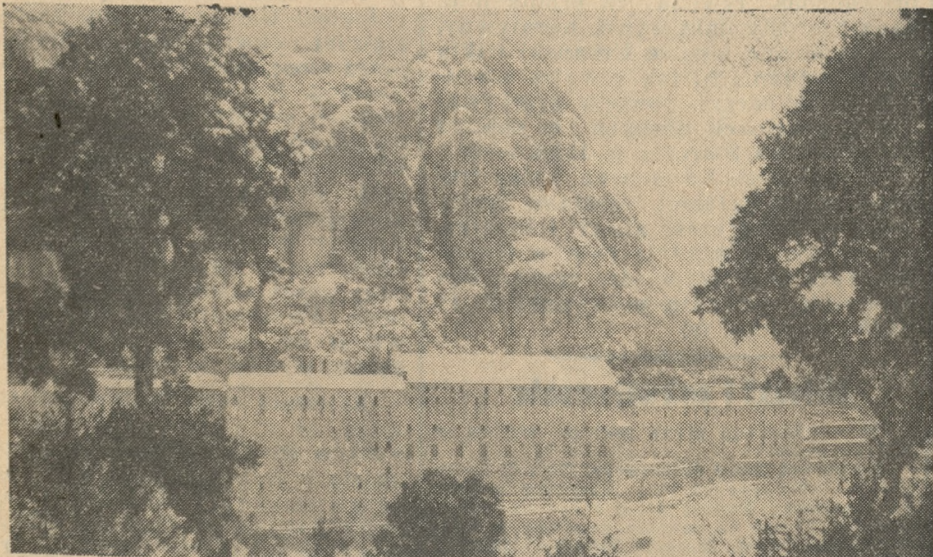
Braciszekowie, poukrywali się w górach i dopiero na dany znak z opactwa zebrali się, aby poraz ostatni pożegnać ukochane opactwo i cudowną figurę Matki Najświętszej. Było ich 160.

35 członków opactwa z opatem dr. Marcet nie opuściło jednak swego gniazda benedyktyńskiego, czekając na niechybną śmierć męczeńską. Wkrótce też zjawili się komuniści barcelońscy zabierając ich ze sobą do Barcelony.

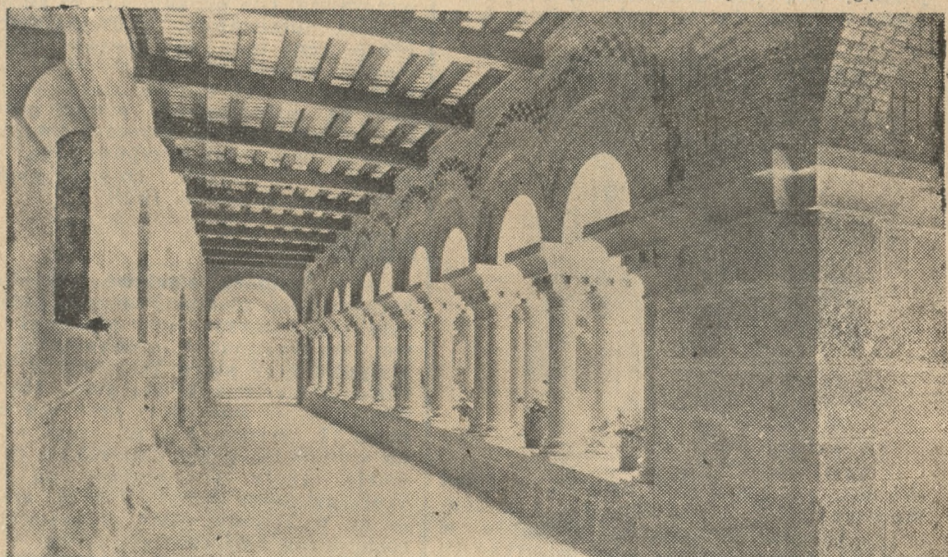
Na wszystkich zapadł wyrok śmierci przez rozstrzelanie. Jako pierwszy stanął pod murem O. opat dr. Marcet. W chwili, gdy sto łuf karabinowych mierzyło w niego, nadszedł rozkaz, aby jeszcze wstrzymano się z egzekucją. Kiedy odstąpiono od egzekucji to O. opat cudownym sposobem dostał się pod opiekę konsula francuskiego, który go polecił konsulowi włoskiemu. W ten sposób uniknął on śmierci, udając się pod ochroną konsula włoskiego do Rzymu.

Jaki los spotkał pozostałych benedyktynów, zabranych razem z O. Marcet, dotąd nikt nie wie. Prawdopodobnie zdobyli przygotowaną już im palnę męczeństwa.

Tych, którzy przybyli do Wiecznego Miasta umieszczono w kolegium św. Anzelma na Awentynie i opactwie Montevergine.

Widok ogólny na Montserrat

Krużganek romański w opactwie Montserrat

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Stefana kr. | Bronisławy p. Izabelli
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Czciboga | Przesławcy św.

Słońca: wschód 5.04, zachód 18.39
 Długość dnia 13 godzin 35 minut
 Księżyc: wschód 18.29, zachód 6.20
 Faza: 1 dzień po pełni.

Wrzesień
2
 Środa

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Pocha (narozn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Willeński 66-35.

Poczt. biuro zleceń: 49-23. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; Apt. Czerwona. St. Rynek 37; Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. Dębice: Apt. przy ul. Dębieckiej 6. Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 2 września 1926 r.

Dyrekcja gimnazjum im. Adama Mickiewicza nabyła na Łazarzu parcelę wielkości 6.000 m² pod budowę nowego gmachu szkolnego.

WIECZORY I KONCERTY

— * **Dziś koncert w Ogrodzie Zoologicznym.** Orkiestra Symfoniczna stoł. m. Poznania koncertuje dzisiaj w Ogrodzie Zoologicznym pod dyrekcją kapelm. Stefana Barańskiego. Początek koncertu o godz. 5 po południu. W razie niepogody koncert odbędzie się na sali.

WYCIECZKI

— * **Komunikat.** Okręg lwowski Związku Lekarzy P. P. zaprasza kolegów i koleżanki na trzydniową wycieczkę do Lwowa, organizowaną w czasie Targów Wschodnich od 13 do 15 września r. b. Zainteresowani zechcą zgłosić się niezwłocznie do sekretariatu okręgu lwowskiego Związku Lekarzy P. P. w Lwowie, ulica Zyblikiewicza 23. Karta uczestnictwa w wycieczce wynosi dla członków Związku 2,— zł, dla nieczłonków 5,— zł. Szczegółowy program wycieczki do wglądu w sekretariacie Związku w Poznaniu, ulica Skarbowska 9. (X)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Dziś pierwszy wrzesnia.** W starożytnym Rzymie, gdzie rok kalendarzowy rozpoczynał się z dniem pierwszego marca, wrzesień był siódmym (stad francuska jego nazwa septembre od łacińskiego septem — siedem), dziś jest dziewiątym miesiącem roku. Ma dni trzydzieści. Dnia 22. wzgl. 23 słońce wstępuje do znaku „Wagi”, a w dniu tym równa się długość dnia z nocą. Mamy t. zw. porównanie dnia z nocą, co dla półkuli północnej oznacza początek jesieni: „Oto wrzesień — bliska jesień”.

„Gdy nadejdzie wrzesień, wieśniak ma zawsze pełną stodołę i kieszeń”, mówi przysłowie. Boć też już po żniwach, które przyniosły rolnikowi plon bogaty. Jeszcze raz — nim natura położy się do snu — zakwita na piaszkach i nieuprawnych polach kwiecie. Mamy na myśli wrzosa, te misterne karmazynowo-fioletowe kwiatki, które dały miesiącowi polskie swe nazwisko. Pracowite pszczołki biorą się jeszcze raz do roboty; zbierają z wrzosa doskonały miód wrzosowy.

Ostawiona jest piękna, pogodna polska jesień. Słońce już tak nie dopieka. Warto teraz wędrować, podziwiając barwną naturę malowniczymi wrzosowiskami, których w okolicy Poznania nam nie brak.

— * **Chłopiec, którego nie można rozpoznać.** Jak już donosiliśmy, przytrymano w Poznaniu w dniu 8 lipca b. r.

chłopca, który podał, że nazywa się Józef Walczak i jest synem Ignacego i Walentyny. Urodzić się miał w Poznaniu w dniu 17 marca 1926 i miał mieszkać tu przy ul. Wodnej 18, względnie Poznańskiej 33. Opowiadał, że uczęszczał do

Kasjarze w biurach drukarni „Ostoja”

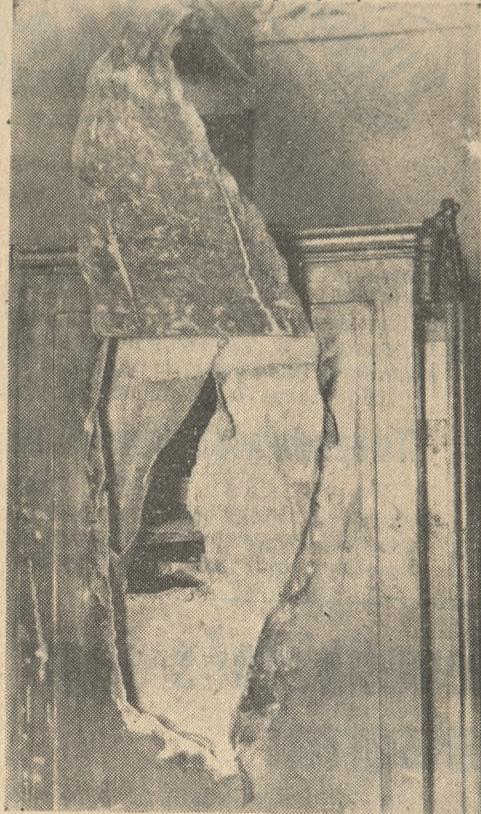
Ucieczka włamywaczy po dachach w kierunku Placu Wolności

Minionej nocy niewyśledzeni dotychczas złoczyńcy zakradli się do biur drukarni „Ostoja” przy ul. Pocztowej nr. 14, w której drukują się wydawnic-

łożonym od strony podwórza. Zdołali oni tam tylko jednak rozpruć pierwszą, zewnętrzną ścianę kasy, a następnie zostali spłoszeni przez stróża, obcho-

wej (p. Bręczewskiego) i ul. Rzeczypospolitej odbywała się dalsza ucieczka kasjarzy. Po drodze wbiegli oni pod nr. 2 na Rzeczypospolitej do pewnego mieszkania, gdzie z sieni skradli dwa płaszczki, którymi się odziali, by zmienić wygląd zewnętrzny. Przy kamienicy Banku Związku pod nr. 1 na Rzeczypospolitej oderwali kłódkę i wbiegli na Plac Wolności. Tam wzięli dorózkę samochodową, którą następnie zbiegli.

Stróż, pilnujący posesji przy ulicy Pocztowej 14 zaalarmował policję, która wszczęła natychmiastowy pościg. Przywołano też dyrektora drukarni „Ostoja”, p. Szczepkiego, celem stwierdzenia, co zostało skradzione. Należy nadmienić, że włamywacze zaobserwowali prawdopodobnie podejmowanie większej sumy pieniędzy w dniu wcześniejszym na wypłatę personelu i ten fakt skłonił ich do dopuszczenia się kradzieży. (kl)

Na zdjęciu ze strony lewej, rozpruta całkowicie kasa ogniotrwała, z której skradziono pieniądze. Po prawej, szafa żelazna z gabinetu dyr. Szczepkiego, przy której rozpruwaniu spłoszono włamywaczy.

two katolickich stowarzyszeń młodzieży.

Włamywacze wtargnęli prawdopodobnie od strony podwórza i w pokoju od strony ulicy rozpruli ogniotrwałą kasę żelazną przy pomocy t. zw. raka. W ręce kasjarzy wpadło zaledwie 110 złotych, gdyż poprzedniego dnia uskuteczono wypłatę personelu, dzięki czemu była tam tylko niewielka ilość gotówki. Znalazszy niedużą sumę, złodzieje przypuszczali, że znaczna gotówka znajduje się będzie w drugiej kasie ogniotrwałej, znajdującej się w gabinecie dyrektora Szczepkiego, po-

dzących zabudowania, których uwagę zwróciły podejrzane sylwetki, przewijające się w parterowym pokoju.

Nisko położonymi oknami złodzieje wyskoczyli i przebiegli przez podwórze do przyległej posesji pod numerem 13, przesadzając poprzednio niewysoki parkan murowany. Tam pobiegli klatką schodową do góry i usiłowali otworzyć mieszkanie p. Królaka, zbudziwszy jednak właściciela, przeprosili go, iż jest to nieporozumienie, poczem przebiegli przez otwartą skrytkę strychową na dach. Po dachach kamienicy nr. 12 przy Poczt-

szkoły przy ul. Wszystkich Świętych. Wiadomości te jednak okazały się nieprawdziwe.

Chłopcem zajęła się miejska opieka społeczna, która umieściła go w przytułku na Główniej. Jest on ciemnoblondynem wzrostu 1,10 m, silnej budowy ciała o okrągłej twarzy i piwnych głęboko osadzonych oczach. Osoby, któreby ze zdjęcia mogły chłopca rozpoznać, zechcą złożyć zeznania w policji. (kl)

— * **Biblioteka Raczyńskich** z dniem dzisiejszym otwarta jest od godz. 10—13 i od 17—20. (wel)

— * **Biblioteka T. C. L. na Wildzie** (ul. Wybickiego 15) czynna jest codziennie od 16 do 19, w niedziele od 12 do 13. W święta Biblioteka jest zamknięta.

— * **Poradnia dla dzieci i młodzieży szkol. z wadami mowy** czynna jest od dnia 5 b. m. w soboty od 18—20 w VI szkole powszechnej przy ul. św. Marcina 35. Badania i porady bezpłatne. Kurs leczniczy rozpoczyna się z dniem 1 października.

— * **Podwyższenie stawki totalizatora.** Niemalże rozczarowanie wśród zwolenników wyścigów konnych wywołał dzień wczorajszy. Oto okazało się, że zmieniono stawkę totalizatora, podwyższając ją o 100 procent tak, że obecnie najniższa stawka wynosi 10 zł, zamiast — jak dotychczas — 5 zł. Panuje ogólne przekonanie, że podwyższenie stawki przyczyni się do zmniejszenia obrotów totalizatora. Informatorzy nasi przypuszczają, że organizacja wyścigów zmieni niebawem swoje postanowienie. (wel)

RÓŻNE

— * **Przetargi ofertowe.** „Ore-downnik” zarządu stoł. miasta Poznania ogłasza w ostatnim numerze (42) przetargi ofertowe: na wykonanie otynkowania fasady budynku przy placu Wolności 11 (termin złożenia oferty 4 b. m., godz. 12), — na odmalowanie budynku przy placu Wolności 11 (termin 4 b. m., godz. 12,10), — na wykonanie robót malarskich przy budowie szkoły powszechnej na Osiedlu Warszawskim (termin 9 b. m., godz. 12), — na wykonanie robót ciesielskich przy rozbudowie hali ogledzin mięsa w rzeźni miejskiej (termin 10 b. m., godz. 12,15), — na roboty ziemne i murarskie przy roz-

budowie tej hali (termin 10 b. m., godz. 12), — na wykonanie robót parkietowych, przy budowie szkoły powszechnej przy ul. Bcsey (termin 11 b. m., godz. 12), — oraz na wykonanie robót parkietowych w szkole powszechnej na Osiedlu Warszawskim (termin 11 b. m., godz. 12,10). Bliższe szczegóły w „Ore-downniku” zarządu stoł. miasta Poznania.

Niezwykłe postrzelenie

Skoki. (Tel. wł.) W ub. niedzielę w nocy został ciężko postrzelony z fuzji dwoma strzałami śrutowymi 19-letni Jan Kaczmarek z Pomarzan. W chwili postrzelenia Kaczmarek przebywał w towarzystwie swego 20-letniego kolegi Władysława Urbańskiego na drodze pomiędzy Pomarzanami a Jablkowem.

Urbański twierdzi, że Kaczmarek postrzelony został przez gospodarza Jana Starostę z Jabłkowa, który jednak się tego stanowczo wypiera. Przeprowadzona rewizja za bronią u p. Jana Starosty dała wynik negatywny.

Znamienne jest, że Urbański wkiła się w zeznaniach, jak również nie umie wytłumaczyć powodu przebywania w godzinach nocnych w pobliżu gospodarstwa Starosty w Jabłkowie.

Poranionego Kaczmarka, który trafiony został pełnymi nabojami śrutowymi w tylną część głowy i łopatkę, odwieziono do szpitala pow. w Gnieźnie. Stan jego jest bardzo groźny. Dochodzenia prowadzi posterunki P. P. Skoki i Klecko. (s)

Składki i pokwitowania

W administracji piśma naszego złożono w dalszym ciągu:
 Na pomnik Serca Jezusowego: Dnia 31 sierpnia rb. wpłaciliśmy na konto Komitetu do Banku Wzajemnej Pomocy 385,50 zł. — Na nowo złożono: zebrane na zabawie dziecięcej w maj. Sławno od Danusi, Marylki, Zbyszka i Jerzyka 10,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 10,— zł.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Ng 15 211

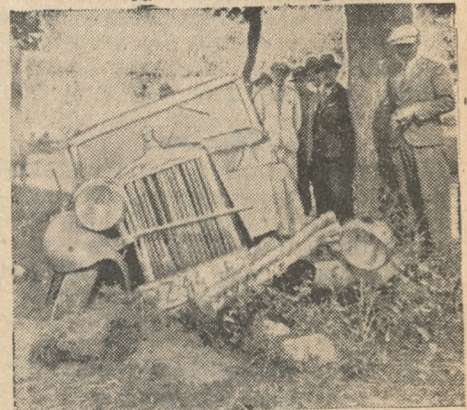
Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Ng 15 211

Przyjazd wycieczki amerykańskiej

Dziś w nocy o godz. 0,16 pociągiem z Gdyni przyjechała do Poznania wycieczka Polonji amerykańskiej. Wycieczka składa się z około 30 nauczycielek-Polek, stale pracujących w Stanach Zjednoczonych oraz przeszło 25 kleryków, synów obywateli Stanów Zjednoczonych-Polaków. Klerycy opuścili Poznań 2 bm. i wyjadą do Warszawy, a nauczycielki 3 b. m. Wycieczka nauczycielek skieruje się z Poznania do Krakowa. (wel)

Katastrofa samochodowa

W sobotę, 29 sierpnia, w godzinach przedpołudniowych wydarzyła się na szosie Wągrowiec—Margonin kata-

Rozbitny samochód na szosie Wągrowiec—Margonin.

strofa samochodowa, która na szczęście nie pociągnęła za sobą żadnych ofiar w ludziach.

Powodem katastrofy był 6-letni chłopiec, Gerhard Niske, który w ostatniej chwili, chcąc przebiegnąć przez szosę, dostał się nieomal pod samochód. Szofer, nie chcąc wyrządzić chłopcu szkody, skierował wóz ostro na prawo i wpadł od rowu. Samochód, własność pp. Spornych, dierzawców maj. Próchnowo, został całkowicie zdruzgotany. Pasażerowie pp. Sporni i szofer wyszli z wypadku z lekkimi obrażeniami na twarzy. Chłopiec, trącony przez samochód, upadł i złamał nogę. Nieszczęśliwego chłopca odstawiono do szpitala powiatowego, pp. Sporni wrócili do domu.

Kierowcy samochodów zwracają uwagę, że większość tego rodzaju wypadków spowodowana jest lekkomyślnością dzieci, które nieświadomie niebezpieczeństwa i skutków takiej „zabawy”, często w ostatniej chwili tuż przed samochodem próbują przebiegnąć jędnie.

Drugi dzień wyścigów konnych

W środę, w drugim dniu jesiennego sezonu wyścigów konnych z totalizatorem w Poznaniu na torze w Ławicy, rozegranych zostanie sześć gonitw, cztery płaskie, jedna z płotami i jedna z przeszkodami na dystansie ok. 3.200 mtr. Początek gonitw o g. 14.30.

Poniżej podajemy wynik mianowań:
Plaska — dystans ok. 2.200 mtr. nagroda 800 zł: Meta, Bambino, Esdras, Madelene.
Plaska — dystans ok. 1.600 mtr. nagroda 600 zł: Bonne Aventure, Garuifa, Bira, Gigolo.
Ploty — dystans ok. 2.800 mtr. nagroda 800 zł: Numer II, Sekunda II, Łucznik III, Hipek.
Plaska — dystans 1.600 mtr. nagroda 500 zł: Ławica, Dzierlatka, Foryś, Kord, Baboż, Makata, Mitsouco.

Przeszkody — dystans ok. 3.200 mtr. nagroda 500 zł: Ławica, Torino, Bajjan, Numer II, Sortilège.

Plaska — dystans ok. 2.200 mtr. nagroda 400 zł: Mitsouco, Irma, Hajdamak IV, Nitka, Sternblume, Esdras.

Nasze typy: I. — Meta i Bambino, II. — Bira i Gigolo, III. — Sekunda i Łucznik, IV. — Makata i Foryś, V. — Numer II i Ławica, VI. — Mitsouco i Sternblume.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Z nowym rokiem szkolnym powstaje w Gnieźnie nowa uczelnia i to Gimnazjum Kupieckie, które zastąpi dotychczasową szkołę handlową. Ukończenie tej szkoły daje prawo przejścia do liceum handlowego a stąd do Wyższej Szkoły Handlowej. Zgłosiło się 150 uczniów i uczennic, co zmusiło kierownictwo do utworzenia w tym roku szkolnym wyjątkowo 3 oddziałów.

— W Gnieźnie przy ulicy Kopernika spalila się Franciszkowi Butnynemu z ulicy Mieczysława 17, szopa wraz z zapasami trzciny. Uległy też uszkodzeniu znajdujące się tam maszyny.

— W Bojanicach skradziono z mieszkania rolnika Stanisława Stachowiaka garderobę męską i damską, pościel, bieliznę i zegarek damski łącznej wartości około 900 zł. W toku natchmianistycznych dochodzeń znaleziono w Macznicach ukryte w polnej stodole wszystkie skradzione rzeczy, z wyjątkiem zegarka.

— W Łatalicach spalili się Ludwikowi Stallmannowi stóg zboża.

— Z dniem dzisiejszym p. Wiktor Golebiewski rodem z Gniezna otwiera w Rynku pracownię cholewkarską. Jest to jedyna polska placówka w tej branży. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Apel do społeczeństwa o dobrowolne składki na F. O. N. znalazł szeroki oddźwięk na plenarnym zebraniu Stow. Kupców Samodzielnych. Kwestię dobroczynności omówił p. prezes Knast. Po rzeczowej dyskusji zebrani wybrali komitet zbiorczy, w skład którego weszli pp. Knast jako przewodniczący, Kaźmierczak — wiceprzewodniczący i członkowie: pp. Dziuch, Feigel, Grzeszkowiak, Hennig, Kubasowski, Lewandowski, Pijarowski. Ponieważ akcja Komitetu obejmować będzie całe kupiectwo miasta i powiatu inowrocławskiego, preto postanowiono uzupełnić jeszcze ściśle komitet dalszymi członkami w miarę rozszerzenia się jego działalności.

W zrozumieniu ważności F. O. N. zebrani a-probowali jednogłośnie uchwały Związku, które członkowie ustalili składkę dla przedsiębiorstw I kat. w kwocie 1.000 zł, w II kat. w wys. 5 proc. od podatku przemysłowego (minimum 100 zł), w kat. III zł 40 i w kat. IV — 5 zł. Ze składek tych powstanie niewątpliwie poważna suma, świadcząca o patriotyzmie kupiectwa kujawskiego.

— W Matwach na szkodę p. Stefana Prackiego zginęła żelazna kasetka, w której znajdowała się gotówka na sumę zł 1.120 w banknotach i bilonie, 100 marek niemieckich w złocie i różne dokumenty. Kradzież nastąpiła w nocy. Kasetka znajdowała się w pokoju sypialnym przy łóżku.

— Z dniem 1 września rb. rozpoczyna się nauka wszelkich robót ręcznych. Zainteresowani zechcą się zgłosić do S. S. Dominikanek, ul. Toruńska 17.

— Zw. Chórów Kościelnych organizuje na IV Kongres Muzyki Kościelnej, który odbędzie się 20 września br. w Poznaniu, pociąg popularny. Wyjazd z Inowrocławia nastąpi około godz. 4-tej rano. Cena biletu 4,50 zł od osoby w obie strony. Zgłoszenia przyjmują do dnia 5 września biuro parafji N. M. P. od godz. 11—1.

— Wpis do przedszkola pod wezwaniem Anioła Stróża przy parafji Matki Boskiej rozpoczęły się 1 września br. Zgłoszenia w szkółce przy „Ruynie”. (c)

— * **KEPNO.** 4-dniowa pielgrzymka wyrusza pociągiem popularnym z Kepna do Częstochowy, Krakowa, Wieliczki i Kalwarii śląskiej w Piekarach. Wyjazd w sobotę 19 września o godz. 1 w nocy. Koszty przejazdu włącznie z 3 noclegami wynoszą 17 zł. Zgłoszenia przy równoczesnej wpłacie 17 zł najpóźniej do 12 września przyjmują ks. ks. proboszczowie, K. K. O. w Kepnie lub kier. pielgrz. ks. pr. Mroczkowski, Wyszanów p. Kepno.

— Srebrne gody małż. obchodzili pp. St. Kędziowie z Kepna.

— Samobójcza śmierć zginęła pewna dziewczyna z Smardzy, topiąc się w dolach koło Trzcinicy. (km)

O zamachy bombowe w Kościańskim

Sąd apelacyjny odrzucił wnioski obrony — Wyrok ogłoszony zostanie w czwartek

Wczoraj po południu, w sądzie apelacyjnym w Poznaniu, odbyła się odwoławcza rozprawa przeciwko wyrokowi sądu okręgowego, na mocy którego skazano w dniu 19 czerwca b. r. 40 członków Stronnictwa Narodowego za należenie do tajnej organizacji „Zew”, względnie o dokonanie zamachów bombowych w pow. kościańskim — na kary więzienia od 10 miesięcy do 2 lat.

Sądził komplet sędziowski w osobach wiceprezesa s. a. Frydlewicza jako przewodniczącego, oraz Habera i Ryniowca jako wotantów. Obrony oskarżonych podjęli się adwokaci: Eborowicz z Poznania, dr. Musiał ze Środy, Lompa z Kościana, Wróblewski z Leszna i Bojakowski z Poznania. Na ławie oskarżonych zasiadło 16 skazanych, reszta skazanych przebywa częściowo od marca b. r. w więzieniu.

Przypominamy, że akt oskarżenia zarzucał skazanym utworzenie w listopadzie ub. r. tajnego związku terrorystycznego „Zew” na terenie pow. kościańskiego i komórek organizacyjnych w Śmiglu, Krzywiniu, Wilkowie Polskiem i Ziemię — oraz dokonanie zamachów bombowych w kilku wypadkach.

Dodatkowe zeznania skazanych — Przemówienia prokuratora i obrońców.

Od wyroku sądu okręgowego odwołał się prokurator, który domagał się surowszego wymiaru kary. Również apelację złożyli skazani za pośrednictwem swoich adwokatów. Obrona w opelacji podkreśliła, że sąd okręgowy przy wymiarze kary nie wziął pod uwagę zeznań oskarżonych, którzy na rozprawie sądowej odwołali zeznania, złożone pierwotnie w śledztwie, podkreślając, że złożyli je pod presją policji. Te zeznania nie były brane przez sąd pod uwagę, natomiast dano wiarę dwóm płatnym konfidentom, Peciakowi i Kozicy.

Po odczytaniu uzasadnienia wyroku I instancji, skazani składali dodatkowe wyjaśnienia.

Władysław Bukiewicz wyjaśnił, że nie mógł być założycielem „Zewu” ani należeć do tej organizacji, gdyż był członkiem Stronnictwa Narodowego w Gostyniu, a dopiero w początkach stycznia b. r. wstąpił do S. N. w pow.

kościańskim. Podobnie twierdzi Józef Nowakowski. W czasie, objętym przez akt oskarżenia, w którym zarzuca mu się przestępstwa, dokonane na terenie pow. kościańskiego, należał do koła S. N. w Osiecznej w pow. leszczyńskim, a do Krzywina przybył znacznie później. Marcei Ostrowski wyjaśnił, że wbrew twierdzeniom, do zarzucanego czynu nie przynależał, a zeznania jego w śledztwie wymuszone były przez policję. Podobne zeznania składają Warzyn Nowak, Kubacki i inni.

Obrona składa wnioski o dodatkowe przesłuchanie prowadzącego śledztwo podkomisarza Krupowicza, oraz konfidentów Peciaka i Kozicy, a ponadto tych oskarżonych, którzy zostali w I instancji uwolnieni. Obrona podkreśla, że chodzi jej tak samo, jak sądowi, o wykrycie prawdy materialnej. Prokurator sprzeciwił się wnioskowi obrony. Również sąd wnioski obrony po naradzie odrzucił, uzasadniając, że zeznania konfidentów nie mają dla sprawy istotnego znaczenia.

Następnie przemawiał prokurator, dowodząc, że zeznania złożone w śledztwie są najbardziej bliskie prawdy. — Prokurator wnosi o podwyższenie wymiaru kary.

W dalszym ciągu przemawiali adwokaci: Eborowicz, dr. Musiał, Wróblewski, Lompa i Bojakowski. Szczególnie silne były przemówienia dr. Musiała, Wróblewskiego i Lompy. Podkreślali oni, że sąd powinien brać pod uwagę zeznania oskarżonych. Charakterystyczny szczegół na rozprawie I instancji, to zeznania świadka Budzińskiego, który w śledztwie, obawiając się starosty Karpińskiego, złożył inne zeznania, aniżeli na rozprawie. Policja naginała oskarżonych do składania takich zeznań, jakie im zgóry dyktowano. Organizacji terrorystycznej — mówił adw. Lompa — nie tworzy się z ludzi codopiero do organizacji przyjętych. I cóż za cel miałyby patriotyczna organizacja, albo jej poszczególne członkowie, walczyć przeciwko Polsce, którą tak bardzo umiłowali?

Po przemówieniu obrony sąd postanowił, że wyrok ogłoszony zostanie w czwartek, dnia 3 b. m., o godz. 12 w południe. (wel)

sieni zostali: z Grudziądza p. prof. Marja Mackiewiczowa, a z Lubawy p. prof. Jan Drost.

— J. Eksc. ks. biskup Dymek wizytował w poniedziałek parafie w Chynowie a we wtorek udaje się do Kotłowa, następnie do Mikstatu i Czarneogolu. Na koniec wizytacji swej w dekanacie ostrowskim przybywa ks. biskup do Ostrowa i zabawi tu od 10 do 14 września. W podróży wizytacyjnych towarzyszy ks. biskupowi dziekan ostrowski ks. Piszczyczłowa z Odolanowa. (oe)

— * **PLESZEW.** W dn. 20 września w dużej sali domu parafji odbędzie się ciągnięcie loterii fantowej, z której dochód przeznaczono na dom parafjalny im. ks. Skargi w Pleszewie. Cena losu wynosi 1 zł.

— Tydzień L. O. P. P. odbędzie się w dniach od 24 września do 1 października.

— W kościele parafji pobożogławiony został przez ks. Zarembę związek małżeński pomiędzy nauczycielem p. Alojzem Bątkiewiczem z Wronki, a nauczycielką p. Janiną Ludomirą Bykowską.

— Nadzwyczajne walne zebranie koła Śpiew. „Lutnia” odbędzie się w czwartek, dnia 3 września br. o godz. 20 w salce domu parafjalnego.

— * **STRZELNO.** W maj. Strzelno-Klaskorne uległ nieszczęśliwemu wypadkowi 10-letni chłopiec Edmund Waszak. Chłopiec drażnił wół. Jeden z nich kopnął chłopca, który doznał złamania prawej nogi. Chłopca odwieziono do szpitala.

— Robotnicy maj. Sukowy znaleźli podczas pracy w polu rzeczy, pochodzące z kradzieży.

— Dnia 27 ub. m. rozpoczął się kurs kandydatów Stronnictwa Narodowego w Strzelnie.

— W zagrodzie p. Bandocha z Wójcina powstał pożar, który zniszczył zabudowania mieszkalne. Jako podejrzanych o podpalenie aresztowano właśc. Bandocha i zięcia jego Maciejewskiego.

— Sąd okr. w Bydgoszczy na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu skazał Karola Chwaliszewskiego, droźnika z Wójcina za pobicie p. Dziekana z Wójcina na 8 miesięcy więzienia. Również w tym samym dniu został skazany na 8 miesięcy więzienia Alojzy Stelmachowski, Niemiec z Strzelna, za obelżywe wyrażenie się o narodzie polskim.

— * **WAGROWIEC.** Rada miejska zebrała się dla dokonania wyboru wiceburmistrza niezawodowego. Zgłoszono dwie kandydatury: p. Brunona Haławskiego (Kl. Narod.) i p. Franciszka Wojtacha (Kl. Gospodarczy „sanacja”). W głosowaniu uzyskał p. Haławski 10 głosami przeciw 6.

— Zjazd Powiatowy S. N. w dniu 30 ub. m. został odwołany. Zarząd Powiatowy projektuje odbycie zjazdu na dzień 13 września.

— Sekretariat L. O. P. P. przyjmuje zapisy osób chcących lecieć samolotem w dniu propagandy t. j. 27 września. (w)

— * **WOLSZTYN.** Zarząd oddz. powiatowego Zw. Straży Pożarnych, urzędująca dnia 6 września na stadionie powiatowym zawody, mające wykazać sprawność techniczną straży pożarnych w powiecie. Przewidziane są zawody dla straży Grupy IV i II. (ol)

Tajemnicze zaginięcie przedsiębiorcy autobusowego

Gniezno. (Tel. wł.) Właściciel koncesjonowanej linii autobusowej Częstochowa — Wieluń — Radomsko, p. Jan Małyjasiak z Gniezna, ul. Podgórna, wrócił w ub. tygodniu do Gniezna w zamiarze przesiedlenia się do Częstochowy, do siedziby swego przedsiębiorstwa. Chcąc skorzystać z niedzieli, kiedy jego żona wraz z dziećmi była jeszcze u swych rodziców na wakacjach, wybrał się nad jezioro skorzecińskie, aby użyć kąpieli. Rzeczy swoje oddał w szatni.

Kiedy zbliżył się wieczór, po rzeczy już nie wrócił. Wszelkie poszukiwania do tej pory okazały się bezskuteczne. Małyjasiak prawdopodobnie utonął. Rozpacz rodziny, która dopiero w poniedziałek wróciła do Gniezna, jest wielka. (br)

Gdy ulica jest miejscem zabaw...

Śrem (su). W dniu wczorajszym przy ul. Mickiewicza wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, spowodowany przez dziecko, które zbyt lekkomyślnie zachowało się na ruchliwej jezdni. W kierunku Starego Miasta jechał ze znaczną szybkością na motocyklu Artur Landmann. Gdy motocykl znalazł się w pobliżu fabryki „Malto”, na jezdnię wybiegł kilkoletni Danuś Kujawski. Motocyklista w ostatniej chwili chciał wyminąć dziecko. Kierownica potrąciła chłopczyka, a chłopczyk odrzucony został do rynsztoku z ciętą raną lewego ramienia. Kierowca motocyklu, straciwszy panowanie nad maszyną, runął na stojąco w pobliżu samochód Franciszka Malinowskiego.

Wskutek zderzenia Landmann wyrzucony został z siedzenia i leży na jezdni w promieniu 10 metrów, doznając licznych ran i potłuczeń. Motocyklistę w stanie groźnym przewieziono do szpitala. Chłopiec doznał mniejszych okaleczeń. Tylko dzięki przytomności motocyklisty chłopiec nie został zabity na miejscu.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **GDYNIA.** Gdynia-Ameryka Linje Żeglugowe uruchomiły obecnie na linii amerykańskiej także statek „Kościszko”, który po powrocie z linii palestyńskiej, służył przez sezon letni tylko wycieczkom. Motorowca „Piłsudski” i „Batory”, wobec wielkiej frekwencji pasażerów na polskiej linii, nie mogły w tej chwili sprostać spadającemu na nie zamówieniu. Na pokładzie „Kościszki” do N. Jorku odplynęło z Gdyni 326 pasażerów. W Kopenhadze zabiera statek dalszych pasażerów. Przyjście statku do N. Jorku oczekiwane jest w dniu 10 września. Stojący od poniedziałku w Gdyni „Piłsudski”, odplynie ponownie do Ameryki w dniu 3 bm.

— Dyrektor departamentu morskiego przy min. przemysłu i handlu, p. Możdżeński odbył dokładną inspekcję portów w Gdyni i Gdańsku. (p)

Jarmarki

— * **SMIGIEL.** Jarmark na konie, bydło, kozy, drób oraz towary krawne odbędzie się dn. 2 września.

— * **OSTRÓW.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się dn. 3 września.

— * **MOGILNO.** Jarmark ogólny, t. j. kramny, na konie i bydło odbędzie się dn. 8 września. Spęd zwierząt rącojących dozwolony.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 31 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszka w Poznaniu):

— Słus. Alojzy Wojtowski i Eugenia Myszkowska w Lipie pow. oborn.; biur. Kazimierz Poltowicz i ekspedj. Marianna Holyszówna; kowal Wacław Piasecki w Pacholewie, pow. oborn.; i Anna Wasela w Białejźnie, pow. oborn.; mechanik lotniczy Florian Staniński i Kazimiera Krowczyńska, oboje w Mrowinie, pow. poznań; kraw. Stefan Rybarski i Rozalja Sobiejewska; kraw. Ignacy Maciejewski i Marja Strumpf; handl. Jan Szymański i ekspedj. Mirosława Adamska; owdow. robotn. Sylwester Mataszyński w Miniszewie, pow. żniński, i służ. Zofja Maćkowiakówna; naucz. Józef Jurdziński i naucz. Janina Świerczyńska; kup. Stanisław Sobkowiak i Zofja Urbanowiczówna; naucz. Konrad Dudziak w Jeziorokach, pow. chodz.; i biur. Teresa Czerniejewiczówna; szof. Jan Kuczma i krawc. Irena Stefańska; asystent Politechniki Warszawskiej Andrzej Kleczkowski w Warszawie i urzęd. bank. Jadwiga Zakrzewska.

Zgony.

Dnia 31 sierpnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Franciszek Skrzypczak, starszy sekretarz sądowy, 54 lat; Hugon Bienek, kierownik przedsięb. gastron., 76 lat; Tomasz Napierała, robotnik, 57 lat; Marianna Myszkiewiczówna, 1½ dni; Feliks Kwitkiewicz, litograf, 20 lat; Hanza Jan, stolarz, 27 lat; Małgorzata Genslerowa z domu Nowakówna, wdowa, 79 lat; Henryk Daleczyński, uczeń szkolny, 11 lat; Leonard Sroka, piekarz, 48 lat; Stanisław Włodarczyk, kupiec, 59 lat; Romuald Tomikiewicz, 11 mies. Marja Janeczakowa z domu Kowalewska, 67 lat; Szczepan Słoma, stróż, 28 lat; Jan Wojciechowski, murarz, 51 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

1 września 1936

Temperatura 7 godz. + 12,5

Ciśnienie 7 godz. 747,2 mm. niskie

Zachmurzenie 7 godz. pochmurno

Wiatr 7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 12 m/sek.

Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 3,8 mm., rodzaj opadu: deszcz

Temperatura w dniu 31 sierpnia br. była:

najwyższa + 19,1 o godz. 15

najniższa + 13,6 o godz. 6

Pognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Pogoda na środę: Zachmurzenie zmienne z przelotnymi deszczami. Stopniowe uspokojenie się, jednak nadal dość chłodno.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

ZJAZD „UCZONYCH BIAŁOGLÓW” I CO Z NIEGO WYNIKNIE

Z Krakowa donoszą nam: Nie należy brać tego molierowskiego cytatu, który w tytule umieściliśmy, jako ironię, tym razem byłaby ona całkiem nieczesną. Międzynarodowa Federacja Kobiet z Wyższem Wykształceniem, która odbyła swój zjazd w Krakowie, jest instytucją nader poważną. Czasy się zmieniły. W epoce Moliera „uczona białogłowa” była celem satyry. Jeszcze u schyłku wieku XIX podzartowywano sobie z „sawantek” i „niebieskich pończoch”. Dzisiaj w wieku adwokatów, profesorów Uniwersytetu, inżynierów, chemików, architektów — nie mówiąc nawet o wyższych urzędnikach sądowych, administracyjnych, o nauczycielkach, kompozytorkach, malarkach itd. itd. ten, kto by zaczął ironizować „uczone białogłowy” naraziłby się na śmieszność. Nie ironia jest dzisiaj nastrojem świata męskiego w stosunku do kobiet z wyższym wykształceniem, ale szacunek, nieraz zazdrość, a bardzo często cichy żal z powodu konkurencji, jaką kobiety robią niedawnym jeszcze absolutnym władcom stworzenia...

Zjazd wspomnianej Federacji był obelany nieomal przez całą kulę ziemską. Zorganizowanie go tak, aby się udał, było nielada zadaniem, więc cieszyć się trzeba, że wszystko poszło wybornie i napewno zostało naszym gościom dobre wyobrażenie o naszej sprężystości. Dużo zależało nam na dziennym obradzie — poznawały Polskę. Teraz więc, gdy Zjazd już zamknięty, odbywają się liczne wycieczki, niektóre zaś urządzono już w czasie obrad. Na pierwszym planie znalazła się oczywiście Wieliczka, do której udano się specjalnym pociągami i gdzie w oświetlonych wspaniałych jadalniach odbyło się „Wesele Krakowskie” w wykonaniu działu szkolnej. Drugim „Weselem” zachwycali się przybyłe uczone w Zielonce pod Krakowem, gdzie ich przyjęła nadto banderka Krakusów i gdzie zwiędziano szkołę powszechną.

Na zaznajomienie gości z naszymi szkołami w szkole położono duży nacisk — istniała przecież w łonie Zjazdu osobna grupa pedagogiczek, licząca ok. 70 osób. Zwiędziała ona — poza Zielonką — gimnazjum im. Królowej Wandy, gdzie demonstrowano jej m. in. pracę Kół Krajowych młodzieży oraz instytucję osiedli

szkolnych. Szkolnictwo rolnicze zostało przedstawione osobno p. Lornie Byrne z Australji, kierownicze tamtejszego departamentu przeszkolenia Rolniczego. P. Byrne zapoznała się z przysposobieniem rolniczym młodzieży wiejskiej w krakowskim, z kołami gospodyń wiejskich, ze spółdzielniami mleczarskimi, z zakładem doświadczalnym w Kleczy górnej itd. itd. Zwiedzanie objęło dość szeroki promień krakowskiego regionu.

Osobno urządzono wycieczkę krajoznawczą na Śląsk, zorganizowaną przez Śląski oddział naszego Stowarzyszenia Kobiet z wyższem wykształceniem. Zwiedzano kopalnie, Muzeum Śląskie, oglądano tańce regionalne itd.

Dobrze zaświadczył o energii naszych pań dział wystaw, których kilka odbyło się w Krakowie z okazji Zjazdu. Wystawa warszawskich graficzek tak się spodobała pani dr. Piffli, malarce wiedeńskiej, że niedługo odbędzie się, jej staraniem, podobna wystawa w Wiedniu. Przedstawiono też uczestniczkom wystawę książek o Polsce w kilku działach, jako to: książki zagraniczne o Polsce, przekłady z literatury polskiej na obce języki, oraz „kraj i naród w przeszłości i obecnie”. Poza tem urządzono w gmachu Uniw. Jagiell., gdzie toczyły się obrady, wielki bazar ludowy. Nasze zdobnictwo wiejskie odniosło znowu wielki sukces, bazar był stale przepelniony, obroty całkiem poważne. Pamiątki artystyczne rozjeżdżają się po całym świecie i roznoszą wiadomość o talentach ludu polskiego.

Skorzystaliśmy też z okazji, aby, poza ramami obrad, zapoznać gości z literaturą i życiem narodowym dzisiejszej Polski. Stosowny odczyt wygłosił prof. Un. Jag. dr. Roman Dyboski w języku angielskim. Miał słuchaczek mnóstwo i okazał się jeszcze raz prelegentem niepospolitym, gdy idzie o syntetyczne i popularne, a przecież pogłębione przedstawienie nader złożonych tematów.

Jakby na znak zadowolenia i uznania, wywołanego przez świetną organizację Zjazdu, przy wyborach do prezydium Federacji weszła jako pierwsza wiceprzewodnicząca, Półka, p. Stanisława Adamowiczowa. Prezydentką jest p. prof. Guildersleeve z Ameryki Północnej.

K. R. T.

MUZYKA

Dr. Latoszewski w Filharmonji warszawskiej. Tegoroczny sezon Filharmonji warszawskiej będzie otwarty dn. 2 października koncertem symfonicznym pod batutą zaproszonego w tym celu dyrektora opery poznańskiej, dr. Zygmunta Latoszewskiego. Program obejmuje wyłącznie dzieła muzyki polskiej, a mianowicie: Karłowicza „Stanisław i Anna Oświęcimowie”, Szymanowskiego symfonię IV (z fortepianem, partję tę wykona prof. Turczyński) Noskowskiego warjacje „Z życia narodu”, Paderewskiego „Fantazję Polską” (solista prof. Turczyński) i Różyckiego scherzo symfoniczne „Stańczyk”. Należy dodać, że koncert ten będzie transmitowany przez Radio Polskie na całą Europę, jako koncert międzynarodowy, co wpłynie na ułożenie programu.

TEATR

Co przygotowuje Kraków? Nowy sezon teatru krakowskiego pod dyktando Karola Frycza przyniesie m. in. na początku „Romeo i Julia”, „Balladynę”, „Beatrice Cenci”, „Wesele Figara”, oraz „Wyzwolenie”.

„Firma” po niemiecku. Znana sztukę Hemara „Firma”, za której tło służy, jak wiadomo, Poznań, będzie grał Deutsches Volkstheater w Wiedniu. Rola Modzelewskiej wykona Christl Mardayn.

ZE ŚWIATA FILMU

Konrad Veidt, o którym ostatnimi czasami niewiele było słycać, nakręca teraz w Anglii film „Czarny dzień”, wspólnie z Mary Hopkins.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Pomnik męczenników z Dianant. W miasteczku belgijskim Dianant wzniesiono, jak już donosiliśmy, wspaniały pomnik ku czci cywilnych mieszkańców zabitych masowo przez wojska niemieckie w tragicznym sierpniu roku 1914. Gdy Niemcy zorientowali się, jak straszliwie wrażenie wywarło w świecie cywilizowanym ich okrucieństwo, usiłowali przedstawić przeż w Dianant jako represję za rzekome ataki „francuziurów”. Otóż na monumencie widnieją olbrzymia dłoń, wzniesiona do przysięgi, a pod nią napis:

„Przysięgamy wszyscy, przed Bogiem i ludźmi, na honor i sumienie, bez gniewu i nienawiści, a w całym poczuciu świętości przysięgi, że nikt z nas w sierpniu 1914 niczego nie wiedział, nie widział ani nie uczynił, co by mogło uzasadnić bezprawny gwałt przy wejściu oddziałów niemieckich”.

Prosty, lecz monumentalny pomnik z ową wzniesioną do przysięgi dłonią, wywiera wielkie wrażenie. Liczba ofiar, ku którym czczi został wzniesiony, a które zostały masowo przez Niemców stracone, wynosi dwadzieścia trzy tysiące siedemset

OCHRONA ZABYTEKÓW

Obrazy i freski z XIV wieku odkryto w kościele św. Jakoba w Toruniu. Ulegną one umiędzynarodowieniu. Zachowały się pod grubą warstwą tynku.

NAUKA

Odnaczenie uczonego. Dr. Wacław Lednicki, profesor Uniw. Jagiellońskiego oraz uniwersytetu brukselskiego został przez króla Leopolda odznaczony komandorją orderu Leopolda.

SZKOLNICTWO

Historja powszechna w gimnazjum nowego typu. Nasze nauczycielstwo w szkole średniej stara się zainteresować uczniów nauką historii i wynaleźć jak najlepszy system nauczania. W tym celu na lamach specjalnego dodatku do Kwartalnika Historycznego (organu Polskiego Towarzystwa Historycznego), a mianowicie w Wiadomościach historyczno-dydaktycznych zamieszczane są od czasu do czasu specjalne artykuły programowe. W zeszytach ostatnim (1 za 1936 r.) znajdujemy pracę dr. Ewy Maleczewskiej. Autorka, na podstawie swych doświadczeń z ostatnich dwóch lat, przedstawia w jaki sposób wiadomości z historii powszechniej, przepisane programem, można połączyć w zwięzły zarys wykładu na tle historii kultury ogólno-europejskiej. Obszerny dział recenzyj i kronika uzupełniają. zeszyt. (J. St.)

VARIA

Lot przez Atlantyk. W drugim już wydaniu ukazała się, w nakładzie znakomitego lotnika mjr-pil. Stanisława Skarżyńskiego pt. „Na RWD 5 przez Atlantyk”. Nasz „as” lotniczy opisuje swój przelot z St. Louis w Senegalę do Brazylii, odbyty bez poprzedzającej go reklamy, bez bohaterkich dekoracji. Żywo jeszcze mamy w pamięci te piękne dni, kiedy rozeszła się po świecie wiadomość o wspaniałym polskim locie. Pamiętamy, jak z niecierpliwością oczekiwano w Polsce powrotu kpt. Skarżyńskiego, aby powitać go manifestacyjnie. Tymczasem powrót, jak cały lot odbył się pociuch, bez fanfar i owacyj. Główną zasługę zwycięstwa przypisuje samolotowi polskiej konstrukcji i największą dla niego radością jest stwierdzenie, że polskie samoloty przodują na świecie. Książka przeznaczona jest w pierwszym rzędzie dla młodzieży i pisana z myślą o młodych zapalonych miłośnikach lotnictwa, na których opiera się przyszłość Polski w przestworzach. Ilustrują książkę liczne fotografie, mapki i wykresy. (tk)

Książki nadesłane

Gustaw Andrzej Mokrzycki, prof. Polityki. Warsz.: „Skrzydłata ludzkość” T. I. Lwów 1936. Wyd. Państw. Książek Szkolnych.

WYCIECZKA ŚLADAMI NAPOLEONA...

Kraj mnogich wspomnień. — Szlakami różnych pamiątek. — Napoleon w Ostródzie. — W Olsztynie. — Zamek, którego bronili... Kopernik. — Na polu bitwy pod Ilawą. — Dziś sprzymierzeńcy, jutro nieprzyjaciele. — Pomnik czarnego huzara. — Tylża: miasto, gdzie powstało Wielkie Księstwo Warszawskie. — Ku pruskiemu Mazowszu.

Nie po raz pierwszy byłem w Prusiech Wschodnich. Wszelako kraj ten jest związany tak mocno swoją przeszłością z dziejami Polski, że można zwiedzać go po niejednym szlaku, a zawsze na coś nowego i ciekawego się natknąć. Można obrać np. albo drogę pamiątek Kopernikowskich przez Warmję, albo drogę walk z wojen szwedzkich, albo szlak Jagiellowych wypraw przeciw Krzyżakom i t. p. Można także pójść śladami marszu wojsk napoleońskich od Wisły do Niemna, jako linję przewodnią obierając rzekę Łynę (po niemiecku Alle). Tak uczyniłem w mej obecnej wycieczce samochodowej.

*

Zaraz po przekroczeniu dzisiejszej granicy pod Jamielnikiem i po przejechaniu kilkunastu kilometrów stajemy w Ostródzie. Jest to największe miasto (17 tys. mieszkańców) t. zw. Oberlandu, tj. terenu, który w dawnych czasach wdzierał się pomiędzy województwo malborskie i Warmję, należące do Polski. Otóż Ostróda była siedzibą Napoleona w czasie najcięższego okresu walk kampanji 1807 r., zwanej także „pierwszą wojną polską”. Tutaj spędził Cesarz Francuzów dwa miesiące: luty i marzec 1807 r., kiedy to ważyły się losy dalszej wojny. Stąd wychodziły cesarskie dekrety w sprawie organizacji polskich władz administracyjnych i polskiego wojska, stąd szły instrukcje co do ogólnej polityki napoleońskiej. Stojąc na rynku ostródzkim trudno opędzić się wspomnieniu, że właśnie tutaj nieraz decydowały się losy polskich spraw, zanim Cesarz przeniósł swą kwaterę do Brzezia (po niemiecku Finkenstein) na północny zachód od Ostródy.

Niewielkie to miasteczko, zbudowane chyba przeważnie w wieku XIX, nie zdaje się być bogate w zabytki, ale jest bardzo ładnie położone nad jeziorem Drwęckim. Jak wszystkie miasteczka tamtejsze jest oczywiście schludne i dobrze utrzymane. Wyjechaliśmy z niego samochodem po świetnej szosie, kierując się ku Olsztynowi, który jest, jak wiadomo, głównym ośrodkiem polskości w Prusiech Wschodnich, a zarazem wabi Polaka licznymi pamiątkami.

Znane jest nam to miasto z czasów dużo wcześniejszych od epoki napoleońskiej. Tutaj przez dłuższy czas, z ramienia biskupa warmińskiego, sprawował rządy Mikołaj Kopernik. Ba! on to właśnie bronili olsztyńskiego zamku przed Krzyżakami, a do dziś dnia pokazują w owym zamku izbę Kopernika i część wykresów jego, zachowanych w wewnętrznej ścianie krużganka. Ale, choć nie dochowały się w Olsztynie widoczne pamiątki z wojen napoleońskich, to pamiątka pozostała w historii wojen. Znany jest bowiem powszechnie manewr cesarski przeciw wojskom rosyjskim, napierającym od Elbląga wzdłuż rzeki Pastęki (Passarge), dzięki któremu zmusił Napoleon Rosjan do wycofania się i do przyjęcia bitwy pod Pruską Ilawą. Manewr ten jest znany jako „manewr na Olsztyn”.

Kto więc chce pójść dalej szlakiem walk napoleońskich musi opuścić Warmję i przenieść się do sąsiedniej Natangji, w której to dzielnicy Pruska Ilawa jest dziś głównym miastem.

*

Nie jest to miasto ani rozległe, ani licznie zaludnione, bo posiada zaledwie około 4 tys. mieszkańców. Chcąc zorientować się w terenie słynnej bitwy, trzeba udać się w kierunku południowym szosą ku Bartoszycom (Bartenstein), gdzie w niewielkiej odległości od miasta na wzgórzu znajduje się pamiątkowy kamień. Stoi on mniej więcej pośrodku pola bitwy, która, jak wiadomo, kosztowała bardzo wiele ofiar z obydwu stron i przerwała na pewien czas kroki wojenne. Na nowo podjęto walki aż w połowie czerwca, słynną ofensywą Napoleona, która doprowadziła do ukończenia wojny pokojem w Tylży.

Do pierwszego większego starcia doszło pod Licpergą (po niemiecku Heilsberg). Na rynku tego miasta, dawnej stolicy biskupiej, gdzie wiele czasu spędzał biskup-poeta Tenacy

Krasicki, stoi pomnik, przedstawiający huzara pruskiego ze zdobytym w owej bitwie sztandarem 55 pułku piechoty francuskiej. Losy chcieli, że właśnie ów pułk czarnych huzarów pruskich w pięć lat później związał się pewnego rodzaju braterstwem broni z armją polską. W czasie bowiem wyprawy na Moskwę 1812 r. stanowiąc on jazdę dywizji gdańskiej, którą w 5/6 tworzyły oddziały wojska polskiego, kwaterujące w Gdańsku. Wspólne walki nad Dźwiną i nad Bałtykiem 1812 r. związały więc poniekąd ze sobą niedawnych przeciwników. Jeszcze bowiem na polach bitwy pod Frydlandem, która nastąpiła w kilka dni po owej licperskiej potrzebie 14 czerwca 1807 r. czarni huzarzy armji pruskiej stawali przeciw piechocie polskiej, której pułk i 10 i 11 stanowiły wówczas część dywizji gen. Dąbrowskiego, a następnie garnizon Gdańska.

Jadąc z Licpergi na północno-wschód docieramy właśnie do Frydlandu, gdzie w muzeum miejskiem zachowano sporo pamiątek z bitwy, która zamknęła kampanję 1807 r.

*

Idąc tak z wspomnieniami napoleońskimi, nie sposób pominąć nadgranicznego miasteczka Tylży. Wypadki, jakie się w niem rozegrały, są ściśle związane z dziejami państwa polskiego i pruskiego. Tutaj przecież był zawarty 1807 r. traktat, na mocy którego upokorzono Prusy, odbierając im część zagrabionych ziem polskich i zmuszając do przyjęcia garnizonów francuskich i polskich do szeregu twierdz nadodrzańskich. Tutaj powołano oficjalnie do życia państwo polskie pod nazwą Wielkiego Księstwa Warszawskiego. Ale z temi radościami dla nas wspomnieniami łączą się inne, już żalotne. W Tylży bowiem czekał daremnie, wycofując się z Kurlandji na czele polskich pułków dywizji gdańskiej waleczny marszałek Macdonald na przybycie zdążających za nim i stanowiących resztę X korpusu kontyngentów wojsk pruskich pod rozkazami gen. Yorcka. W Tylży też 30 grudnia 1812 r. otrzymał Macdonald wiadomość o zdradzie pruskiej. To przejście całego kontyngentu pruskiego narazie w stan neutralny, a z czasem wrogi, zaważyło poważnie na szalach wojny. Ubytek spodziewanych posiłków pruskich uniemożliwił armji francuskiej stworzenie zapory na linii Niemna, a zdrada i przejście Yorcka na stronę Rosjan było hasłem do dalszych wystąpień Prus, a potem Austrii, przeciw Napoleonowi. Tak więc Tylża w dobie wojen napoleońskich była widownią upadku — lecz i odrodzenia się państwa pruskiego.

*

Na tem kończy się szlak napoleoński w Prusiech Wschodnich. Ale o miedzę nęcą wędrowca inne wspomnienia, Mazowsze pruskie! Kraj wciągnięty w orbitę dziejów polskich od wieku trzynastego, świeżo zapisał się w Wielkiej Wojnie bitwą pod Tannebergiem, a i teraz jest nam przecież ciągle na oczach i na myśli. Zwracamy się w jego stronę po nowe wrażenia i wspominki.

Dr. Janusz Staszewski.
Poznań.

Jutro:
REHABILITACJA MUZYCZNEJ PRA-POLSKI
przez
prof. Stanisława Wiechowicza

Pisma nadesłane

„Przegląd Księgarski”. Nr. 16. Treść: „Dotkliwa bolączka”. — „Wezwanie do P. P. Wydawców książek szkolnych”. — Sprawy sezonu szkolnego. — Konkurs na wiersz o książce. — Chwały z niwy księgarskiej. — Sprawy podatkowe. — Komunikat Związku Księgarzy Polskich. — Ze świata książki. — Adr. Red. Warszawa, Chmielna 27.

„Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”. Zesz. IV. Treść: Z. Wojciechowski: „Mieszko I i powstanie państwa polskiego”. — M. Niwiński: „Umowa dodatkowa do rozejmu polsko-krzyżackiego z roku 1414”. Recenzje. — Kronika. — Adr. Red. Toruń Wysoka 16.

Legenda i kult św. Idziego w Mikorzynie

W powiecie kępińskim znajduje się wieś duża i ładna, rozgłośna niegdyś w świecie naukowym, a znana z rzadkiego już w Polsce kultu św. Idziego. Miejscowością tą jest Mikorzyn, który sprawił w połowie XIX w. wiele kłopotu uczonym tej miary, co Cybulski, Estreicher, Małecki, Szulc, Przeździecki, Nehring i Jagicz. Nawet uczeni niemieccy, francuscy, angielscy, rosyjscy, cały świat naukowy zajmował się w r. 1855 znalezionymi w Mikorzynie kamieniami i wrytymi na nich napisami, niby runicznymi. Definitywnie jednak stwierdzono, że kamienie te były fałszerstwem, którego miał się dopuścić żądny rozgłosu ówczesny dzieziec Mikorzyna — Droszewski. Wieś jego stała się głośna w Polsce i w Europie, ta cicha, spokojna wieś wielkopolska stała się przedmiotem dyskursów naukowych uczonych o światowej sławie.

Ale nie tylko z tego znany jest Mikorzyn, że jego dzieziec sfalszował napisy runiczne. Więcej rozgłosu przynosi tej wiosce to, że jest rzadkiem już w Polsce środowiskiem kultu św. Idziego. Słusznie u nas nazywają św. Idziego „zapomnianym świętym”, bo istotnie kult jego w świecie i w Polsce niegdyś wielki, dzisiaj koncentruje się w kilku tylko miejscowościach. Dla Wielkopolski jest ważny ten szczegół, że właśnie Mikorzyn stał się głównym ośrodkiem czci św. Idziego w Polsce, przewyższając pod tym względem zaniedbany już za czasów Długosza w XV wieku kościół św. Idziego w Krakowie. Ogółem czci tego świętego poświęcono w Wielkopolsce dziesięć kościołów: w Krobi, Czerwonej wsi, Modrzu, Kcyni, Środzie, Czerlejninie i czterech w powiecie kępińskim: kościół w Siemianicach, Domasławie, Przedborowie i Mikorzynie. Kościół św. Idziego w Środzie dzisiaj już nie istnieje, a największą czcią obdarza się w dobie obecnej św. Idziego w Mikorzynie. Przed kilku laty kult ten odbywał się w małej, drewnianej, charakterystycznej dla polskich wiosek świątyni. Miły był dla oka ten kościółek z drzewa, kryty gontami, lecz już bardzo zniszczony zębem czasu i za mały, aby mógł pomieścić pątników w wielki dzień odpustowy 1 września każdego roku.

Raz w roku zakipi w Mikorzynie jak w ulu. Schodzą się pielgrzymki z całego powiatu i z dalszych okolic, aby wziąć udział w odpuszcie. Kaleki, niezdrowe dzieci, bezdzietni rodzice, rolnicy strapieni pomorem, posuchą, lub opadami utrudniającymi żniwa, wszyscy zdążają do cudownej figury św. Idziego w Mikorzynie. Statuę świętego umieszczono w kościele na przełomie XV i XVI wieku. Pisze o niej Juljusz Kohle, że „wysoka na wzrost człowieka, z drzewa wyrzeźbiona, przypomina podobne z drzewa artystycznie wyrzeźbione przez Tilmana Riemen-schneidera”. Jest to możliwe, ponieważ rzeźbiarz ten rozsyłał swoje prace po Niemczech, Danji, Śląsku, a ziemia ostrzeszowska - kępińska należała w tym czasie do diecezji wrocławskiej.

Nie wiemy, kiedy został w Mikorzynie założony pierwszy kościół, zginął bowiem dokument erekcyjny. Natomiast w przybliżeniu można określić powstanie parafialnego kościoła z wczesno - średniowiecznym kultem św. Idziego na w. XII, a na pewno w. XIII. Pierwotnie drewniana, kilka razy odnawiana świątynia została rozebrana, a na jej miejscu zbudowano kościół murywany w stylu polskiego baroku. Kościół okazały, którego fronton przypomina nieco katedrę poznańską stała się dzięki miejscowemu proboszczowi i ofiarności oraz wysiłkowi parafjan. Poświęcono go 31 sierpnia 1933 roku.

Krążąca między ludem legenda na swój sposób tłumaczy początek kultu św. Idziego w Mikorzynie. Wspomina ona o karczmi „Mijajkorze” i o drodze wiodącej przez wieś. Jechał tedy furman z wozem naladowanym solą i ugrzązał na miejscu, gdzie obecnie stoi kościół. Nie mogąc sobie dać rady, w modlitwie szukał pomocy. Bóg zsyła mu pomoc w postaci św. Idziego. Stał więc sędziwy staruszek przed furmanem i rzekł: jeżeli wystawisz w tym miejscu kaplicę, wyjedziesz bez trudu. Przysięgł furman i z łatwością zajęchał do karczmy, gdzie złożył dwie beczki soli dla odciążenia wozu. W rok potem przejeżdżając tą samą drogą, przypomniał sobie woźnica o obietnicy i złożonych w karczmi beczkach. Od-biwszy wieka karczmy znalazł w nich zamiast soli — talary. Widząc oso-

biły cud, najął cieślę i postawił na cześć św. Idziego kaplicę.

Tak wyjaśnia kult świętego legenda. Inaczej mówi historia, łącząc go z ogólnym kultem św. Idziego w Polsce. Święty ten pierwotnie czczony we Francji, w miejscowości Saint Gilles (św. Idzi), był patronem bojaźliwych, nerwowo chorych, burz, pożarów i suszy, opiekował się ubogimi i kalekami, wojakami, był patronem hodowli roślin i zwierząt, a zwłaszcza licznych rodzin i dzieci. Ten patronat właśnie był przyczyną, że cześć św. Idziego pojawiła się w Polsce przez cud, jakiego dokonał przy narodzeniu Bolesława Krzywoustego w r. 1086. Za przyczyną tego świętego, Judyta poczęła syna, a król Władysław Herman z wdzięczno-

Wzruszająca scena podczas manewrów: żołnierz urządził sobie drzemkę poobiednią, a konie, wierni towarzysze dobrotliwie nad nim czuwają.

Pomnik Faraonów obchodzi jubileusz

Cenny dar królewski — Kłopoty obdarowanych — Trzy lata w drodze — Groźne niebezpieczeństwo u mety

Obok Łuku Triumfalnego w Paryżu obchodzi setny jubileusz swój sławny obelisk na Placu Zgody. Jest to oczywiście tylko rocznica ustawienia jego nad Sekwaną, wiek jego bowiem liczy się na tysiące lat i wywodzi się z epoki Faraonów.

Przed więcej niż stu laty ówczesny sułtan Egiptu Mahomet Ali postanowił obdarzyć króla francuskiego Ludwika Filipa istic królewskim podarkiem, jakim był obelisk pod Luxorem. Monarcha francuski potrafił godnie ocenić wspaniałomyślność władcy Egiptu, nie zdawał sobie jednakże prawdopodobnie sprawy z tego, że jak obryzmami trudnościami połączone będzie przewiezienie tego giganta kamiennego z południowego Egiptu do Francji. Przedewszystkiem trzeba było zbudować osobny statek transportowy, któryby zdołał pomieścić 22 m długi i odpowiednio ciężki obelisk.

Zagłowic „Luxor” w lipcu 1830 roku szczęśliwie zarzucił kotwicę u ujścia Nilu. Podróż w górę Nilu tak wielkiego statku połączona była z ogromnymi trudnościami. Sułtan przydzielił inżynierom francuskim spory oddział żołnierzy, którzy zawlekli statek do najbliższego portu rzeczno-go w okolicy Luxoru. Cały miesiąc trwała ta Odysea.

Na miejscu wyłoniły się nowe trudności. Kierownik ekspedycji, inżynier Lebas, zmuszony był wybudować osobną drogę dla przetransportowania obelisku z pałacu Faraonów do przystani. Upały i trudności aprowizacyjne stawiały kierownictwo ekspedycji wobec całkiem nowych zadań. Założono nawet w pustyni plantacje dla zaopatrywania żołnierzy i robotników w świeżą żywność.

Wreszcie w dniu 1 listopada 1832 roku obelisk znalazł się w przystani. Lecz teraz czekało inżynierów francuskich nowe rozczarowanie. Statek okazał się za krótkim dla pomieszczenia cennego ładunku. Trzeba było w statku wyciąć odpowiedni otwór i dopiero wówczas można było umieścić obelisk na „Luxorze”. Po miesiącu wreszcie i te prace były ukończone. Inżynierowie i załoga odetchnęli, kiedy wezbrane nurty Nilu poniosły statek z prądem ku morzu.

Także dalsza podróż „Luxora” była niezmiernie uciążliwa. W połowie sierpnia 1833 roku transportowiec przybił do portu Le Havre, a stąd ruszył Sekwaną do Paryża.

Po długich debatach zdecydowano ustawić dar Faraonów na Placu Zgody. Podobnie jak transport i ustawienie obelisku nastąpiło ogromne trudności techniczne.

ści zbudował w Krakowie kościół pod wezwaniem św. Idziego. Cześć świętego potęguje się w Polsce w XI i XII wieku, słabnie natomiast od r. 1253, z chwilą kanonizacji św. Stanisława-biskupa. Mimo to ilości trzydziestu świątyń przeznaczonych czci św. Idziego dowodzi o natężeniu tego kultu szczególnie w ziemi krakowskiej, wrocławskiej i poznańskiej.

Dzisiaj placówką czci św. Idziego najwięcej uczęszczaną jest Mikorzyn. Jest on stolicą kultu tego świętego dla Polski, a szczególnie dla Wielkopolski jako śpichlerza naszej ojczyzny. — W dzielnicy, w której pracuje lud rolniczy, patron płodności, posuchy i burz doznaje naderżniętej mu czci, dlatego też tak liczne pielgrzymki zdążają corocznie do Mikorzyna na odpust, a sama miejscowość znana i rozgłośna jest w Polsce.

EDWARD PRĄDZYŃSKI.

Rozumiejąc doskonale konieczność wielu osób skrupulatnego liczenia się z wydatkiem każdej złotówki, uważamy jednak za właściwe zaznaczyć, iż wobec bardzo poważnego obniżenia cen podręczników, przedewszystkiem dla szkół powszechnych, a również częściowo i dla szkół średnich, wskazaniem byłoby nabywanie książek nowych. Biorąc pod uwagę z jednej strony względy na higienę, a co za tem idzie sprawę zdrowia młodzieży, z drugiej zaś fakt, iż przy dzisiejszych niskich cenach podręczników przy nabywaniu używanych czyni się mało znaczące oszczędności — jest rzeczą niewątpliwie wskazaną zaopatrywać młodzież szkolną w podręczniki nowe.

Niechże więc, w imię tych słusznych sprostowań, młodzież nasza z nadchodzącym rokiem szkolnym będzie powszechnie zaopatrywana w książki nowe.

Nowy zawód — „płaczka filmowa”

W jednym z wielkich kin nowojorskich zaangażowano nową urzędniczkę, której instrumentem pracy są... łzy. Do obowiązków tej oryginalnej pracownicy, którą jest miss Florence Harding, należy przerywać sceny tragiczne, które wyświetlane są na ekranie owego kina, głośnym wybuchem płuczu. W czasie wyświetlania jednego z ostatnich filmów, głośne słochoy miss Harding pobudziły do łez całą niemal widownię kina, a więc około 6000 osób. Wprowadzenie na widownię kina takiej „płaczki filmowej” stanowi pewną nowoczesną odmianę dawnemu „systemu klaki”. Zaznaczyć należy, że tego rodzaju posada jest bardzo rentowna, miss Harding pobiera bowiem za swe codzienne wybuchy płaczu 400 dolarów miesięcznie.

Stan kinematografji w Italji

Mimo szumnych zapowiedzi, prawdziwe odrodzenie filmu włoskiego jeszcze nie nastąpiło. Produkcja filmowa rozwija się w Italji dość pomyślnie, ale narazie zdobywa jedynie krajowe sukcesy. We Włoszech istnieją cztery duże ateliery filmowe: Cines, Caesar, Tirrenia i Safar, z których rocznie wychodzi przeciętnie 30 filmów. Wszystkie filmy zagraniczne ulegają przymusowemu dubbingowi w Italji, czem zajmuje się 9 ateliery. Wśród filmów zagranicznych prym dźwierzają obrazy amerykańskie (65%) Italja posiada 4.221 kinoteatrów, w czem 2.724 dźwiękowe.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj we wtorek po raz pierwszy w roli lekkomyślnej siostry wystąpi nowo zaangażowana artystka p. Jabłonowska. „Lekkomyślna siostra” zdobyła nadzwyczajne powodzenie i grana będzie codziennie, do końca bież. tygodnia.

Otwarcie nowego sezonu nastąpi w połowie przyszłego tygodnia, 10 bm. Na otwarcie sezonu odegrane będzie arcydzieło Wyspiańskiego „Wyzwolenie” w nowej wystawie, z udziałem nowego zespołu.

„Choć goło lecz wesoło” w Teatrze Nowym

Dzisiaj we wtorek 1 września zjeżdża na parę występów znany zespół teatru i rewji operetki lwowskiej z najnowszym przebojem pióra znanego lwowskiego poety Henryka Zbierzchowskiego p. t. „Choć goło lecz wesoło”, obfitująca w nadzwyczajny humor, tańce, satyrę i melodyjną piosenkę. Zespół lwowski bawił w zeszłym roku w Poznaniu w Teatrze Nowym i cieszył się niebywałym powodzeniem. Obecnie po objeździe całej Polski zawita tu, ażeby swoim staropolskim humorem rozweselić Poznań. Na czele zespołu niezrównany komik Antoni Kaczorowski oraz J. Bohuszówna, E. Popielewska, M. Popławski, L. Warski, G. Orłowski, L. Kulczycki.

Bilety w cenie od 1 do 3 zł, wcześniej do nabycia w składzie cygar F. Zygariowski, 27 Grudnia.

Więści z frontu

Rozmowa z ordynansem

Przydzielono mi ordynansa. Widzę teraz, że jest to człowiek nie z będnym w życiu człowiekiem, obdarzonego władzą. Jest on równie dobrze potrzebny jak nie z będnik w życiu „pojedynczego” strzelca, który bez niego, to jest bez łyżki daleko nie ujedzie.

Taki ordynans wszystko robi dla mnie i, na dobrą sprawę, chętnie zrobiłby za mnie. To znaczy różne funkcje organiczne... Oczywiście nie wymagam tego, czego nie da się zrobić...

Właśnie zameldował mi się i przedstawił: — Panie paruczniku, strzelec Andrejew Ossacca, melduję się pa-słusznie jako ordynansa.

Trzeba od razu zwrócić uwagę na jego styl czysto krytyczny i równie znakomitą wymowę. Do takiego człowieka trzeba wyrażać się niemniej wojskowo.

— A wy skąd jesteście, ha?

— Ja, panie paruczniku, melduję pa-słusznie — z Podgajce.

(Domyślny czytelnik domyśli się od razu, że chodzi tu o Podhajce).

— A matura u was jest?

— Mam tylko szcztotki do butów, a pasta to pan już parucznik sam... — Ja nie jestem pasta, rozumiecie. Ale szkoda, że nie macie matury. Przydałaby się nam.

— Mogem się wystarać, panie paruczniku!

— No, dobra, wystarajcie się.

— Rozkaz, panie paruczniku.

Swoją drogą, ten Andrejew Ossacca nie jest — jak widzicie — taki głupi jak wygląda. Tak zwaną buzię ma tak szeroką, że mógłby snadnie szparagi jeść wpoprzek. Wogóle mądrość i rozum biją z jego twarzy i wogóle bardzo miły chłop. No, a buty czyści na glanc, że wprost szkoda je brać na niepewną pogodę. Powiadam — lustro — nie buty.

Rozkazy wypelnia znakomicie. Zobaczą, że zamelduje się jutro z maturą. Co to jednak znaczy rozkaz... T. Z. HERNES

Przeciw Jugosławii i Łotwie

W niedzielę polscy piłkarze rozegrają dwa spotkania międzypaństwowe, w Białogrodzie i w Rydze.

Do Jugosławii wyjeżdża drużyna w składzie następującym: Madejski (Wisła), Martyna (Legja), Galecki (ŁKS), Kotlarczyk II (Wisła), Wasiewicz (Pogoń), Dytko (Dąb), Piec I (Naprzód), Scherfke (Warta), Peterek (Ruch), God (Śląsk) i Wodarz (Ruch). Scherfke powrócił zupełnie do zdrowia.

Jako rezerwowi: Andrzejewski (ŁKS), Joks (Warszawianka) i Musielak (H. C. P.).

Z Łotwą walczą Polska w następującym składzie: Rudnicki (Warszawianka), Doniec (Cracovia), Szczepaniak (Polonia), Zizka (Cracovia), Cebulak (Legja), Lesiak (Garbarnia), Miller (ŁKS), Matias (Pogoń), Wostal (AKS), Piontek (AKS), Szwarz (Warta).

Rezerwowi: Tatuś (Ruch), Piec II (Naprzód), Pawłowski (Śmigły).

Obie reprezentacje wyjadą z Polski w czwartek.

Skład Jugosławii na zawody z Polską przedstawia się następująco: Glaser (Beograd), Huegel (Zagrzeb), Matosic (Split), Arsenievic (Beograd), Jaskec i Lehner (Zagrzeb), Perlic, Vijadinovic, Lojancic, Bozic, Zeacvic (Beograd).

Niemcy wystawiają przeciw Polsce następujący zespół: Jacob, Muenzenberg, Haringer, Gramlich, Goldrunner, Soldt, Lehner, Gauchel, Hohmann, Siffing i Fath.

W drużynie tej tylko lewy pomocnik Soldt i prawy łącznik Gauchel nie grali dotąd przeciwko Polsce, inni są naszym graczom doskonale znani.

Skład drużyny polskiej na mecz z Niemcami będzie ostatecznie ustalony dopiero w poniedziałek, nazajutrz po meczach z Jugosławią w Beogradzie i Łotwą w Rydze. W każdym razie skład przeciw Niemcom ustalony zostanie z pośród graczy, którzy biorą udział w tych spotkaniach.

Zawody Polska i Niemcy w dniu 13 bm. w Warszawie sędziować będzie p. Ekloeff (Szwecja).

Pierwsze związkowe zawody pięściarskie „Sokoła”

Jak już podawaliśmy, w sobotę i w niedzielę rozegrane zostaną w Poznaniu pierwsze związkowe zawody pięściarskie Sokoła. Startują zawodnicy z całej Polski, to też dwudniowe walki zapowiadają się bardzo ciekawie.

Gry sportowe

Mistrzostwa poznańskiego okręgu K. S. M. w koszykówce daly następujące wyniki: Staroleka — Jeżyce III 2:0 w. o., Jeżyce IV — Boże Ciało 2:0 w. o., Jeżyce I — Jeżyce II 49:5 (20:5), Debiec — Staroleka 36:13 (18:3), Staroleka — Boże Ciało 2:0 w. o., Debiec — Jeżyce IV 69:0 (36:0), Jeżyce I — Jeżyce III 60:2 (26:2), Jeżyce II — Staroleka 22:18 (10:13), Debiec — Boże Ciało 2:0 w. o., Jeżyce IV — Staroleka 2:0 w. o., Jeżyce I — Boże Ciało 2:0 w. o.

1) Jeżyce I 8 p. (4 gry 8:0), 2) Debiec 8 p. (4 gry 15:18), 3) Staroleka 6 p. (6 gier 59:109), 4) Jeżyce II 6 p. (4 gry 34:13), 5) Jeżyce IV 4 p. (4 gry 19:88), 6) Jeżyce III 2 p. (2 gry 21:77), 7) Boże Ciało 0 p. (5 gier 0:10).

W siatkówce: Jeżyce I — Wilda I 2:0 (15:13, 15:6), Wilda I — Górczyn I 2:0 (15:10, 15:13), Jeżyce I — Górczyn I 2:0 (15:10, 15:10), Krzyżownicy — Wilda I 2:0 (15:8, 15:13), Wilda I — Jeżyce III 2:0 (15:3, 15:0), Krzyżownicy — Górczyn II 2:0 (15:8, 15:5), Jeżyce I — Jeżyce III

2:0 (15:4, 15:10), Jeżyce I — Krzyżownicy 2:0 (15:1, 17:15), Krzyżownicy — Górczyn I 2:0 (15:11, 15:7), Górczyn I — Jeżyce III 2:1 (12:15, 15:6, 15:12), Górczyn II — Jeżyce III 2:0 (15:3, 15:1).

1) Jeżyce I 8 p. (4 gry 8:0), 2) Krzyżownicy 6 p. (4 gry 6:2), 3) Wilda 4 p. (4 gry 4:4), 4) Górczyn II 2 p. (2 gry 2:2), 5) Górczyn I 2 p. (4 gry 2:6), 6) Jeżyce III 0 p. (4 gry 1:8).

Kolarstwo

Reprezentacja Polski na wyścig Berlin — Warszawa wyznaczona została w następującym składzie:

Kapiak Józef, Kapiak Mieczysław, Kiełbasa, Kluj, Olecki, Oszajnikow, Rytter, Starzyński, Targowski, Wasilewski, Zagórski, Zieliński.

Rezerwa: Zygmunt Cieniewski, który prawdopodobnie zastąpi rozbitego Kluję oraz Ignaczak.

Poczynając od dnia dzisiejszego do czwartku włącznie wszyscy wymienieni zawodnicy przebywać będą na obozie w Centralnym Instytucie W. F. na Bielanych. W piątek po południu zawodnicy wyjadą pociągiem do Berlina.

Kajakarstwo

Zawody w Rogoźnie daly następujące wyniki: W biegu dwójek na 1.000 m zwyciężył Klub Wioślarski 28/32 Poznań w składzie T. Szymański

504 i A. Okupniak 4:57,7, 2) Pierwszy Poznański Klub Kajakowców 5:09,6, 3) 34 Harcerska Drużyna Żeglarska 5:08,2.

Bieg 1.000 m dwójek niestowarz.: 1) Harcerska Drużyna Żeglarska Rogoźno w składzie K. Tomczak i W. Sramski 6:25,8, 2) Harcerska Drużyna Żeglarska Rogoźno 6:34,0, 3) Harcerska Drużyna Żeglarska Rogoźno 6:45,2.

Jedynki na 1.000 m: 1) J. Sieradzon (34 Harcerska Dr. Żegl. Poznań) 5:54,5, 2) T. Garbarek (34 Harcerska Dr. Żegl. Poznań) 6:12,0, 3) B. Nowak (I P. K. K. Poznań) 6:56,2.

Dwójki na 10.000 m: 1) Klub Wioślarski 28/32 Poznań w składzie T. Szymański — A. Okupniak 51:31,6, 2) Rogoziński Klub Kajakowców Rogoźno 52:40, 3) I Poznański Klub Kajakowców Poznań 53:17.

Lekka atletyka

Polska — Belgja — Węgry. Zapowiadano od paru dni międzynarodowy trójmecz Belgja — Polska — Węgry ostatecznie dochodzi do skutku.

Zawody odbędą się w Warszawie na Stadionie Wojska Polskiego w dniu 20 września, a organizowane będą przez P. Z. L. A. w porozumieniu z Związkiem Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy.

Możliwe jest, że obok punktacji za trójmecz, prowadzona będzie oddzielna punktacja w meczach Polska — Belgja i Polska — Węgry, które to mecze rozgrywane będą o specjalne nagrody wędrowne.

SZCZAWNICA

ryczaltowy pobyt kuracjuszy od 1. IX. b. r. za pobyt 3-ch tygodniowy od 147—195 zł za pobyt 4-ro tygodniowy od 193—242 zł od pierwszej osoby — od następnej zaś gdy miezka w tym samym pokoju wydatna zniżka. Zgłoszenia i wyjaśnienia udziela Komisja Zdrojowa lub Dyrekcja Zakładu. dg 2754

Piłka nożna

Piłkarze szwedzcy chcą grać w Polsce. Znany szwedzki klub piłkarski A. I. K. w Sztokholmie pragnie rozegrać w Polsce w terminie pomiędzy 8 a 14 listopada parę meczów z ewentualnym rewanżem 1937 r. w Szwecji.

Warunki finansowe podane będą w najbliższym czasie. Kluby piłkarskie, które pragną nawiązać kontakt z drużyną szwedzką, winny w tej sprawie zwrócić się do P. Z. P. N. za pośrednictwem ligi. (PAT)

Znajomych którzy wrócili z wakacji spotkamy napewno w „CAFÉ CLUBIE”, plac Wolności 17. Atrakcje: „Big Boys” Refrenistka „Fortuna La Creole” i W. Łoskota. Pg 6658-36,26

Z blaganiem: Błogosław Panie Naszej Polskiej Ziemi na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu do dnia 15 sierpnia 1936 r. złożyli:

Ze Skarbnicy przy Pomniku wybrano:	11. 8. 36	19,12	L. Malinowska, Drohobycz 2	2.—	E. M. Stara Miłosna z podz.	
12. 8. 36	6,08	Inż. B. Chudzyński, Nowy	1,50	N. S. J. za cud. ulec. z		
13. 8. 36	7,86	Bytom	5.—	ciężkiej choroby	5.—	
		B. Muszyńska, Czersk	1.—	Par. św. Trójcy, Gniezno	22.—	
		M. i W. Frąckowiakowie,	5.—	St. Białduga, Rybnik Sl.	10.—	
		Opalenica	5.—	Al. Nowosad, Sokal	1.—	
		Sklep Kółka Rolniczego,	3.—	J. Wojtaś, Skalał	5.—	
		Dobczyce	1.—	W. Szandurski, Buczac	5.—	
		St. Sowiński, Chrzypsko	1.—	E. Heliasz, Niestrawno	2.—	
		Z. Wroński, Głowno	1.—	Fr. Małec, Radziejona	3.—	
		Fr. Nowacki, Będzin	1.—	Kpt. T. Bukowczyk, Ka-	5.—	
		J. Slezak, Brzyskorzyszew	30.—	lusz	—50	
		St. Szumielewicz, Stolpce	1.—	M. Arszylowicz, Lipno	5.—	
		Al. Kobieliw, Równe	2.—	Wl. Juraszek, Jeleśnia	—70	
		W. Paliszewska, Poznań	10.—	H. Zukowska, Wsielub	10.—	
		M. Błogowska, Żegiestów-	5.—	Fr. Barylski, Strzelno	4.—	
		Zdrój	5.—	R. Górka, Bydgoszcz	25.—	
		F. Kłanowicz, Wilno	5.—	J. Michalkiewicz, Kalisz	3.—	
		M. Łabędkowski, Wierz-	1.—	K. Miedziński, Kamieniec	5.—	
		chówin	1.—	J. Turzyna-Kowalski, Kep-	2.—	
		Ks. A. Fabisiak, Kosobudy	1.—	no w pew. int.	2.—	
		A. Syski, Chodaków	2.—	A. Godnowie, Bydgoszcz	5.—	
		N. N. Jęstrów z podz. za	2.—	Ks. prob. Fr. Habas, No-	2.—	
		szczęśli. posade	5.—	ckowa	2.—	
		T. Sikorska, Łódź	5.—	J. Królikówna, Lyszczyce	2.—	
		J. Soget, Pszów	5.—	T. Laskowska, Luminie	1,50	
		Spółdz. Mieczarska, Handz-	2.—	St. Janiak, Skorosze	2.—	
		łowska	2.—	B. Sienska, Bydgoszcz	5.—	
		W. Pieczykolan, Rudnik	1.—	J. Heymanowa, Słupowiec	4,90	
		Wl. Głejzer, Kozłowszczy-	2.—	J. Lugarowiczówna, Wę-	1.—	
		zna	2.—	grzynów	1.—	
		A. Bogdaniec, Białohruda	1.—	M. Szlapczanka, Leszno	5.—	
		St. Janowski, Chelm Lub.	1.—	H. Nowakowa, Kieko	2.—	
		SS. Miłoserdzia, Rudka	5.—	Fr. Wassyanowicz, Kozowa	1.—	
		J. Sawulka, Mińsk Maz.	5.—	Wl. Dudek, Skarżysko-Kam.	1,50	
		R. Matla, Bielszowice, ze-	8.—	J. Iwanicki, Inowrocław	2,50	
		brane		Jan. i Jerzy Dabiński, Łódź	2.—	

Konto P. K. O. nr. 207 470. Sekretariat Poznań, św. Marcina 69 m. 17

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek u OO. Jezuitów msza św. o godz. 7-mej na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

Dnia 31 sierpnia 1936 r. o pół do trzeciej rano, zabrał nam Pan Bóg do grona Swych aniołków po krótkich, lecz bardzo ciężkich cierpieniach, naszą jedyną córeczkę, ukochany nasz kwiatuś, naszą najdroższą siostrzyczkę, w piątej wiosnie życia, s. p.

Marychnę Milewską

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu w czwartek, dnia 3 września o godzinie 11 z kaplicy wojskowej przy Wałach Jana III na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

Stroskani

Gniazno, ul. 3 Maja 57.

rodzice z synkami.

Fasady domów w mieście i na wsi tynkuje się tynkiem szlachetnym „KRYSTALIT”
Dostawę w 300 różnych kolorach i różnych grubościach ziarn uskutecznia odrotnie i tanio
Gustaw Glaetzner
Poznań 3, ul. Jasna 19
tel. 65-80 i 46-80

NA SEZON JESIENNY poleca „STANDAR”
firma „STANDAR”
ST. RYNEK 54 (przy Świętosławskiej)
fartuszki i berety szkolne, swetry oraz trykotową bieliznę
Tani towar — dobra jakość!
Przedsiębiorstwo chrześcijańskie
zg 14195 Właśc. Lucja Standarówna.

W dniu 23 sierpnia 1936 r., zginął tragiczną śmiercią w zatoce puckiej, mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, syn, zięć, brat i wujek, s. p.
Seweryn Rawicz Baranowski
dentysta
przeżywszy lat 43, o czym zawiadamiają w ciężkim smutku pogrążeni
zg 14 189
żona z dziećmi i rodzina.
Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 września rb. w Jastarni (Hel).
Wrónki, Poznań, Kępno, Przemyśl, Lwów.

W niedzielę, dnia 30 sierpnia 1936 r., zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany syn, brat, szwagier i wuj, s. p.
Stefan Kurkowiak
przeżywszy lat 48. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 września o godz. 4 po pol. z domu żałoby.
ng 17 080
W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice i rodzeństwo.
Jarocin, Gdynia, Poznań, Warszawa, Inowrocław.

ś. p.
z Kowalewskich
Marja Jańczakowa
przeżywszy 67 lat, zmarła dnia 31 sierpnia 1936 r. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 4 września o godz. 16 z kaplicy cmentarnej w Górczynie.
zg 14 187/8
W ciężkim smutku pogrążeni
mąż i rodzina.

Dnia 31 sierpnia 1936 r. zmarła współzałożycielka i długoletnia kierowniczką działu oświatowego naszego Towarzystwa, s. p.
Marja Jańczakowa
Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 3. bm. o godz. 4 z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Uprasza się wszystkie członkinie o wzięcie gremjalnego udziału w pogrzebie.
Zarząd Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”
zg 14 192 w Poznaniu.

A. MAŁACZYŃSKA
lekarz-dentysta
przyjmuje
obecnie Br. Pierackiego 11 i ptr.
zg 14190
Telefon 51-37

Powrócił
Dr. S. Salkowski
specj. chorób wewnętrznych Pg 6656/7-36,24/5
ul. św. Marcina 63. Telefon 15-66

Wróciłem
DR. ST. KARWOWSKI
Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i krtani
Godziny przyjęć: 11 — 1 i 4 — 6. Telefon 38-24
Poznań, Rzeczypospolitej nr. 2 parter
zg 14 194

Wróciłem
DR. WALTER
lekarz-dentysta ng 15986
Poznań, Sew. Mielżyńskiego nr. 23 Telefon 18-60

POWRÓCIŁEM
Dr. WATTA SKRZYDLEWSKI
Specjalista chorób serca
dg 2841
Poznań, Plac Wolności 18 (Lift)
godz. przyj. 10,30 — 1 i 4 — 6 telefon 12-75

Prywatna Szkoła Powszechna Koedukacyjna

JANINY SULERZYSKIEJ

w Poznaniu, św. Marcin 66/67

rozpoczyna nowy rok szkolny nabożeństwem w kaplicy Przemienienia Pańskiego dnia 3 września o godzinie 8

poczem dzieci udadzą się pod opieką nauczycielstwa do szkoły, gdzie otrzymają plany i spisy przedmiotów szkolnych na nowy rok. — Wyjście ze szkoły o godzinie 10,30

FORVIL PARIS ULUBIONY PUDER PANI

Truskawiec

pensjonat chrześcijański „Szczęść Boże” pp. Dutkowskiej i Lipińskiej, poleca pokoje słoneczne, komfortowe, kuchnia dyjetetyczna, ceny umiarkowane. Zgłoszenia: Truskawiec, pensjonat „Szczęść Boże”, ng 9 805

Poszukuję za zł 5000

Kredit wzgl. Auswandererspermark

(zablokow. w niemieckich bankach dewizowych). Zezwol. niemieckie i polskie udzielone. Oferty, cena, Kurjer Poznański pod zg 14 193

ADWOKAT JAN IŻYCKI

przeniósł swą kancelarię na ul.

Sew. Mielżyńskiego nr. 5

Telefon 38-88 Pg 6370-8524 Telefon 38-88

MŁYN

w miasteczku, bud. nowoczesny, bez urządzenia, znakomite położenie, okolica Brodnicy (Pomorze) **niedrogo do sprzedania.**

Informacja: Stocznia Gdańska w Gdańsku, dg 2 842

Restauracja „Savoy“

ul. Szewska 9

ma zaszczyt zawiadomić Szan. Klientele, że po gruntownym remoncie otwiera się ponownie w dniu 1 września. Skoza obsługa — niskie ceny. Koncert. — Dancing. — Bar. Lokal otwarty do rana. zg 14 191

Właśc. Walenty Kalek.

Prywatna Szkoła Powszechna im. Marji Brownsford

Ogrodowa 12 Telef. 17-36 Małopolska 12

Rozpoczyna nowy rok szkolny 1936/37

w czwartek, dnia 3-go września

Klasy II. — VI. zbierają się w szkole o godz. 8-ej klasa I. o godz. 11-ej.

Janina Kusztelan

Do PP. FOTOGRAFÓW

KLISZE PAPIERY PRZYBORY FOTOGR.

po cenach fabrycznych

Specjalny Skład Przyborów Fotograficznych

J. SZYMKOWIAK

Tel. 53-37 Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24

Miał torfową Ściółkę torfową

dla ogrodnika dla rolnika dla budowniczego

posiada stale na składzie

GUSTAW GLAETZNER

Poznań 3, ul. Jasna 19. Tel. 6580 i 4680 Pg 6 637-35.110

INŻYNIERA-MECHANIKA

doświadczonego warsztatowca

przyjmie dg 2865

UNIA VENTZKI Sp. Akc.

Zgłoszenia poparte świadectwami praktyki, kierować do Zarządu fabryki

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Kamienice

od 80—100 000 kupie w Poznaniu od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 401

Parcele

przy Kopianie za gotówkę — sprzedam. Bajerlein, Koszyniecka 12. zdg 84 963

Administracje

domu przyjmie urzędnik wyższym stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 289

Kamienica

nowa komfortowa, dochód 5 600 sprzedam 57 000 wpłata 45 000 — Kossmann Fredry 6. zdg 85 370

Dom

czynszowy w Toruniu, dwa składy (restauracja) natychmiast korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 529

Willa

nowa blisko centrum 2x5 pokoi 2x2 pokoje ozrodem cena 60 000

Kamienica

centrum, 4 składy dochód 9 000 cena 78 000 wpłaty 55 000 „Rekomendacja” Podgórna 6 telefon 49-76. zdg 85 272

Parcele

małe zwarta budowa. Bukowska Patrona Jackowskiego, po 6000 sprzedaje. Klimek, Staszica 25. zdg 85 382

Kamienice

dochód ustawowy 8 500, sprzedam 65 000, wpłaty 50 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 85 205

Kamienice

masywna, dochód 7 300—55 000, wpłaty 40 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 143

Kupię

dom - wille 3—5 mieszkań. Oferty szczegółowe z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 85 149

Kupię

dom wzgl. wille czynszowa w śródmieściu przy wpłacie 30 do 35 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 061

640

m² centrum Wildy korzystnie sprzedam. Przemysłowa 43 — 1. zdg 85 092

Dom

obszerne zabudowania, słiczny ogród 5 300 kwadratowych, przy tramwaju, kościółce, sprzedam — 25 000. Wędzikowski, Piekary 11. zdg 85 245

Dom

Jarocinie nowy, masywny, 5 ubikacji ogrodem blisko dworca. tania 5.650. Otreba, Jarocin K. lińskiego 2. zdg 84 073

2. PIENIĄDZ

15 000,— zł

poszukuje, zabezpieczenie hipoteczne na nieruchomości lub przedsiębiorstwie. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 82 439

Hipotekę

spadkowa 4 000 złotych w złocie sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 154

Pożyczki

do interesu 2 500—3 000 pod list hipoteczny na 4 000 zł w złocie poszukuje na wysoki procent. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 85 572

Pożyczki

tysiąc pięćset złotych na budowę poszukuje, jako proc. 7-miesięcy bezplatnego mieszkania, domek koło lotniska. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 111

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Rabka.

Pensjonat „Margrabianka” otwarty cały rok. Pełny komfort. Piechocka, telefon 170. ng 16 771

4. OSOBISTE

Fryzjer

damski p. Leszczyński pracuje „Salon de Coiffure” 27 Grudnia 4, telefon 22-12. zdg 85 507

Kwiaciarnia

Wodna 7 poleca kwiaty, kosze imieninowe tanio. zdg 85 209

6. OŻENKI

Do Francji

Słusarz mechanik Wielkopolańszczyzny zamieszkały w wschodniej Francji, lat 38, ciemno blond, średniego wzrostu, zarabia 1 200 franków miesięcznie poszukuje znajomości panny do lat 30 celem rychłego ożenku. Łaskawe oferty z fotografią proszę nadesłać pod adres: Francois Nowakowski 42 rue St. Laurent 42 a Pont A Monsson Francia. zdg 85 166

7. SPRZEDAŻE

Meble

wielki wybór najniższe ceny 30 kompletnych pokoi różne pojedyncze

kupisz tylko

nowo otwartej Hali Mebli, Woźna 12. Pg 6647-56.419

Rowery

„Original Rekord“

sławy światowy stale na składzie Poznań-Jeżyce, Staszica 1, Fr. Sarnowski. p. 3753

„Meble W. Paetz“

Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Kryształy

wyprzedaje Lamus, Strzelecka 1. Pg 5942-56.349

Jadalnie — Sypialnie

oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy

Jezuickiej 10

(obecnie Światosławska) „Dom Okazyjnego Kupna”. Pg 5 893-31.19

Abazury

celonowe gotowe, stare przera-biam. Bernardyński 1 mieszk. 6 zdg 85 455

Platformę

Górna Wilda 110. zdg 85 443

Fön

suszenia włosów sprzedam tanio. Garmarska 10 m. 3. zdg 85 440

300 do 500 mórg

ziemia, budynki, inwentarze dobre poszukuje celem kupna.

T. Jarczewski,

Poznań, Bukowska 15. Pg 6 652-56.423

Pianino

„Ecke”. 3 Maja 3 a — 13. par-ter. zdg 85 408

Singera

damska (okrągłe). Kochanowskiego 17 — 9. zdg 85 405

1 000 samochodów

rozbranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtańsze w firmie Autoslat Poznań, Dabrowskiego 89, telefon 46-74. dg 2336/7

Sprzedaż — Naprawa

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski specj. skład papieru i montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Meble

najtańszej poleca K. Bakoś, Stary Rynek 51. zdg 79 543

Mleczarnię

parowa z budynkami, ogrodem — dobra egzystencja dla fachowca sprzedam, względnie wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański, zdg 82 085

Torby

Teki

szkolne parasole, walizki

Baumgart,

Wrocławska 31. dg 2701

Wóz

półkryty (melor) połowczyk, parkowiec sprzedam. Półwiejska 26. zdg 82 454

Magazyn

galanterji i obuwiu świetnie prosperujący sprzedam spowodu braku zdrowia. Marian Kodlewicz, Puławy, Lubelska 23. zdg 83 304

Meble kuchenne

nowoczesne wprost wytwórni — najkorzystniej. Płaskowa 3 — Konecki. zdg 83 881

Sprzedam

kiosk tylko inwalidzie — dobrze prosperujący. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 85 052

Meble kuchenne

Stara zaprowadzona

stolarnię

z nowoczesnymi maszynami, centrum miasta Katowic, dobre położenie, istnieje wielka możliwość do wybudowania, sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański, pod zdg 82 801

Jadalnie

eleganckie tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdg 85 377

Kolonjalkę

mieszkaniem, maglem spiesznie, powód wyjazd. Adres Kurjer Poznański zdg 85 067

Kiosk

mieszkanie Poznań. Wskaże Kurjer Poznański zdg 85 080

Rzeźnictwo

warsztatem mieszkaniem, naj- ruchliwsza ulica Poznania sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański, zdg 85 100

Motor

Ford roczn. 1930 w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański, zdg 85 141

Skład

owoców, delikatesowy, ruchliwa ulica dobrze prosperujący przyległym pokojem z powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 85 176

Ogródek

działkowy, owocowy korzystnie. Marcelesińska 36 a — 1. zdg 85 621

Skład

delikatesów, owoców, blisko placu Gwarnego, zaprowadzony egzystencja. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 434

Wózek

dziecięcy. Szamarzewskiego 13, m. 27. zdg 85 563

Torby szkolne

piórniki, śniadanki, wyrób własny

Jaeschke,

Aleja Piłsudskiego 3, naprzeciw Hotelu „Britania”. Ng 16 664

Skład rzeźnicki

dobrze zaprowadzony, ubój 8 świń ciężkich tygodniowo, warsztat z zapędem elektrycznym w dobrej okolicy Poznania zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznański, zdg 85 123

Patefon

80 płyt zamienie na radio lampowe. Emilji Szczanieckiej 9a — Beim. zdg 85 127

Najlepsze pianina

już za 1 000 złotych dostarcza 50 lat istniejąca fabryka fortepianów

T. Betting i S-ka Leszno

Wlkp. Ng 16 663

Chevrolet

limuzyna 6 cyl. 6 osobowa w bardzo dobrym stanie sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 85 150

Kociół

40 m² 7 atmosfer maszyną. Oferty Kurjer Poznański, zdg 85 155

Sprzedam

wóz 4 calowy i platformę. Skład węgla, M. Pocha 166. zdg 85 056

Meble

najtańszej poleca

Baranowski

Poznań, Podgórna 13. Pg 5428/9

Motocykl

B. S. A. sportowy, rok używany korzystnie sprzedam Tront, Poznań, Aleja Hetmańska 2. zdg 83 927/8

Krawiecką krede

znakiem „R”

najprzedniejszej jakości — cena konkurencyjna, poleca Wielkop. Fabryka Kredy Krawieckiej — Stanisław Rataj, Poznań, Półwiejska 1. dg 2 860-1

Stół

rozciągnany krzesła skóra jak nowe tanio Stolarnia Kantaka 5. zdg 85 273/4

Pianino

okazyjnie Drygas 3 Maja 4. zdg 85 823

Kolonjalkę

dobrze zaprowadzona z trzypokojowym mieszkaniem, łazienka sprzedam. Adres Kurjer Poznański, zdg 85 142

Tapczany

fotele, leżanki, gwarantowanej jakości najkorzystniej u fachowca Wrocławska 14. zdg 85 304

Platformę

w bardzo dobrym stanie, nośności 120 ctr. sprzedam lub zamienię na lepszą do 60 ctr. z dopłatą. Zgłoszenia ul. Warszawska nr. 39. zdg 85 497

Winorośle

dobry gatunek tanio odda. — Chmielnik, Sokoła 15. zdg 85 496

Tanio

kanapa z 2 fotelami, szafa do rzeczy i stół

Fortepiany fisharmonje
okazyjnie. Marcina 22. podwórce.
zdg 85 229.

Sprzedam
pralnie, prasownie, dobrze za-
prowadzona w śródmieściu.
Adres wskazuje Kurjer Poznański
zdg 85 131.

10. MAJĄTKI

Gospodarstwo
60 morg. kulturze, inwentarzami
lub bez blisko stacji, miasta gim-
nazjalnego, cena 10 000 przeje-
cie amortyzacji sprzedam. Plac
Nowomiejski 5, tel. 41-97.
zdg 85 503

Majątek
wielkopański 3 300 morg
bonitacja 3 marki, wysokiej kul-
turze, zabudowania I klasy, in-
wentarze kompletne, gorzelnia,
elektrownia, wodociąg, pałac 15
pokoi, wpłaty 400 000, reszta a-
mortyzacja. „Rekomendacja”.
Poznań, Podgórna 6, telefon 49-76
zdg 84 843

Gospodarstwo
małe kupie, nowe zabudowania,
okolica Poznania. Oferty cena
Kurjer Poznański zdg 85 072

11. KUPNA

Gazownię
essaco-gazowa, używana, kupie go-
tówka. Agencja Kurjera Pozn.
Gniezno 579. ng 15 667

Sztucer
z luneta, celnie strzelający kupie
okazyjnie z futerałem najchętniej
Manlicher Schönauer kal. 8. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 277.

Przepracowane żarówki
o średnicy ca. 52 mm kupuje.
Różana 12 m. 11. zdg 85 121

Investycyjna
pożyczkę kupie. Oferty. cena Kur-
jer Poznański zdg 85 587.

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 190

Maszynę
do pisania okazjnie kupie. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 85 467

Pianino
kupie. Oferty cena Kurjer Poz-
nański zdg 85 231.

Motor
ssacogazowy lub ropny ca 25 koni,
także lokomobile lub kocioł
z maszyną kupie. Oferty Kurjer
Poznański zdg 85 298

200 okien
inspekcyjne równej wielkości,
nowe lub używane, kupie. Oferty
Jan Brzostowicz, Sokolniki
pow. Września. ng 17 079

Piec
przenośny kafl. ramie żelaznej
kupie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 85 376

Tatę
lub oszczędna linuzynkę kupie
gotówka. Kurjer Poznański
zdg 82 493

Kupię
kompletne urządzenie drogerijne
w dobrym stanie. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 85 082

Szaflę ogniową
używana kupie w dobrym stanie.
Oferty z podaniem ceny i wymia-
rów zgłaszać do Adm. Kurjera
Poznańskiego pod dg 2 862

„Occasion“
kupuje stara biżuteria, złoto,
srebro, brylanty. Aleje Marcina
kowskiego 23. zdg 85 173

Kawiarnię - piekarnię
kupie lub restaurację. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 85 168

12. DO WYNAJĘCIA

3
pokoje słoneczne z przynależno-
ściami od zaraz. Bukowska 65
m. 6. zdg 85 047

Jednopokojowe
Górczynie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 85 042

Próżny
frontowy lub dwa centralne. —
Chelmońskiego 21 m. 7 zaraz do
wynajęcia. zdg 85 041

5-pokojowe
Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) ni-
skie III pr. piece 120 zł, wskaże
mieszkanie 14. Informacje
telef. 62-14. zdg 85 058

2-pokojowe
ładne mieszkanie bez kuchni 62
zł. od 15. IX. centrum. Można
obejrzeć 16-17 Działyńskich 6
m. 8. zdg 85 206

Dwa
pokoje kuchnia. Grodziska 39 — 4
zdg 85 511

Pokój i kuchnia
2 lata zgóry 312 zł. Śródka 4 w
stróża. zdg 85 509

Trzypokojowe
komfort słoneczne balkon wynaj-
mie Grodziska 25 informacje por-
tjer domu, telefon 59-91.
zdg 85 439

Słoneczne
sliczne mieszkanie 3 i 4 pokojo-
we komfort bez podatku. Focha
przy Parku Wilsona. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 85 630

Płcionokojowe
Konopnickiej 15. zdg 85 065

Plac Wolności 6
ośmiopokojowe mieszkanie lub
dwa mniejsze podzielone według
życzenia, wolne. Oferty Kurjer
Poznański zdg 85 590.

6-pokojowe
komfortowe mieszkanie centr. o-
grzewanie Przechyła 9 I zaraz do
wynajęcia. zdg 85 363

2
pokoje wszelki komfort zaraz do
wynajęcia Spokojna 22 — 14.
zdg 85 584

Mieszkanie
5 pokoi centrum, I piętro, z me-
blami, za zgodą gospodarza sprze-
dam. Czynsz miesięczny 125.— zł.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 471

Wilda
Różana 17, czteropokojowe, kom-
fortowe, centralne, etażowe. Zgło-
szenia telefoniczne 33-42.
zdg 85 270

Dwupokojowe
(Kraszewskiego) Jeżycka 14 — 13
zdg 85 553

4-pokojowe
komfortowe z holm, balkonem,
parkietem, łazienką, I piętro, przy
ul. Matejki. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 85 414

Pokój
z kuchnią frontowe z meblami
od zaraz oddam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 85 314

Pokój
Solacz bezdzietnym willi, czynsz
zgóry, gospodarz. Mazowiecka 6
zdg 85 069

Pięciopokojowe
wszelki komfort, piece od 1. 10.
wolne. Marsz. Focha 78.
zdg 85 184

Siedmiopokojowe
pełnokomfortowe słoneczne. —
Przechyła 7 gospodarz. Telefon
66-57. zdg 85 182

Próżne pokoje
pełnokomfortowe na mieszkanie
lub biura wprost od gospodarza.
Przechyła 7. Telefon 66-57.
zdg 85 183

Pokój z kuchnią
przy ul. Kórnickiej do wydzier-
żawienia. U kogo wskazuje Kurjer
Poznański zdg 85 606

4-pokojowe
ul. Mickiewicza 15 informacie na
miejscu. zdg 85 385

13. SZUKA MIESZK.

Dwa
i trzy pokoje słoneczne w willi.
Szubert, Marynarska 4.
zdg 85 053

Pokoju
kuchnia stała posada, śródmie-
ście gospodarza. Oferty Kurjer
Poznański zdg 85 153

Mieszkania
2 pokoje łazienka szuka nauczy-
ciel gimnazjum. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 85 037

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje mieszkania
pokoju kuchnia, rok zgóry. Oferty
Kurjer Poznański zdg 84 777/8

Urzędniczka
samotna poszukuje próżnego po-
koju lub mieszkania 1-2 poko-
jowego. Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 491.

Solaczu
początek Jeżyce komfortowe
dwa-trzypokojowe przednie rok
zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 85 456

Próżny
kuchnia poszukuje gospodarza.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 135

3-pokojowego
łazienka do 70 zł poszukuje pew-
ny płatnik. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 85 137

Śródmieście
czteropokojowe komfortowe od
gospodarza poszukują 2 urzędni-
cy państwowe. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 85 479

1-2
z przedpokojem 1/2 zgóry małż.
bezdzielne, pewny płatnik centr.
miejscu. Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 261

Pokoju
z kuchnią bezdzietni centrum. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 260

Poszukuje
3-4 pokoi pewny płatnik. Oferty
Kurjer Poznański zdg 84 624

Próżnego
pokoju lub pokoju kuchnia. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 099

4-pokojowego
komfortowego nie wyżej II po-
szukuje dobry płatnik wprost od
gospodarza. Oferty Kurjer Pozn.
ng 17 077

Urzednik
stała posada szuka mieszkania
2-3 pokojowego od gospodarza
centrum. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 85 179

15. POKOJE UMEBL.

Frontowy
niekrepujący. Chwałiszewo 53/54
— 4. zdg 85 136

Skryta
7 — 7. zdg 2 777

Przyjezdny
najtańszy, Kolegiacki 5-3 (No-
wy Rynek) nocny dzwonek.
zdg 25 74

Przyjmę
na stancje uczenie szkolne, tro-
skliwa opieka, dom kulturalny.
Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8.
(dom narażnikowy). zdg 79 827

Pokój
umeblowany do wynajęcia od za-
raz. Aleje Marcinkowskiego 1,
m. 8, dom narażnikowy.
zdg 83 260

Podgórna
4 — 10. zdg 84 652

Cieszkowskiego
6 — 7, inteligentnym. zdg 84 791

Niekrepujący
czysty. Dąbrowskiego 43 — 6.
zdg 84 772

Pokój
słoneczny, elektrycznością korzy-
stnie wynajmie. Poznań, Szwajcar-
ska 4, m. 7, przy kinie „Teatru”.
d 2 846

Umeblowany
urzędnicze urzędnikowi. Bukow-
ska 17 — 11. zdg 85 023

Klatki
Długa 6 m. 1. zdg 85 045

Ładny
czysty, utrzymanie dobre, tele-
fon. Plac Sapieżyński 4 — 4.
zdg 85 044

Dwuosobowy
Piłsudskiego 5 — 9. zdg 85 118

Pokój
Ratajczaka 14 m. 14. zdg 85 695

Dwuosobowy
panom. Górna Wilda 67 — 7.
zdg 85 152

Pokój
frontowy. Górna Wilda 67, m. 9
zdg 85 157

Pokój
elegancki panu wynajmie. Spo-
kojna 27 — 5 (Łazarz).
zdg 85 039

Ogrodowa
3 — 4. zdg 85 054

18 zł
pokój Wodna 23 — 6.
zdg 85 332

Paniom
utrzymaniem bez. Józefa 6 — 6.
zdg 85 331

Ogrodowa
15 — 20. zdg 85 326

Męski
czysty łazienka. Przechyła 11
— 7. zdg 85 323

Centrum
dwa lub trzyosobowy. Młyńska
3 — 7. zdg 85 308

Centrum
frontowy, czysty, słoneczny elek-
tryczność, łazienka Składowa 11,
II. m. 7. zdg 85 297

Niekrepujący
Strzelecka 26 — 5. zdg 85 295

Dwuosobowy
Woźna 14 b — 19. zdg 85 293

Dwuosobowy
Garncarska 3 — 2 jeden mały.
zdg 85 292

Działyńskich
3 — 8. zdg 85 291

Dwuosobowy
utrzymaniem bez Sapieżyński 8
m. 5. zdg 85 368

Skarbowa
4 — 14 duży. zdg 85 305

Frontowy
Wrocławska 14 — 10 zdg 85 521

Dwuosobowy
Jeżycka 41 — 5. zdg 85 520

Pokój
Grobła 18 — 4. zdg 85 519

Żupańskiego
18 — 7 niekrepujący. zdg 85 517

Pokoje
tańsze, wykwinniejsze. Plac
Świętokrzyski 4 — 9. zdg 85 514

Niekrepujący
komfortowy, umeblowany. Wro-
cławska 20 — 10 I pr. przy
Świętokrzyskim. zdg 85 513

Pani
Nowa 1 m. 12. zdg 85 500

Dwuosobowy
Jeżycka 45 — 2. zdg 85 492

Skarbowa
20 — 6 dwóm. zdg 85 490

Niekrepujący
Chwałiszewo 1 — 5. zdg 85 487

Dworcu
dwuosobowy balkonowy. Focha
29 — 6. zdg 85 484

Pokój
dla dwóch osób. Śniadeckich 21
7. zdg 85 485

Śniadeckich
6 — 1. zdg 85 483

Jackowskiego
21 — 11 elegancki jedno- dwu-
osobowy też utrzymaniem.
zdg 85 588

Dwóm
panom. elektryczność. Maleckie-
go 3, m. 4. zdg 85 541

Inteligentnym
Józefa 3 — 5. zdg 85 464

Wygodami
(utrzymaniem — bez). Kwiat-
owa 3 — 3. zdg 81 416

Inteligentnym
na stanowisku pani. para. front-
owy, elektryczność od zaraz. ul.
Spokojna 16 a. m. 21. zdg 85 540

Pokój
dwuosobowy lub jednoosobowy
dla pań. Focha 47, m. 3.
zdg 85 530

Wspólny
utrzymaniem 40.—, bez. Wielkie
Garbary 5 — 12. zdg 85 538

Dwuosobowy
plac Nowomiejski 10 a. m. 7.
zdg 85 537

Działyńskich
9 — 6. zdg 85 554

Ładny
inteligentnej osobie na stałej po-
sadzie. Długa 16, m. 3.
zdg 85 532

Grudnia
18 — 6, telefon, utrzymanie. Ja-
zienka. zdg 85 535

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17a — 8.
zdg 85 130

Centrum
lepsze panu, utrzymanie bez
Al. Marcinkowskiego 7 skład kra-
wiecki. zdg 85 355

Panienkę
wspólnie Półwiejska 40 m. 10.
zdg 85 352

Frontowy
wynajmie panu św. Wojciech 5
m. 5. zdg 85 353

Niekrepujący
Strzelecka 18 — 10.
zdg 85 354

Pokój
jednoosobowy czysty wysoki par-
ter Kreta 5 m. 1.
zdg 85 349

Pokój
Wierzbicice 16 — 6.
zdg 85 350

Pokoje
utrzymaniem Waly Jana 12 — 13
zdg 85 351

1
i 2-osobowy. Śniadeckich 15 — 1.
zdg 85 324

Focha
63. m. 6, jedno- dwuosobowy.
zdg 85 325

Czysty
słoneczny, pianino. Strzelecka 3a.
mieszkanie 3. zdg 85 323

Pokój
dla pana. św. Marcina 16/17, m. 18.
zdg 85 322

Pokój
z fortepianem lub bez, elektryka.
Górna Wilda 43, m. 14.
zdg 85 162

Pokoik
Piekary 22/23, m. 11. zdg 85 204

Klatki
zaraz także bezdzietnym. Szyper-
ska 3 — 9. zdg 85 190

Niekrepujący
jedno- dwuosobowy. Wierzbicice
46 — 20, dom trójny. zdg 85 196

Pierackiego
17 — 9, dwuosobowy. zdg 85 192

Ratajczaka
2 m. 15 dwóch panów.
zdg 85 360

Przy
Uniwersytecie czysty słoneczny
M. Piłsudskiego 1 m. 19 godz.
4 — 7. zdg 85 357

Pokój
Marcina 64 III front
zdg 85 345

Ratajczaka
26 pierwsze piętro telefon.
zdg 85 334

Przyjezdny
frontowy Ogrodowa 10 — 2.
zdg 85 477

Przyjmę
uczni na stancje, doskonale ut-
rzymanie, pomoc w naukach,
konwersacja francuska. Złoz.
Wyspiańskiego 14 — 6.
zdg 85 583

Pokój
ładny, front. Wyspiańskiego 11,
mieszkanie 4. zdg 85 475

Klatki
jedno- dwuosobowy. Marcina 29,
mieszkanie 3. zdg 85 465

Willi
komfortowy, jedno- dwuosobowy,
kulturalnym. Ostroroga — Zakret
13, gospodarz. zdg 85 462

Niekrepujący
czysty, inteligentnym. Matejki
46, m. 7. zdg 85 460

Elegancki
Pocztowa 31 a — 12. zdg 85 288

Niekrepujący
Długa 4 — 26. zdg 85 280

Pokój
Kreta 7 — 8. zdg 85 276

Matejki
2 — 5. zdg 85 275

Frontowy
Długa 3 — 6. zdg 85 269

Frontowy
Wielkie Garbary 40, m. 2.
zdg 85 268

Pokój
elegancki tani. Marcina 63 — 10,
obejrzeć 4-6. zdg 85 267

Pokój
umeblowany. Woźna 13 — 4.
zdg 85 271

Pokój
pani, panu. Matejki 5 — 1.
zdg 85 626

Frontowy
Półwiejska 1 m. 12. zdg 85 574

Próżny
umeblowany panów Wierzbicice
43 m. 3. zdg 8

Pokój
słoneczny. Kraszewskiego 9 a. I.
zdg 85 564

Pokój
pokoik. Waly Król. Jadwigi 2.
m. 3. zdg 85 598

Pokój
Nowomiejski 9. m. 6.
zdg 85 595

Ogrodowa
13 — 15. zdg 85 301

Śniadeckich
6 — 7 dwuosobowy. zdg 85 315

Pokój
Wierzbicice 53 — 7. zdg 85 264

2
pokoje dla panienek. Św. Marcin
45a — 5. zdg 85 262

Inteligentnym
Fredry 5 — 8. zdg 85 259

Panu
elektryczność utrzymaniem, bez.
Wielkiej Garbary 44 — 7.
zdg 85 256

Jeden
dwuosobowy. Szkolna 13 — 5.
zdg 85 258

Słoneczny
światło elektryczne. Piłsudskie-
go 29 — 1. zdg 85 064

Konopnickiej
15 — 4. zdg 85 066

Stacja
dobra, troskliwa opieka. Patro-
na Jackowskiego 11. m. 6.
zdg 85 076

Śniadeckich
6 a — 4. zdg 85 095

Dwuosobowy
Matejki 65 a — 7. zdg 85 096

Elegancki
niekrepujący, utrzymaniem, bez.
Wierzbicice 13 — 10. zdg 85 250

Pokój
Spokojna 24 m. 9. zdg 85 248

Dwuosobowy
Kwiatowa 6 — 8. zdg 85 257

Dwuosobowy
śniadeckich 3 — 7. zdg 85 221

Słoneczny
fortepian. Grunwaldzka 13 — 7.
zdg 85 244

Kwiatowa
3 — 3. zdg 85 243

Szwajcarska
14 — 4 telefon. zdg 85 159

Elegancki
kaloryfery, łazienka. Śniadeckich
14 — 2. zdg 85 185

Żupańskiego
19 — 12 jedno-dwuosobowy in-
teligentnym. zdg 85 178

Panu
utrzymaniem — bez. Ogrodowa
15 — 5. zdg 85 625

1-2
osobowy, ładnie umeblowany, ta-
nio od 1. 9. Młyńska 3. m. 14.
zdg 84 450

10,—
pani. Śniadeckich 6. m. 15.
zdg 85 623

Ładny
intelig. Chelmońskiego 21 — 2.
zdg 85 620

Pokój
Aleja Marsz. Piłsudskiego 27—7.
zdg 85 619

Tani
inteligencji. Strzelecka 25 — 6.
zdg 85 618

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
dużego, słonecznego, czystego u-
życiem kuchni, frontowego
kulturalnym domu, I — II po-
czątek Jezyc. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 85 046

Próżnego
centrum od zaraz. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 85 463

Dwie
studentki poszukują razem dwóch
pokoi jednoosobowych, jeden od
5. drugi od 15 września. Blisko
Uniwersytetu, tania. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 85 105

Pokoiku
używanym fortepianu zaraz —
śródmieście. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 85 115

Pokoiku
do 12.— panienka (śródmieście).
Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 410

Pan
poszukuje wygodnego pokoju, o-
kalica kościoła Zmartwychwstań-
ców. Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 180

Klatki
elektrycznością 15.— Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 85 175

Próżnego
używanym kuchni. Oferty poda-
niem ceny. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 85 622

Próżnego
pani. Oferty Kurjer Poznański
zdg 85 592

Pokoju
nieodrogi szuka bezdzietne
małżeństwo. Jezyc. Oferty
Kurjer Poznański zdg 85 558

17. LOKALE

Składu
mieszkaniami nowo budującej
dzielnicy lub w śródmieściu po-
szukuje. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 85 048

Skład
3-pokojowe mieszkanie w najlep-
szym położeniu handlowym, na-
dający się na skład obuwia, skór
rowerów lub hurtownie, w mie-
ście 5 000 mieszkańców, od 1-go
października do wydzierżawienia.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 83 118/9

Poszukuje
ubikacje na wytwórnię chemiczną
zaraz. Zł. Kurjer Poznański
zdg 85 342

Ubikacja
cichy przemysł. Mickiewicza 13
gospodarz. zdg 85 582

Biura
jasne, nowoczesne, najlepsze po-
łożenie, do wynajęcia. B. Schmitz.
Magazyn futer, Poznań, ul. Pie-
rackiego 16. ng 17 081

Lokal
przemysłowy 46 m² przy Woźnej.
Bornałowski, Stary Rynek 26.
zdg 85 316

Stefanowi
Stefci na imieniny pierścionek,
zegarek, papierosnice, kolczyki
poleca Chwilkowski, Poznań, ul.
Nowa 8, Bazar. zdg 85 070/71

Futra
przerabia najkorzystniej moder-
nizuje kuźnicz Rybaki 13 m. 13
zdg 85 330

Wszelkie
fotografie
kolejowa, szkolne wykona tania
Fotoexpress - Majewski, Św. Mar-
cin 6. zdg 85 493

Warszawianka
szyje gustownie, tania, kostju-
my, płaszcze, suknie
Gorsety
biustonosze, pasy lecznicze. Bu-
kowska 9 — 3. zdg 85 240

Swetry Garsonki
według najnowszych modeli, mę-
rowe kroje papierowe na swetry
oraz próbki wszelkich wzorów
szydełkowych, drutowych wyko-
nuje Sosńska Marcin 57 — 4.
zdg 85 546

Uwaga — stemple
przepisowe dla Właścicieli Do-
mów Administracji cena 75 gro-
szy Chrzczanowski Poznań — Św.
Marcin 4. zdg 85 393

Niemieckiego
udziela pan gruntownie sumiennie
początkującym zaawansowanym
Mickiewicza 21/25 miesz. 9.
zdg 85 369

Stacja
jednej dziewczynki, odżywianie
pierwszorządne, opieka. Niego-
lewskich 7 — 8. zdg 85 495

Stacja
dobra opieka troskliwa. Jackow-
skiego 21 — 11. zdg 85 539

Historja Polski
potrzebna siła kwalifikowana
przygotowanie do
matury
Zgłosz. Kurjer Pozn. zdg 85 577

Gimnazjastów
przyjmuje, dobra opieka. Nauczyciel,
Matejki 46, m. 7. zdg 85 459

Profesor
rutynowany pedagog, przygoto-
wuje do matury, egzaminów gim-
nazjalnych. Gwarantuje wyniki.
Przyjmuje 3—5. Półwiejska 34,
mieszkanie 7. zdg 85 279

Student
kończący studia szuka korepety-
cji za utrzymanie. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 85 567.

Francuska
udzieli lekcji za pokój. Oferty
Kurjer Poznański zdg 85 091

Polonista wybitny
udziela lekcji pojedynczo i zbior-
owo Polakom i cudzoziemcom.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 85 437

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dy-
plom. nauczycielka. Aleje Mar-
cinowskiego 1. m. 8 (dom na-
roźny). zdg 79 828

Tanio sumiennie
gry fortepianowej. Dyplom Pań-
stwowy. Łakowa 4b — 8.
zdg 84 535

H. Zellnerówna
pianistka dypl. naucz. udziela no-
woczesną metodą. Aleje Mar-
cinowskiego 13 (winda) 10—12;
4—6. zdg 81 968

Kursy gry fortepianowej
Halina Malinowska, pianistka,
b. prof. Państwowego Konser-
watorium w Poznaniu i Konser-
watorium Wrocławskiego. Po-
znań, ul. Emilji Szczanieckiej 5.
zdg 82 476

Instytut Muzyczny
Ogrodowa 4, Matejki 52, Podol-
ska 14. zdg 84 231

Duet
dobrze zgrany z śpiewem od za-
raz Wrocławska 29 Restauracja.
zdg 85 299/300

Fortepiany
stroje naprawiam fachowo tania
Drygas 3 Maja 4. zdg 85 329

Polska
Szkoła fortepianowa
przyjmuje uczni na kurs niższy
średni — wyższy. Podgórna 7.
zdg 85 307

Pianino
lub krótkie skrzydło poszukuje do
wynajęcia. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 85 430.

Wielkopolska
Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filja Focha 47.
Prospekty bezpłatnie. zdg 82 219

Muzyki
(fortepian) udziela b. prof. Szko-
ły Muzycznej dzieciom, doro-
słym. Przygotowuje do konser-
watorium w pełnym zakresie. —
Warunki bardzo przystępne.
Zajęcia od 9—11, 1—3. Fredry
3—8. zdg 85 129

Gry fortepianowej
udziela nauczycielka dypl. konser-
watorium Lipsku. Gniatczyń-
ska. zdg 85 086

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

18-letnia
z lepszemu domu z prowincji szu-
ka do dzieci lub lepszych prac
domowych zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 84 655

Poszukuje
całodziennej posady do wszyst-
kiego z gotowaniem w okolicy
Wildy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 85 126

Panienska
czysta, grzeczna. język niemiecki,
polski, znająca szycie, hafto-
wanie i cośkolwiek gotowanie
szuka posady na stałe. Oferty
Kurjer Poznański zdg 85 561

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

PROPONUJEMY
LAMPOWICZOM
na środe:
17.00 Paris P. T. T. Koncert
orkiestrowy. Berlin. Muzyka na-
szych czasów. Wrocław. Koncert
rozrywkowy. Monachium. Suita
tancerzka na tematy ludowe. —
17.30 Budapeszt. Muzyka cygań-
ska. Wiedeń. Recital skrzypcowy.
17.40 Brno. Koncert solistów.
18.00 Lipsk. Sonaty skrzypco-
we. Frankfurt. Koncert rozry-
wkowy. 18.03 Bukareszt. Muzyka
rumuńska. 18.25 Wiedeń. „Tr-
stan i Izolda” — opera K. Wagn-
era (tr. z Opery).

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-Byrkow-
ski; 13.15 „Koncerty instrumen-
talne” (płyty); 15.30 przegląd gieł-
dowy; 18.00 list wujaszka Kazia
do dzieci; 18.10 pogadanka spo-
leczna; 18.15 „Drzewa i krzewy
naszych parków”, bog. (wygl. dr.
Adam Paszewski); 18.25 życie
kult. i społeczne Poznania; 18.30
koncert reklamowy; 20.00 koncert
życzeń z płyt gramofonowych.

POZNAŃ
Środa, 2 września.
Poznań — 12.03 „Jak gospodar-
nia na Polesiu” — poz. roln. —
wyg. nęł. Szczesny Jaxa-By

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 148

Posługaczka
poszukuje posługi do 10 rano. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 600.

Panna
inteligentna, szuka posady zarządczyni domu najchętniej do samotnej osoby, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 452

Osoba
zaufana poszukuje posługi z samodzielnym gotowaniem, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 442.

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem oraz do wszelkich prac domowych poszukuje posady tylko do samotnej osoby. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 85 424

Sierota
poszukuje posady jako służąca, chętnie na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 375

Sierota
poszukuje posady jako służąca do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 374

Poznanianka
inteligentna, lubiąca dzieci. — obecnie zajęta jako bona za Warszawą cztery lata szuka posady, również do dzieci od lat 3 do 10, w Poznaniu. Oferty W. Kuss, Poznań, Skryta 10, zdg 85 085

Gospoia
małopolanka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 249

Gospoia
która pracowała na probostwie szuka posady podobnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 247

Polecam
gospodynie, służące. Kranz, Ratajczaka 2, zdg 85 187

Pielęgniarka
niemowlat i dzieci Niemka, obeznana w przyrządzaniu potraw dziecięcych poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 85 181

Posługi
prania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 614

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 612

Sierota
szuka posady do dzieci lub do prac domowych. Miejscowość obojętna, najchętniej do Szwarcza. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 591

b) Inni

Inżynier
doświadczony, administrator. — materialnie niezależny, z zamłownianiami do wsi poszukuje pracy w majątku lub gospodarstwie leśnym. Posiada dłuższą praktykę. Oferty „WP” Biuro Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115, ng 15 561

Bufetowa
z obsługa gości poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 961

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 1. 9. „Lekkomyślna siostra”.

TEATR NOWY: Wtorek, 1. 9. Teatr Rewji i Operetki Lwowskiej.

Środa, 2. 9. Teatr Rewji i Operetki Lwowskiej.

ADRIA: Dziś — „Dowiedzenia”.

KINA

Poznań, wtorek, 1. 9.

APOLLO: „W cieniu samotnej sosny”.

CORSO: „Dziewczę z Gór”.

GLORIA: „Caliente miasto miłości”.

GWIAZDA: „Mazur”.

OŚWIATOWE T. C. L.: — „Annapolis”.

METROPOLIS: „Czarny anioł”.

RENAISSANCE: „Zew Dziękich” i „Pogromcy Indjan”.

SŁONCE: „Adieu”.

SFINKS: „Kochaj tylko mnie”.

SWIT: „Baron cygański”.

TECZA-Lazarz: „Ostatnie dni Pompei”.

TECZA-Wilda: „Kochany Łobuz”.

WILSONA: „Papua”.

Ekspedjentka
poszukuje posady do cukierni, lub restauracji. Referencje dobre, lub złoży kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia, pod „Ekspedjentka”, ng 15 379

Szofer-mechanik
z kilkuletnią praktyką po wojsku, obeznany światłem elektrycznym, reperacja maszyn parowych, dobre polecenie, szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 85 122

Emeryt
średnim wieku, doświadczony ksiązkowy - bilansista, zakłada reguluje bilansuje księgi handlowe rolnicze, bankowe, biegle sprawach biurowych, podatkowych, korespondent polski, niemiecki, pisze maszyną szuka posady. Borucki, Września, Koscielnia 17, zdg 85 060

Fryzjer
karta rzemieślnicza, pierwszorzędną siłą szuka posady, miejscowość obojętna. — Oferty prosię Kurjer Poznański zdg 85 062/3

Kelner
młody, przystojny, zdolny fachowiec, władający językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Józef Zdonek, Skoczów, Stalmacka 170, Śląsk Cieszyński, zdg 2 871

Bufetowa
działa, zna ekspres, poszukuje posady względnie z obsługą gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 473

Panna
do obsługi gości poszukuje posady z kaucją, do cukierni. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 468

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 230

Syn
uczciwych rodziców lat 17 poszukuje nauki z mechaniką lub elektrotechniką. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 218.

Fryzjer
męski, trwała woda, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 446

Panienska
inteligentna z ukończoną szkołą wydziałową — pisze maszyną — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 421

Mechanik - szofer
kaw, 15-letnia prakt. Ostatnio 8 lat na posadzie z powodu likwidacji bez posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 85 311

Absolwent
2-letniej Szkoły Handlowej szuka odpowiedniej posady w handlu lub biurze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 102

Warszawianka
przyjeżdża szyć pierwszorzędną wszelką garderobę damską, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 241

Narodowiec
z branży handlowej piszący maszyną w celu polepszenia bytu prosi Szan. Kolegów i sympatyków o łaskawe udzielenie pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 172

Higienistka
z praktyką dentystyczną poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 598

Posadę
woźnicy, stróża, lub inną poszukuje, złoży kaucję bankową. Zgł. Kurjer Poznański zdg 82 757

Maturzystka
przyjme posadę nauczycielki domowej lub biurze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 82 684

Fryzjerka
kursistka, sierota poszukuje posady utrzymaniem od zaraz. — Oferty podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 80 513

Poszukuje
stałej posady, woźnego, kaucja 1000 zł. tylko w poważnej firmie Oferty Kurjer Poznański zdg 82 790

Panna
inteligentna z dobrego domu szuka zajęcia biurolistki, ekspedjentki. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 743

Panienska
z szkołą wydziałową szuka posady do składni i pracy domowej. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Wronki ng 16 443

Kelner
młody trzeźwy, inteligentny, kaucja, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 496

Panienska
inteligentna poszukuje posady nauczycielki domowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 501

Ekspedjentka
branży manufakt. tow. krótkich i galanterji, biegle w swym zawodzie, posiadająca 9-letnią praktykę poszukuje posady. Łaskawe oferty kierować do Kurjera Poznański zdg 82 667

Biuralistka
maszynistka z praktyką biura prawniczego zaraz lub później. — Oferty Kurjer Poznański zdg 81 030

Prawnik
dyplomowany praktyka szuka pracy jako sekretarz stowarzyszenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 872

Młodzieniec
z maturą, piszący na maszynę, szuka praktyki biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 180

Ekspedjent
20 lat, język polski, niemiecki, ostatnia posada w Berlinie, szuka posady od 1. 9. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 387

Rzeźnik
czeladnik karta rzemieślnicza, samotny, poszukuje zajęcia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 376

Krawcowa
poszukuje posady panny - służącej. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 412

Krawcowa
szuka posady poza dom, dziennie 1 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 183

Pomocnik gastronom.
zł 50,—
dam za wyrobienie posady. Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 83 187

Panienska
młoda uczciwa, kaucja, bankowa 100,— szuka posady ekspedjentki składnie pieczywa, względnie uczennia innej branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 025

Poszukuje
pracy dozorczy, inkasenta lub coś podobnego. Złoży kaucji 300 zł. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Stanisław Lebiada, Nowawieś, poczta Wronki, ng 15 364

Panienska
która pracowała samodzielnie w cukierni poszukuje posady w cukierni lub piekarni z małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 130

Poszukuje
posady dozorczy, inkasenta, lub coś podobnego. Znam dobrze francuski, odslużyłem polską wojskowość. Kaucja 300 zł. Zgłoszenia Bronisław Pluskota, Nowawieś, poczta Wronki, ng 15 365

Posługaczka
posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 285

Krawcowa
z dobrym krojem poza dom szuka posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 82 719

Fryzjerka
kursistka szuka posady w Poznaniu lub prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 82 769

Młoda
ekspedjentka dobrej prezencji szuka posady chętnie znów w składzie obuwniczym. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 425

Biegła maszynistka
z długoletnią praktyką adwokacką, notarialną, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Zgł. Kurjer Poznański zdg 82 797

Rządca - administrator
fachowiec, lat 34, żonaty, praktyki 13 lat, obecnie na maj. hodowlano-nasiennym, pragnie zmienić posadę od 1. I. 37, celem polepszenia bytu. Poważne referencje, chlubne świadectwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 78 523

Nauczycielka
wychowawczyni lubiąca dzieci, chętnie przyjmie opiekę i naukę dzieci początkujących w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 83 603

Księgowy bilansista
zawodu żelazniak, lat 40, żonaty, pilny poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 746

Osoba
inteligentna do towarzysztwa starszej pani szuka posady, zna wszechstronne gospodarstwo domowe także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 790

Panienska
z prowincji szuka posady w rzeczywistości bezpłatnie dla praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 789

Krawcowa
dłuższa praktyka w dom poza dom, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 907

Samodzielna z branży kolonialnej
z dobrymi świadectwami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 930

Bezpłatnej
praktyki poszukuje maszynistka. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 897

Krawcowa
działa, 4 latz praktyki, poszukuje posady do składni od zaraz złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 999

Biuralistka
maszynistka z praktyką biura prawniczego zaraz lub później. — Oferty Kurjer Poznański zdg 81 030

Prawnik
dyplomowany praktyka szuka pracy jako sekretarz stowarzyszenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 872

Młodzieniec
z maturą, piszący na maszynę, szuka praktyki biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 180

Ekspedjent
20 lat, język polski, niemiecki, ostatnia posada w Berlinie, szuka posady od 1. 9. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 387

Rzeźnik
czeladnik karta rzemieślnicza, samotny, poszukuje zajęcia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 376

Krawcowa
poszukuje posady panny - służącej. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 412

Krawcowa
szuka posady poza dom, dziennie 1 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 183

Pomocnik gastronom.
zł 50,—
dam za wyrobienie posady. Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 83 187

Panienska
młoda uczciwa, kaucja, bankowa 100,— szuka posady ekspedjentki składnie pieczywa, względnie uczennia innej branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 025

Poszukuje
pracy dozorczy, inkasenta lub coś podobnego. Złoży kaucji 300 zł. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Stanisław Lebiada, Nowawieś, poczta Wronki, ng 15 364

Panienska
która pracowała samodzielnie w cukierni poszukuje posady w cukierni lub piekarni z małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 130

Poszukuje
posady dozorczy, inkasenta, lub coś podobnego. Znam dobrze francuski, odslużyłem polską wojskowość. Kaucja 300 zł. Zgłoszenia Bronisław Pluskota, Nowawieś, poczta Wronki, ng 15 365

Posługaczka
posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 285

Krawcowa
z dobrym krojem poza dom szuka posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 82 719

Fryzjerka
kursistka szuka posady w Poznaniu lub prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 82 769

Młoda
ekspedjentka dobrej prezencji szuka posady chętnie znów w składzie obuwniczym. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 425

27. WOLNE POSADY

Szofer - mechanik
solidny, sumienny, potrzebny zaraz w okolicy Poznania. Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 83 836

Najpraktyczniejsza
nauka kroju szyć. Dabrowska Polna 14. Pz 6 618-56.403

Poszukuje się starszej **nauczycielki**
wychowawczyni z prawem nauczania, w dom, do 2 chłopców, wiek 12 i 14, również niemieckie. Potrzebna od nowego roku szkolnego 1936 z skromnym utrzymaniem. Podać wynagrodzenie, zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 674

Bieliżniarka
haftem (toledo) pościel potrzebna. Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 85 055

Fryzjerka - fryzjer
potrzebni. Poznańska 5, zdg 85 043

Kucharkę
samodzielna poszukuje zaraz Satorium Miłowskiego per Oborniki. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 087-8

Freblanka
może się zgłosić Wierzbicice 7 m. 4, zdg 85 309

Uczciwe
dziewcze do posyłek. Adres Kurjer Poznański zdg 85 306.

Ekspedjentki
zdolne, obeznane z branżą bieliżniczą z świadectwami mogą się zgłosić między godz. 5-7 w magazynie Firmy St. Koźlicki plac Wolności 10, zdg 85 305

Ogrodnik
młodszy, dobry fachowiec, może się zgłosić Poznań ul. Dabrowskiego 309, zdg 85 294

Służąca
potrzebna zaraz Półpińskich 1 m. 4, zdg 85 367

Posługaczka
potrzebna. Kantaka 8/9 — 3, zdg 85 516

Bufetowa
od zaraz. Strzelecka 3 „Kawiarnia”. zdg 85 498

Krawcowa
pomocnica. Kramarska 23 — 9, zdg 85 488

Służąca
uczciwa, gotowaniem potrzebna zaraz. Jeskiego 2 — 19. Zgłoszenia 8 — 10, zdg 85 481

Bufetowa
kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 586.

Kucharka
młodsza z dobrymi referencjami potrzebna od zaraz. Wąły Zygmunt Augusta 2 m. 4, zdg 85 238

Dziewczyna
gotowaniem do wszystkiego na wieś. Wysoka 12. m. 20, zdg 85 526

Dziewczyna
skromna, gotowaniem, Wierzbicice 49 — 2, zdg 85 194

Ogrodnik
zdolny pomocnik potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 85 188

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Wodna 19, zdg 85 362

Poszukuje
dziewczynie do wszelkiej pracy domowej z gotowaniem. Gen. Chłapowskiego 1 m. 2, zdg 85 585

Książkowa
rutynowana z podaniem pensji od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 476

Kucharka
restauracyjna potrzebna zaraz. Dabrowskiego 34, zdg 85 469

Ekspedjentkę
do bieliżni trykotaży. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 283

Kasjerkę
od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 282

Marszantka
samodzielna zaraz potrzebna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 85 281

Uczenice
krawiecczyzny zaraz potrzebne. Cieszkowskiego 8, m. 1, zdg 85 265

Bufetowa
kaucja 100,— zł zaraz Piekary 5 Restauracja, zdg 85 573

Panienska
najchętniej seminarzystka potrzebna do 2 dziewczynek szkolnych na południe. Kreta 22 m. 6, zdg 85 354

Piegi /zpeca
pozbedziesz się ich przez **»Efelis«**
mydło i krem

R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 15 934

Kto
mogłby polecić uczciwa dziewczynę z gotowaniem do wszystkiego? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 436

Służąca
zaraz potrzebna. Gen. Kosińskiego 11 m. 9, zdg 85 433

Kuchmistrzini-gospodyni
znająca się na wykwińskiej kuchni, z pierwszorzędnymi poleceniami potrzebna do dworu od 15. września. Wymagana znajomość hodowli drobiu i prasowania. — Zgłoszenia nadsyłać Kurjer Poznański dg 2 863

Inteligentna
panna wykształceniem gimnazjalnym do dwójki dzieci 6 i 8 lat. Znajomość szyć, świadectwa. Apteka Wielkie, Garbary 41, zdg 85 596

Uczciwa
dziewczyna wszelkiej pracy potrzebna. Fr. Ratajczaka 32, m. 5 zdg 85 594

Dziewczyna
do wszystkiego samodzielnym gotowaniem. 27 Grudnia 3 m. 4, zdg 85 373

Na
prowincji potrzebny młody energiczny nauczyciel domowy z językami dla III. klasisty. Wolne utrzymanie i pensja. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 85 075

Drobny emeryt - ka
znajdzie poboczny dochód. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 081

Szwaczka
prima obrobarka potrzebna. — Rokoko, Ogrodowa 13, od 8—10, zdg 85 083

Potrzebna
szwaczka maszynowa na płaszcze. Zgłoszenia św. Rocha 11a m. 3, zdg 85 242

Dziewczynie
do wszystkiego młodsza. Dzieni-nikowa, Górczyn, Ks. Logi 17, zdg 85 079

Elewa
przyjme księgarznię z ukończonym Liceum Handlowym albo maturą znajomości języka niemieckiego i francuskiego. Zgłoszenia, odpisy świadectw do Administracji Kurjera Poznańskiego zdg 85 615

29. ROZRYWKA

Kino „Gloria”
Caliente miasto miłości. zdg 85 320

Kino Oświatowe TCL.
Dziś rozpoczyna sezon potężnym artystycznym filmem, który zdumiewa zachwyca bawi „Annapolis” emocjonująca gra artystów niezwykła treść, imponujące tempo, kolosalna wystawa, tysiące statystów, oto walory tego filmu. Ng 16 720/1

„Kochaj tylko mnie”
Piękna polska komedia

„Wesołości”
Kinoteatr „Sfinks”. zdg 84 552

„Kapelusz”
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2. podwórze. zdg 73 851

Humor zagraniczny

— Kasiu, nie trzaskaj tak gwałtownie drzwiami!
— I panienska chce posłubić porucznika artylerji?

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc września 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200.149.